WILLA CATHER

KAYBOLUP GİDEN BİR KADIN

TÜRKÇESİ FARUK ERSÖZ

HELİKOPTER

Kaybolup Giden Bir Kadın
Willa Cather'in belki de en ünlü yapıtı. 1923'te yayınlanan roman, Marian Forrester'in, içi yaşama tutkusuyla dolu, büyüleyici bir kadının öyküsünü anlatıyor. Kocası emekli demiryolu müteahhidi Yüzbaşı Forrester kendisinden oldukça yaşlıdır. Olaylar Batı Amerika'nın uçsuz bucaksız düzlüklerini kat eden demiryollarının yapıldığı dönemde, kurmaca bir kasabada Sweet Water'da geçer. Yeni ekonomik gelişmeler karşısında yüzbaşının inandığı değerlere bağlılıkta direnmesi hem onu, hem evini yıkıma sürükler. Ölümünden sonra karısı Marian parasal sorunların, yaşama tutkusunun getirdiği bunalım içinde bocalar, giderek tükenir. Önceleri herkesin hayran olduğu, saygı duyduğu kadın, kasaba halkının kınadığı, değer vermediği bir kadın olur ve *kaybolup gider*. Ta ki, bir rastlantı sonucu, olup bitenlere tanıklık eden Niel onunla ilgili bir şeyler işitinceye kadar. *Kaybolup Giden Bir Kadın* incelikli bir duyarlıkla örülü bir yapıt, gerek sözcük seçimi, gerek sözdizimiyle düzyazı bir şiir tadında. İç fırtınaların taştığı, dışa vurduğu bölümler, çarpıcı, gerilimli bir tiyatro yapıtı sahnesi kadar etkileyici. Ve bütün bunlar olağanüstü bir sadelik içinde... *FE*

9 786055 819736
ISBN 978605581973-6
ROMAN
20 - TL

WILLA CATHER

KAYBOLUP GİDEN BİR KADIN

HELİKOPTER 73

Kaybolup Giden Bir Kadın / Willa Cather

© 2018, Kitap Yayınevi Ltd.

Özgün Adı
A Lost Lady (1923)

Çevirmen
Faruk Ersöz

Düzelti
Fevzi Göloğlu

Kitap Tasarımı
Bülent Erkmen

Tasarım Danışmanlığı
BEK

Grafik Uygulama ve Baskı
MAS Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.
Kâğıthane Binası
Hamidiye Mahallesi, Soğuksu Caddesi No. 3
34408 Kâğıthane-İstanbul
Sertifika no:12055
t: (0212) 294 10 00 f: (0212) 294 90 80
e: info@masmat.com.tr

1. Basım
Mart 2018, İstanbul

ISBN 978-605-5819-73-6

Helikopter
Kitap Yayınevi Ltd.
Kâğıthane Binası
Hamidiye Mahallesi, Soğuksu Caddesi No. 3/1-a
34408 Kâğıthane-İstanbul
Sertifika no: 12348
t: (0212) 294 65 55 f: (0212) 294 65 56
e: kitap@kitapyayinevi.com
w: www.kitapyayinevi.com

Helikopter bir Kitap Yayınevi Ltd. kuruluşudur.

WILLA CATHER

KAYBOLUP GİDEN BİR KADIN

TÜRKÇESİ
FARUK ERSÖZ

ROMAN

HELİKOPTER

... Come, my coach!
Good night ladies; good night, sweet ladies,
Good night, good night."

... Arabacı, gel!
İyi geceler hanımlar; iyi geceler tatlı ham'fendiler,
İyi geceler, iyi geceler.

Shakespeare, *Hamlet*, 4. Perde, 5. Sahne (Ophelia)

BİRİNCİ BÖLÜM

BİR

Otuz ya da kırk yıl önce Burlington demiryolu hattı boyunca uzanan ve bugün rengi çok daha boza çalan o kurşuni kasabalardan birinde Omaha'dan Denver'e kadar konukseverliği ve çekici atmosferiyle ün salmış bir ev vardı. Hani zamanın demiryolcu seçkinleri arasında ün salmış anlamında; doğrudan demiryoluyla ya da demiryolu dolayısıyla türemiş arazi alım satım işleri yapan şirketlerle bir ilişiği olan kişilerdi onlar. O zamanlar bir adam için "Burlington'la bağlantısı var" demek yeterliydi. Bunlar hep müdürler, genel müdürler, başkan yardımcıları, idare amirleriydiler, adlarını hepimiz bilirdik ve küçük kardeşleri ya da yeğenleri de denetçi, nakliyeci, şube müdür yardımcısı olurlardı. Demiryoluyla "bağlantılı" herkesin, büyük sığır ve tahıl nakliyecilerinin bile yıllık pasoları vardı, hem kendileri hem aileleri bu hatta çokça yolculuk ederlerdi. O zamanlar uçsuz bucaksız otlaklarıyla ünlü eyaletlerde apayrı iki toplumsal katman vardı; geçimini sağlamak üzere bir araziye yerleşip işleyenler ve zanaatçılar, bir de yatırım yapmak, bize söylediklerine göre "büyük batı bölgemizi kalkındırmak" üzere, doğudan, Atlas Okyanusu kıyılarından gelmiş bankacılar ile büyük hayvan yetiştiricileri.

Burlington demiryolu mensupları trenle gidip gelirken işleri pek acele olmadığı zamanlar ekspresten inmekten ve incelikli bir saygıyla karşılandıkları güzel bir evde bir gece geçirmekten hoşlanırlardı; hiçbir ev Yüzbaşı

Daniel Forrester'ın Sweet Water'daki evinden daha güzel değildi. Yüzbaşı Forrester da bir demiryolcuydu, müteahhitti, Burlington için kokulu fundalıklardan, otlaklardan geçerek ta Black Hills'e kadar giden yüzlerce kilometre demiryolu döşemişti.

Herkesin Forrester köşkü dediği evin aslında dikkate değer bir yanı yoktu, onu olduğundan daha büyük, daha güzel gösteren içinde yaşayan insanlardı. Ev kasabanın yaklaşık bir buçuk kilometre doğusunda pek yüksek olmayan yuvarlak bir tepedeydi, yan tarafında bir kanadı olan, çatısı kar birikmesini önlemek için dik eğimli, beyaz bir ev. Her yanı çağdaş rahatlık kavramlarına göre pek dar olan bir verandayla çevriliydi; verandanın sundurmasını, her düzgün kereste parçasının torna tezgâhında işkence görüp çirkin bir şeye dönüştüğü o zamanlara özgü aşırı süslü, ince ahşap sütunlar taşıyordu. Sarmaşıklar indirilip çalı çırpı temizlense bile hayli çirkin bir evdi. Güzel bir karakavak korusunun yakınındaydı, evin sağına ve soluna korurcasına kol uzatan koru arka tarafta yamaç aşağı yayılıyordu. Trenle Sweet Water'a gelirken ilk ve oradan ayrılırken son görülen, tepede, diken gibi yükselen ağaçlığın önündeki bu evdi.

Yüzbaşı Forrester'ın arazisine ulaşmak için önce şehrin doğu kıyısı boyunca akan geniş, kumlu bir dereyi geçmek gerekiyordu. Dereyi yaya köprüsünden veya sığ yerinden geçtikten sonra yüzbaşının evine giden, kenarları karakavaklı özel yola girilirdi; patikanın her iki yanında geniş çayırlar yayılıyordu. Evin bulunduğu tepenin tam eteğinde, sağlam bir ahşap köprüyle ikinci bir dere geçilmekteydi. Bu dere, yarı otlak yarı bataklık bir arazi olan geniş çayırlıkların arasından basit dirsekler ve kıvrımlar çizerek akıyordu. Yüzbaşı Forrester'ın yerinde kim olsa ovalık araziyi akaçlar, çok verimli tarlalara dönüştürürdü. Ama o epey zaman önce burasını güzel bulduğu için seçmiş, derenin döne kıvrıla akışını, kıyılarındaki naneleri, eklemotlarını, pırıldayan söğütleri sevmişti bir kere. O

zamana göre varlıklı bir adamdı, çoluk çocuğu yoktu. Gönlünden geçeni yapabilirdi.

Yüzbaşı, Omaha ya da Denver'den gelen dostlarını çift at koşulmuş üstü açık arabasıyla istasyondan alıp evine götürürken, konuklarının patikasının her iki tarafındaki çayırlarda otlayan sığırlarına hayran oluşlarını işitmekten hoşlanırdı. Tepenin üstüne vardıkları zaman da, kendinden daha yaşlı adamların Mrs. Forrester onları selamlamak için verandaya çıktığında zıplayıp yere atlayışlarını, koşar adım ön basamakları çıkışlarını görmekten zevk alırdı. Yüzbaşının dostlarından en aksi, en soğuk olanlarından biri, dar yüzlü Lincolnlü bir bankacı, Mrs. Forrester elini tuttuğunda canlanır, onun neşe içinde meydan okuyan gözlerine karşılık vermeye, dudaklarından dökülen esprili selamını akıllıca yanıtlamaya çalışırdı.

Mrs. Forrester ahşap köprüden gelen nal sesleri ve tekerlek gümbürtülerinden konukların yaklaştığını anlar, onlara hoş geldiniz demek için her zaman orada, kapının önünde olurdu. Eğer o sırada mutfakta Bohemyalı aşçısına yardım ediyorsa önünde önlüğüyle dışarı çıkar, yağ bulaşmış bir demir kaşıkla gelenlere el eder ya da ya da vişne suyunun boyadığı parmaklarını sallardı. Durup saçını başını toplamazdı hiç, ev kılığıyla da alımlı bir kadındı ve bunun farkındaydı. Colorado & Utah Demiryolu Şirketi Başkanı Cyrus Dalzell'i karşılamak için üzerinde sabahlık, elinde saç fırçası, uzun siyah saçları dalga dalga omuzlarına dökülmüş halde kapıya koştuğu bilinirdi; bu hareketi o büyük adama iltifatın daha âlâsı olmaz gibi gelmişti. Gerek Dalzell'in, gerekse eve gelen orta yaşlı erkek hayranlarının gözünde Mrs. Forrester her ne yaparsa "hanımefendice" yapardı. Onu alımlı olamayacağı hiçbir kılıkta ya da durumda düşünemiyorlardı. Yüzbaşı Forrester gibi az konuşan bir adam bile Yargıç Pommeroy'a, karısının ona yeni aldığı boğanın çayırlıkta onu kovaladığı günden daha çekici hiç gelmediğini söylemişti. Kadın boğayı unutmuş, yaban çiçekleri toplamak üzere çayırlığa girmişti. Yüzbaşı

onun çığlığını duyup soluk soluğa bayır aşağı koşarken o kahkahadan kendinden geçmiş, bütün bu sıkıntıya yol açan kırmızı şemsiyeyi inatla sımsıkı tutarak tavşan gibi bataklık kenarı boyunca seğirtiyordu.

Mrs. Forrester kocasından yirmi beş yaş küçüktü; onun ikinci karısıydı. Yüzbaşı onunla California'da evlenip Sweet Water'a gelin getirmişti. Her yıl topu topu birkaç ay yaşasalar bile buraya yerimiz yurdumuz diyorlardı. Ama daha sonra, yüzbaşının atıyla birlikte dağdaki o korkunç düşüşünden, artık demiryolu inşa edemeyecek hale gelişinden sonra, o ve karısı tepedeki eve çekildiler. Yüzbaşı orada kocadı ve karısı da –heyhat!– burada yaşlandı.

İKİ

Ama biz bu öyküye epeyce uzun bir zaman öncesinden, Mrs. Forrester'ın henüz genç bir kadın, Sweet Water'ın büyük şeyler beklenilen bir kasaba olduğu zamanlardaki bir yaz sabahıyla başlayacağız. O sabah Mrs. Forrester salonun geniş cumbasında durmuş bir cam kâse içindeki artık rağbet görmeyen kokusuz pembe gülleri düzenliyordu. Başını kaldırıp bakınca bir alay oğlan çocuğunun olta kamışları ve piknik sepetleriyle yalınayak yol yukarı geldiklerini gördü. Çoğunu tanıyordu; aralarından Niel Herbert Yargıç Pommeroy'un yeğeniydi, on iki yaşında yakışıklı bir çocuktu, onu severdi; George Adams ise Massachusetts'in Lowell şehrinden büyük bir besicinin oğluydu, kibar bir çocuktu. Diğerleri kasabanın küçük oğlan çocuklarıydı, kasabın kızıl saçlı oğlu, en büyük bakkalının şişko esmer ikizleri, Ed Eliott (çapkın yaşlı babası bir ayakkabı mağazası işletirdi ve Sweet Water alt dünyasının Don Juan'ıydı) ve Alman terzinin iki oğlu. Terzinin benizleri soluk, yüzleri çilli, giysileri eski püskü, saçları darmadağınık iki genç oğlu zaman zaman sessizce, hayalet gibi Mrs. Forrester'ın mutfak kapısında belirir, ince bir sesle bu sabah balık isteyip istemediğini sorarlar, o da ara sıra onlardan av hayvanı ya da yayınbalığı satın alırdı.

Çocuklar tepe yukarı gelirlerken Mrs. Forrester onların bocaladığını ve birbirlerine danıştıklarını gördü. "Ona sen sor Niel."

"Sen sor daha iyi George. Hep sizin eve geliyor, kim olduğumu bilmez ki konuşsun benimle."

Çocuklar ön verandaya çıkan üç basamağın önünde durunca Mrs. Forrester, elinde pembe bir gülle kapıya geldi ve dostça başını salladı.

"Günaydın çocuklar. Pikniğe mi gidiyorsunuz?"

George Adams bir adım öne çıktı, ciddiyetle büyük hasır şapkasını çıkardı. "Günaydın Mrs. Forrester. Aşağıda, batak arazide balık tutup oynamamıza ve koruda yemek yememize izin verir misiniz lütfen?"

"Elbette. Güzel bir gün var önünüzde. Okul kapanalı ne kadar oldu? Özlemiyor musunuz hiç? Niel özlemiştir eminim. Yargıç Pommeroy onun çok çalışkan olduğunu söyledi bana."

Çocuklar gülüştü, Niel'in yüzü asıldı.

"Koşun haydi, ama sakın otlak kapısını açık bırakmayın. Mr. Forrester sığırların gökçimene girmesinden nefret eder."

Çocuklar sessizce evin çevresini dolanıp koruya açılan kapıya gittiler, sonra bağıra çağıra yüksek ağaçlar altındaki yemyeşil yamaçtan aşağı koştular. Mrs. Forrester mutfak penceresinden onları tepenin ardında gözden kayboluncaya kadar izledi. Bohemyalı aşçısına döndü.

"Mary, bu sabah ekmek pişireceğin zaman fırına bir tepsi de kurabiye koy şu çocuklar için. Öğleyin yemek yerlerken aşağıya götürürüm."

Forresterların evinin bulunduğu yuvarlacık tepe ön tarafta hafif bir eğimle köprüye iniyor, arkada da yumuşakça koru aşağı uzanıyordu. Ama evin doğusunda, korunun bittiği yerde, sarp kayalıkları andıran yüksek otlaklardan aşağıya, bataklığa kadar dimdik alçalırdı. Çocuklar oraya yönelmişlerdi.

Öğle yemeği vakti geldiğinde çocuklar niyetlendikleri hiçbir şeyi yapmamışlardı. Bütün sabah yabaniler gibi davranmış, rüzgârlı, dik uçurumun kenarlarında bağrışmış, yüksek yabani otlar üstünde parıldayan, üzerine çiy düşmüş

örümcek ağları arasından hızla aşağıya, gümüş renkli bataklık araziye koşmuş, soluk kahverengi bataklık bitkileri arasında koşuşturmuş, kumlu dere yatağında bata çıka oynamış, derisi yol yol çizgili bir suyılanını güneşlendiği eski söğüt kütüğünden kovalamış, sapan çatalı kesmiş, derenin bir kıyısından çıkıp koyu bir suteresi örtüsü içine akan pınarın serin suyundan içmek için yüzükoyun yere kapanmışlardı. Yalnızca iki Alman çocuk, Rheinhold ile Adolph Blum, yatık bir ağaç gövdesinin derenin önünü kestiği yerde oluşmuş bir durgun su birikintisi başına çekilerek çevrelerindeki bütün gürültüye, su şakırtısına karşın bir iki balık tutmayı becermişlerdi. Yaban gülleri iyice açmış, pırıl pırıldı, gökçimenler mor çiçeğe durmuştu, gümüşi ipekotları yeni sürgün veriyordu. Her yerde kuşlar, kelebekler uçuşuyordu. Birdenbire esinti kesildi, hava çok ısındı, bataklığı buğu örttü, kuşlar gözden kayboldu. Çocuklar yorulduklarını fark ettiler, gömlekleri vücutlarına, saçları alınlarına yapışmıştı. Bunaltıcı batak çayırlarından koruya geçtiler, uzun karakavakların ferahlatan gölgesinde tertemiz otların üstüne yayıldılar, öğle yemeklerini ortaya dizdiler. Blum kardeşler hiçbir zaman çavdar ekmeği ile birkaç parça kuru peynirden başka bir şey getirmezlerdi; arkadaşları da ne olursa olsun onların yiyeceklerine el sürmezdi. Ama, kasabın kızıl saçlı oğlu Thaddeus Grimes, küçümsemesini gösterecek kadar saygısızdı. "Evde sosisle karın doyurursunuz, ama niçin bi tane bilem getirmezsiniz?" diye bağırdı.

"Sus," dedi Niel Herbert. Yaprakların titreşen gölgesi altında hızla yokuş aşağı gelen beyaz bir şekle işaret etti. Gelen Mrs. Forrester'dı, başı açık, kolunda bir sepet, mavi siyah saçları güneşte pırıl pırıl. Cildi hiçbir zaman onu çekici kılan özelliklerinden biri olmasa da, güneş şapkası giymeye, tül peçe takmaya yıllar sonra başlayacaktı. Yanakları solgun, azıcık içeri çöküktü, yazın hafif çil basardı.

Mrs. Forrester yaklaşınca annesi görgü kurallarına çok önem veren George Adams ayağa kalktı, Niel de ona uydu.

"İşte size öğle yemeğiniz için birkaç sıcak kurabiye çocuklar." Sepetin üstünden peçeteyi aldı. "Bir şeyler tuttunuz mu?"

"Pek balık avlamadık. Oraya buraya koşup durduk," dedi George.

"Biliyorum! Bata çıka suyun içinde dolaştınız, filan." Çocuklarla hoş bir konuşma tarzı vardı, rahat ve güven verici. "Ara sıra ben de orada bata çıka suda yürürüm, çiçek toplamaya indiğim zaman. Kendimi tutamam. Çoraplarımı çıkarır, eteklerimi kıvırır, girerim suyun içine!" Beyaz ayakkabılarından birini ileriye uzatıp salladı.

"Ama siz yüzebiliyorsunuz, öyle değil mi Mrs. Forrester," dedi George. "Çoğu kadın yüzme bilmez."

"Pekâlâ da bilirler! California'da herkes yüzer. Ama Sweet Water beni çekmiyor –çamur, suyılanları, sülükler... Iyyy!" Gülerek ürperdi.

"Bu sabah bir suyılanı gördük, kovaladık. Koskocaman!" diye söze karıştı Thad Grimes.

"Niçin öldürmediniz onu? Bir daha sefer çamurlu sularda dolaşırken ayak parmaklarımı ısıracak! Siz öğle yemeğinize devam edin haydi. Buradan giderken George sepeti Mary'ye bırakıversin." Çocukların yanından ayrıldı, onlar da beyazlar içindeki endamıyla korunun kıyısından salınarak giden kadını izlediler; orada burada duruyor, çite tırmanmış dikenli ahududu çalılarını yokluyordu.

"Kurabiyeler çok güzelmiş," dedi Weaverların sürekli kıkırdayıp duran ikizlerinden biri. Alman oğlanlar hiç konuşmadan hapır hupur yemeklerini yediler. Mary'yi göndereceğine Mrs. Forrester'ın kendisinin aşağıya inmesine hepsi pek sevinmişti. Kızıl saçları, balık gibi ağzıyla – bütün Grimes ailesi çocuklarının tipik özelliği– yontulmamış ufaklık Thad Grimes bile Mrs. Forrester'ın çok özel olduğunu biliyordu. George ile Niel onun diğer kasaba kadınlarından farklı olduğunu anlayacak, onu böyle farklı kılanın ne olduğu üzerine düşünecek kadar büyüktüler. Blum kardeşler kemirip durdukları uçuk saçlarının altından

saygıyla baktıkları kadını bu dünyanın yüce zenginlerinden biri olarak görüyorlardı. Onlar toplumsal düzen içindeki böyle bir kısmetli ve ayrıcalıklı sınıfın tartışılmaz bir gerçek olduğunu arkadaşlarından daha çok fark ediyorlardı.

Çocuklar yemeklerini bitirmiş, çimenlere uzanmış, Yargıç Pommeroy'un su spanyeli Fanny'sinin nasıl zehirlendiğini, onu kimin kesin zehirlediğini konuşurlarken yanlarına biri daha geldi.

"Susun çocuklar, geliyor işte. Bizim zehirli sarmaşık bu, Poison Ivy,"[1] dedi Weaverlerin ikizlerinden biri. "Kesin sesinizi, yaşlı Roger da zehirlensin istemeyiz."

On sekiz on dokuz yaşlarında, fitilli kadifeden pılı pırtı bir av elbisesi giymiş iri yarı bir delikanlı, elinde silah ve av çantası, bataklıktan yukarı çıkmış korudan aşağı, ağaç sıralarının arasından geçerek geliyordu. Kaba, küstah, uzun adımlar atarak yürüyor, incecik dallara tekme atıyordu; vücudu hiç doğal olmayan bir biçimde, oklava yutmuş gibi dimdikti. Başını tutuşunda ise serkeş, insanı huylandıran bir şey vardı. Gruba yaklaştı, büyüklenen, lütfeden bir ses tonuyla konuştu.

"Merhaba ufaklıklar. N'apıyorsunuz burada?"

"Piknik," dedi Ed Elliott.

"Ben kızlar pikniğe gider sanırdım. Öğretmeninizi de getirdiniz mi yanınızda? Siz ufaklıklar avlanacak yaşa gelmediniz mi daha?"

George Adams ona küçümseyerek baktı. "Geldik elbette. Geçen doğum günümde bir Remington 22 hediye ettiler bana. Ama buraya silah getirmememiz gerektiğini biliyoruz. Silahını saklarsan iyi edersin Mr. Ivy, yoksa Mrs. Forrester gelir ve yaylanmanı söyler sana."

"Evden bizi göremez. Hem bana bir laf edemez. Ondan geri kalır bir yanım yok."

1 Ivy, sarmaşık anlamına geldiği gibi önad olarak da kullanılır, *poison Ivy*/zehirli sarmaşık cilde dokunulduğunda alerjik reaksiyonlara neden olan bir bitki türüdür (*Toxicodendron radicans*), romandaki çocuklar kötü karakteri yüzünden Ivy'e "zehirli" lakabını takıyor -çn.

Çocuklar buna karşılık vermediler. Böylesi bir iddia balık ağızlı Thad'e bile saçma geldi, babasının kazancı bazı insanların diğerlerinden daha iyi durumda oluşuna, dolayısıyla etlerin en iyi kısımlarını sipariş etmelerine bağlıydı. Herkes Ivy'nin ailesi gibi sokum bifteği yese kasaplıkta iş kalmazdı.

Ziyaretçi yine de silahını ve av çantasını bir ağacın arkasına koymuş dimdik ayakta duruyor, kısık boncuk gözleriyle onları süzerek huzursuz ediyordu. George ve Niel, Ivy'ye bakmaktan nefret etseler de delikanlının yüzünde onlara çekici gelen bir şey vardı. Yüzü kırmızıydı, arı sokmasından şişmiş, ya da zehirli sarmaşık dalamış gibi gergin görünüyordu. Yargıcın sevimli su spanyelini zehirlemeden önce başkaca köpekleri de "temize havale ettiği" için lakabı "zehirli sarmaşık"tı. Çocukların söylediğine göre bir köpekten hoşlanmazsa onu öldürmeden rahat edemezdi.

Ivy'nin kırmızı teni pas lekesini andıran ufacık çillerle doluydu, gergin yanaklarının her birinde tomruk budağına benzer, yüz ifadesini hiç yumuşatmayan, iki kıvrık çukurluk, hiç kaybolmayan iki gamze vardı. Gözleri çok küçüktü, kirpiklerinin olmayışı göz bebeklerine bir yılan ya da kertenkelenin göz bebeklerindeki sabit ve kıpırtısız katılığı veriyordu. Elleri tıpkı yüzü gibi şiş şişti, elinin tersi ve parmak boğumları deri aşırı gerilmişçesine derin kırışıklıklar içindeydi. Çirkin bir gençti Ivy Peters ve çirkin oluşundan memnundu.

Çocuklara şu sıra havanın avlanılmayacak kadar sıcak olduğunu anlatmaya başladı, ama sonra sessizce aşağıya, günbatımında ördeklerin geldiği bataklığa uzanacak, bir ikisini çantaya atacaktı. "İhtiyar zabit beni görmeden mısır tarlalarından öteye tüyerim, zaten pek koşamıyor."

"Babana şikâyet eder seni."

"Babam iplemez ki!" Ivy konuşurken huzursuz gözlerle dallardan yukarı bakıyordu. "Şu ağaçkakana bakın, ağacı nasıl gagalıyor, hiç aldırdığı yok bize. Bayağı gözü pek!"

"Onlar burada koruma altında, o yüzden korkmuyorlar," dedi bilgiç George.

"Amma yaptın! İhtiyarın korusunu mahvediyorlar. Baksana ağaç baştan aşağı delik deşik. Şimdi bu kuşu aşağı indirmek işten bile değil!"

Niel ile George Adams doğruldular. "Sakın burada ateş edeyim deme, hepimizin başına dert açarsın."

"Mrs. Forrester evden fırladığı gibi aşağı gelir," diye bağırdı Ed Elliott.

"Gelirse gelsin o burnu havada kadın! Hem silah atmaktan söz eden kim? İti öldürmenin yolu birden çoktur."

Bu yüzsüzlük karşısında çocuklar şaşkınlıkla birbirlerine bakarken Weaverların esmer ikizleri aynı anda kahkahayı basıp kıkırdayarak çimler üzerinde yuvarlandılar. Ivy ise köpekler söz konusu olduğunda, özellikle beceri gösterdiğinin farkında değilmiş gibiydi. Cebinden madeni bir sapanla birkaç küçük, yuvarlak çakıl taşı çıkardı. "Öldürmeyeceğim onu. Sadece şaşırtacağım, şöyle bir görelim diye."

"Vuramayacağına bahse girerim."

"Görürsün nasıl vuracağım." Taşı meşin beşiğe yerleştirdi, gözlerini kıstı ve fırlattı. Gerçekten ağaçkakan ayağının dibine düştü. Ivy, kaba siyah keçe şapkasını kuşun üstüne attı. En sıcak havalarda bile hasır şapka giymezdi. "Erkekmiş. Bekleyin, kendine gelecek, bir dakika sonra nasıl çırpındığını işitirsiniz."

"Gel gör ki erkek değil, dişi. Kim olsa anlar bunu," dedi Niel küçümsemeyle, bu itici oğlanın karşılarına çıkmasına ve öğleden sonralarını berbat etmesine canı sıkılmıştı. Dayısının köpeğinin başına geleni Ivy Peters'tan biliyordu.

"Tamam, bu bir dişi ham'fendi" dedi Ivy ilgisizce, aklında başka bir şey vardı. Cebinden küçük, kırmızı bir deri kutu çıkardı, kutuyu açınca çocuklar içinde acayip küçük aletler gördüler: ufacık bıçak ağızları, kancalar, kıvrık iğneler, bir testere, bir üfleme oku, makaslar. "Bunların bir kısmını tahnit gereçleriyle birlikte çocuk dergisi *Genç-*

lik Yoldaşı'ndan edindim, bir kısmını kendim yaptım." Zorlanarak dizüstü çöktü –eklemleri bükülmek istemiyordu sanki– ve şapkasına kulak verdi. "Çekirge gibi cıvıl cıvıl," diye açıklama yaptı arkadaşlarına. Elini birdenbire şapkanın altına sokup ürkmüş kuşu dışarı çıkardı. Hiçbir yeri kanamıyor, sakatlanmışa da benzemiyordu.

"Şimdi seyredin, size bir şey göstereceğim," dedi Ivy. Ağaçkakanın soluğu kesilen gövdesini avcuyla kavrayıp, kafasını başparmağıyla işaret parmağından meydana gelen mengeneye kıstırdı. Sanki sık yaptığı bir numaraymış gibi o ufacık bıçak ağızlarından biriyle kuşun sersemlemiş kafasında parıldayan her iki gözüne de bir çırpıda bir çizik attı ve hemen salıverdi.

Ağaçkakan sarmal bir hareketle döne döne havaya yükseldi, sağa fırladı, bir ağaç gövdesine çarptı, sola fırladı bir başka ağaç gövdesine çarptı. Bir dal karmaşası içinde tüyleri takılarak, düşüp yine kendini toparlayarak aşağı yukarı, ileri geri uçtu durdu. Çocuklar ayağa kalkmış onu izliyorlardı, kızgın ve huzursuzdular, ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Pek öyle hassas değillerdi, mezbahada yapılacak bir iş olduğu zaman Thad daima yardıma hazır bulunurdu, Blum kardeşler bir şeyler öldürerek yaşarlardı. Yaralı bir ağaçkakan yüzünden bu denli üzüleceklerini hiç düşünmemişlerdi. Karanlığa gömülen hayvanın dallar arasında kanatlarını çırpışında, gün ışığında onu hiç görmeden dönüp durmasında, kuşların su içerken yaptıkları gibi başını hep yukarı dikip sallamasında vahşi ve çaresizce bir şey vardı. İşte şimdi ayaklarını vurulmuş olduğu dala koymayı başardı, dalı tanır gibiydi. Yara berelerinden bir şey öğrenmişçesine gagalayarak ve sürünerek dal boyunca ilerledi, kendi kovuğuna girip gözden kayboldu.

"Haydi bakalım," diye bağırdı Niel Herbert dişleri arasından, "ele geçirebilirsem öldürüp çektiği acılara son verebilirim. Dur sırtına çıkayım Rhein."

İçlerinde en uzun boylusu Rheinhold'tu, kemikli sırtını uysalca eğdi. Bir karakavağın gövdesine tırmanmak

güçtür, kabuğu pürtüklü olur, dallar epey yukarıda başlar. Ağacın daha ilk çatalına ulaşmadan Niel'in pantolonu yırtıldı, çıplak bacakları çizik içinde kaldı. Bir soluklandıktan sonra Niel ağaçkakanın erişilmesi güç yükseklikteki kovuğuna doğru tırmanmaya devam etti. Nerdeyse kovuğa vardığı, aşağıdaki arkadaşlarının onu emniyette sandığı bir sırada ansızın dengesini kaybetti, havada bir takla atıp onların ayakları dibine, otların üstüne düştü. Orda kıpırdamadan serildi kaldı.

"Koşun su getirin!"

"Koşun Mrs. Forrester'ı çağırın! Viski isteyin ondan."

"Hayır," dedi George Adams, "onu yukarıya eve taşıyalım. Mrs. Forrester ne yapılacağını bilir."

"Bu mantıklı," dedi Ivy Peters. Hepsinden daha iri, daha güçlü olduğu için Niel'in pelte gibi duran gövdesini kaldırdığı gibi tepe yukarı yola koyuldu. Forresterların evine girmek, içerisinin nasıl olduğunu görmek için bunun güzel bir fırsat olduğu gelmişti aklına, öteden beri yapmak istediği bir şeydi bu.

Aşçı kadın Mary mutfak penceresinden onların geldiğini gördü ve hanımına koştu. Yüzbaşı Forrester o gün Kansas City'deydi.

Mrs. Forrester arka kapıya geldi. "N'oldu? Üstelik Niel! Buradan taşıyın içeri, lütfen."

Ivy Peters gözünü dört açmıştı, kadının arkasından yürüdü, yerlerinin mutfak kapısının dışında olduğunu bilen Blum kardeşler dışında hepsi Ivy'nin arkasından içeri daldı. Mrs. Forrester öne düştü, onları servis odası, yemek odası, arka salondan geçirerek kendi yatak odasına götürdü. Beyaz yatak örtüsünü açtı, Ivy de Niel'i çarşafın üstüne yatırdı. Mrs. Forrester kaygılanmış, ama korkmamıştı.

"Mary büfeden konyağı getirir misin? George sen Dr. Dennison'a telefon et, hemen gelsin. Şimdi siz geri kalan çocuklar, ön verandaya çıkın ve sessizce bekleyin. Burada kalabalık ediyorsunuz." Yatağın kenarına diz çöktü ve Niel'in bembeyaz kesilmiş dudaklarına çay kaşığıyla kon-

yak damlatmaya başladı. Oğlanlar geri çekildiler, yalnızca Ivy Peters kaldı, hemen yatak odasının kapısı önünde, arka odada dikiliyor, kollarını göğsü üstünde kavuşturmuş, arsız ve kırpışmayan gözleriyle çevresini süzüyordu.

Mrs. Forrester ona bir an şöyle bir baktı. "Verandada bekler misin lütfen? Yaşça onlardan daha büyüksün, bir şey lazım olursa seni çağırabilirim."

Ivy içinden sövüp saydı ama gitmek zorundaydı. Mrs. Forrester'ın buyurgan inceliğinde nihai bir şey vardı; azamet diyordu Ivy buna. Niyeti deri koltukların en büyüğüne oturup bacak bacak üstüne atmak, evindeymiş gibi hareket etmekti, ama kendini ön verandada bulmuştu; incelikle dalgalanan ses tarafından kapı dışarı edilmişti, kasabanın en zorlu külhanisi onu dışarı fırlatmış olsa bu kadar olurdu.

Niel gözlerini açtı, ağır, eski moda ceviz mobilyayla dolu yarı karanlık büyük odada şaşkınlıkla çevresine bakındı. Yastık yüzleri fırfırlı beyaz bir yatakta yatıyor, Mrs. Forrester yanında diz çökmüş alnına kolonya sürüyordu. Bohemyalı Mary elinde bir su tasıyla arkasında durmaktaydı. "Ah kolum!" diye mırıldandı ve yüzünü ter bastı.

"Evet yavrum, korkarım ki kırık. Kıpırdama. Dr. Dennison birkaç dakikaya kadar burada olur. Çok acımıyor değil mi?"

"Hayır efem..." dedi Niel fısıltıyla. Acı çekiyordu, bir yandan da hem halsiz, hem de memnundu. Oda serin, loş ve sessizdi. Kendi evinde, insan hastalandı mı her şey bir felaket hale gelirdi. ... Ne yumuşak parmakları vardı Mrs. Forrester'ın, ne hoş bir hanımdı. Giysisinin dantel fırfırı içinde beyaz gerdanının hızla inip kalktığını gördü. Mrs. Forrester birdenbire ayağa kalkıp pırıldayan yüzüklerini –daha önce aklına gelmemişti– ellerini yıkarmış gibi hızlı bir hareketle parmağından sıyırıp Mary'nin avcuna bıraktı. Küçük çocuk böyle hoş bir yerde muhtemelen bir daha hiç bulunmayacağını düşünüyordu. Pencereler kapı gibi hemen hemen süpürgeliğe kadar aşağı iniyor, kapalı yeşil panjurlardan içeri sızan güneş ışığı cilalı döşemenin,

konsol üzerindeki gümüş eşyanın üstünde titreşiyordu. Ağır perdeler geriye kıvrılarak halatı andıran kalın kordonlarla tutturulmuştu. Üstü mermer kaplı lavabo bir büfe kadar büyüktü. Som ceviz mobilya açık renk ağaç kakmaydı. Niel'in bir kıl testeresi vardı ve kakmalar ilgisini çekmişti.

"Bak şimdi daha iyi görünüyor, öyle değil mi Mary?" Mrs. Forrester parmaklarıyla Niel'in siyah saçlarını okşadı ve onu hafifçe alnından öptü. Ah ne tatlı, ne kadar tatlı kokuyordu bu kadın!

"Köprüde tekerlek sesi var; Dr. Dennison geldi. Git onu içeri al Mary."

Dr. Dennison Niel'in kolunu sabitledi ve yaylı arabasıyla onu evine bıraktı. Niel'in evi gidilecek hoş bir yer değildi, entipüften bir yapıydı, kasabanın kenarında çayırlığın başladığı, hiçbir önemi olmayan insanların yaşadığı yerdeydi. Yargıç Pommeroy'un yeğeni olmasa Niel herhalde Mrs. Forrester'ın geçerken yalnızca gülümseyerek başıyla selam verdiği çocuklardan biri olurdu. Babası duldu. Yoksul bir akrabaları, Kentuckyli bir kız kurusu, ev işlerine bakıyordu, Niel, dünyada ev işlerini daha kötü yapan biri herhalde yoktur diye düşünürdü. Evleri çoğu zaman çeşitli yıkama aşamalarındaki çamaşırla dolu olur, içinde çamaşır ıslatılmış leğenler ortalıkta dururdu; yataklar, öğleden sonra bir ara Kuzen Sadie'nin aklına gelip yapılıncaya kadar "havalandırılırdı." Yaşlı kız kahvaltıdan sonra oturup cinayet davası haberlerini okumayı, ya da iyice yıpranmış bir *St. Elmo* nüshasını incelemeyi pek severdi. Sadie iyi huylu bir insandı, her zaman komşularının yardımına koşardı, ama Niel birinin onları ziyarete gelmesinden nefret ederdi. Babası nadiren evde bulunur, bütün vaktini yazıhanesinde geçirirdi. Kasabanın tapu sicilini tutar, tarım kredilerini dağıtırdı. Kendi servetini kaybettikten sonra başkalarının parasıyla yine onlar için yatırım yapmaktaydı. Kibar, hoş bir adamdı, gençti, yakışıklıydı, hali tavrı zarifti, ne var ki Niel bir başarısızlık ve

bozgun havasının ailesini kuşattığı hissi içindeydi. Ak bıyıklı, iri yapılı bir adam olan dayısı Yargıç Pommeroy'a yapışmıştı adeta; Yüzbaşı Forrester'ın avukatıydı Pommeroy ve Forresterları ziyarete gelen bütün büyük adamların dostuydu. Niel, beş yaşındayken kaybettiği annesi gibi mağrurdu. Annesi batıdan nefret ederdi, Kentucky'deki Fayette Kasabası'ndan başka bir yerde yaşamayı hiçbir zaman düşünemeyeceğini, Sweet Water'a sadece yatırım yapmak ve "peniyi pounda çevirmek" için geldiklerini böbürlenerek komşularına söyler dururdu. Bu sözleriyle hatırlanıyordu, zavallı kadın.

ÜÇ

Niel sonraki birkaç yıl Mrs. Forrester'ı pek az gördü. O, yazla birlikte gelip giden bir coşkuydu. Kışı her zaman kocasıyla birlikte Denver ve Colorado Springs'de geçirirdi, Şükran Günü'nden hemen sonra Sweet Water'dan ayrılır, mayısın birine kadar geri dönmezlerdi. Niel, Mrs. Forrester'ın kendisini beğendiğini, ama yetişme çağındaki erkek çocuklara ayıracak pek vakti olmadığını biliyordu. Konukları olduğu, onlara kırda bir akşam yemeği ya da mehtaplı bir gecede koruda danslı toplantı düzenlediği zamanlar Niel de daima davet edilirdi. Niel, Blum kardeşlerle birlikte bataklığa gidip gelirken yolda bazen iki atlı üstü açık arabasıyla ziyaretçileri eve getiren yüzbaşıya rastlardı; ziyaretçilerin kimler olduğunu Yargıç Pommeroy'un sadık zenci hizmetkârı, Mrs. Forrester yemek daveti verdiğinde gidip servis yapan Kara Tom'dan öğrenirdi.

Derken, yüzbaşının bir yol müteahhidi olarak meslek hayatına birdenbire son veren kaza oldu. Yüzbaşı, atıyla birlikte o düşüşünden sonra Colorado Springs'e bağlı Antlers'da bütün kış hasta yattı. Yazın Mrs. Forrester onu Sweet Water'a geri getirdiği zaman hâlâ bastonla yürüyordu. Çok kilo almıştı, kendi yükünü taşıyamıyor gibiydi, tekrar bir demiryolu inşaatı üstlenmekten bir daha hiç söz etmedi. Bahçesinde çalışabilecek durumdaydı, kartopu çiçeklerini, leylak ağaçlarını buduyor, vaktinin büyük kısmını gül yetiştirmeye adıyordu. Kışın yine karısıyla birlik-

te Sweet Water'dan gidiyorlar, ama kasabada bulunmadıkları süre her yıl biraz daha kısalıyordu.

Bütün bu zaman içinde Sweet Water Kasabası değişmekteydi. Geleceği artık parlak görünmüyordu. Mahsulde bereketsizliğin art arda gelmesi çiftçilerin hevesini kırmıştı. Batıda düş kırıklığına uğrayan George Adams ve ailesi Massachusetts'e geri dönmüştü. Diğer büyük çiftçiler birer birer onları örnek aldılar. Forresterların ziyaretçileri artık azalmıştı. Burlington demiryolu şirketi halkın dediği gibi "kemer sıkıyordu" ve demiryolu mensupları Sweet Water'da o kadar sık konaklamıyor, para yatırdıkları ama o paraları hiçbir zaman geri alamayacakları bu kasabadan bir an önce geçip gitmeyi yeğliyorlardı.

Niel Herbert'in babası ilk işi bozulan ve mevkiini kaybedenler arasındaydı. Küçük evinin kapısına kilit vurdu, yeğeni Sadie'yi Kentucky'ye geri gönderdi ve bir yazıhanede çalışmak üzere Denver'e gitti. Niel'i hukuk öğrenmesi için dayısının yanında bıraktı. Gerçi Niel'in hukuka eğilimi yoktu, ama Yargıç Pommeroy'un yanında bulunmak hoşuna gidiyordu ve herhangi bir yerde yaşayabileceğinden, şimdilik orada da kalabilirdi. Annesinin miras bıraktığı birkaç bin dolar ancak yirmi bir yaşına gelince kendisinin olacaktı.

Niel, kasabanın en gösterişli büyük tuğla yapısının ikinci katında, dayısının hukuk bürosu olarak kullandığı dairenin arka bölümünde kendisi için bir oda düzenledi. Orada bir keşiş kadar temiz ve sade bir hayat sürmekteydi, yeğeni Sadie'den, onun saçma sapan ev kadınlığından kurtulmaktan hoşnuttu ve dayısı gibi bekâr kalmaya karar vermişti. Yazıhane görevlisiydi, yani bir anlamda odacılık yapıyordu; odaları tamamıyla kendi zevkine uygun düzenlemiş, öyle çekici hale getirmişti ki, yargıcın bütün dostları, özellikle Yüzbaşı Forrester sohbet için eskisinden çok daha sık uğrar oldular.

Yargıç yeğeniyle gurur duyuyordu. Niel şimdi on dokuz yaşında, uzun boylu, dürüst, aklı başında bir deli-

kanlıydı. Yüz hatları keskindi, gri gözleri uzun kirpikleri altında siyah görünecek kadar koyu, bakışları oldukça aksi ve meydan okur gibiydi. O zamanlar dünya gençlere toz-pembe görünmüyordu. Utangaçlık ya da kendini beğenmişlikten değil, eleştirel bir zihin yapısından kaynaklanan mesafeli tutumu onu olduğundan daha yaşlı ve biraz soğuk gösteriyordu.

Bir kış günü öğleden sonra, Noel'den yalnızca birkaç gün önce, Niel yazıhanenin arka odasında, çoğu zaman çalıştığı ya da aylaklık ettiği uzun masanın başına oturmuş bir şeyler yazıyordu; dört bir yanı yargıcın özenli hukuk kitaplığı ve devlet adamlarının, hukukçuların asıl suratlı çelik oyma gravürleriyle çevriliydi. Dayısı ön odada, yazı masası başında, kasaba dışındaki müvekkillerinden biriyle dostça bir iş konuşmasına dalmıştı. Niel temize çektiği yazılardan fazlasıyla sıkılıp sokağa çıkmak için bir bahane aradığı sırada, dış koridordan hızla yaklaşan hafif ayak seslerini fark etti. Yazıhanenin ön kapısı açıldı, Niel dayısının hızla ayağa kalktığını duydu, aynı anda bir kadın kahkahası geldi kulağına –tatlı bir gam gibi inip çıkan, yumuşak, müzikal bir kahkaha. Çift kanatlı kapının aralığından ön odada olanları görebilmek için döner koltuğunda döndü. Mrs. Forrester ayakta durmuş manşonunu Yargıç Pommeroy'a ve afallamış İsveçli çiftçiye tehdit edercesine sallıyordu. Keskin gözü yazı masası üstünde kâğıtlar arasında duran Bourbon şişesi ile iki kadehe takıldı.

"Davalarınıza böyle mi hazırlanıyorsunuz yargıç? Ne güzel örnek oluyorsunuz Niel'e!" Kapı aralığından şöyle bir baktı, ayağa kalkan delikanlıya başıyla selam verdi.

Niel yine de arka odada kaldı ve dayısının Mrs. Forrester'a doğru ittiği iskemleyi onun geri çevirişini ve kibarca Bourbonu gösterdiği zaman ret işareti yapışını seyretti. Mrs. Forrester fok kürkünden uzun mantosu ve şapkasıyla yargıcın yazı masasının yanında ayakta duruyordu, yakasından kırmızı bir eşarp çıkmıştı, gözleri benekli, kahverengi bir tülle örtülüydü. Dar beyaz alnın ve keman kaş-

ların altındaki o koyu, ışıl ışıl gözleri tül hiç mi hiç kapatamıyordu. Dondurucu soğuk yanaklarını al al yapmamıştı, teni her zaman beyaz leylakların billurumsu hoş kokulu beyazlığında olurdu. Mrs. Forrester birine baktığı zaman o kişi onun büyüleyici olduğunu anlardı. Bu aniden olur, en duyarsızlar bile etkilenirdi. İsveçli çiftçi şimdi ağzı kulaklarında sırıtıyordu, o da ayağa kalkmıştı. Birkaç saniye için bile olsa, Mrs. Forrester ile tatsız bir karşılaşma mümkün değildi. Sadece başını eğişi, sadece bakışıyla bile aranızda kişisel bir ilişki yaratırdı. Onda insanı bir çırpıda etkisi altına alan bir şey vardı, insan onun varlığını, narinliğini, zarifliğini, söze gerek kalmadan çok şey söyleyebilen ağzını, canlı, gülen, içtenlikli, hemen her zaman biraz da alaycı gözlerini iliğiyle kemiğiyle fark ederdi.

"Yarın akşam Niel ile birlikte yemeğe bize gelir misiniz yargıç? Tom'u da bana ödünç verir misiniz yarın akşam? Az önce bir telgraf aldık. Ogdenler kısa bir süre bizde kalacaklarmış. Kızı okuldan eve getirmek için doğuya gitmişler, kız kabakulak mı ne olmuş. Noel'i kendi evlerinde geçirmek istiyorlar, ama iki günlüğüne bize uğrayacaklar. Belki Frank Ellinger de gelir Denver'den."

"Hiçbir şey beni Mrs. Forrester ile akşam yemeği yeme olasılığı kadar keyiflendiremez," dedi yargıç ağır ağır.

"Teşekkür ederim!" Kadın şakacı bir tavırla eğilerek selam verdi ve çift kanatlı kapıya yöneldi. "İşini beni eve götürecek kadar bırakabilir misin, Niel? Mr. Forrester bankada takıldı kaldı."

Niel kurt postu paltosunu giydi. Mrs. Forrester onu paltosunun kaba tüylü koluna girdi, birlikte uzun koridoru çabucak geçip dar merdivenlerden sokağa indiler.

Mrs. Forester'ın hafif kızağı parmaklıkta bağlı duruyor, köy kızakları ile arabaları arasında boyalı bir oyuncağı andırıyordu. Niel, Mrs. Forrester'ı yaban öküzü derisinden diz örtüleriyle sarıp sarmaladı, midillileri çözdü ve sıçrayıp yanına oturdu. Hayvanlar, istikamet verilmeden, ortalıkta pek kimsenin görünmediği, buz tutmuş ana cad-

deden aşağı yolu tuttular, donmuş derenin üzerinden geçtiler, iki yanı kavaklı patikadan yukarı tepedeki eve kadar tırıs gittiler. İkindi güneşi karla örtülü çayırlar üstünde yalazlanıyordu. Kış yoksunluğu içinde sıskalaşmış, sertleşmiş kavaklar, çok uzun, çok dik görünüyordu. Mrs. Forrester yüzünü Niel'e dönmüş gevezelik ediyor, rüzgârı kesmek için manşonunu yukarı kaldırıyordu.

"Constance Ogden'i eğlendirme konusunda senin yardımına güveniyorum. Öbür gün öğleden sonra gelip beni ondan kurtarır mısın? Avukat olarak görevlerin henüz çok çaba gerektirmiyordur, değil mi?" Muzipçe gülümsedi, "On dokuz yaşında bir genç kızla ben ne yapabilirim? Koleje giden bir genç kızla? Onunla sohbet edecek kadar kültürlü değilim!"

"Ben de değilim!" diye haykırdı Niel.

"Ama sen delikanlısın! Onun ilgisini belki daha hafif şeylere çekebilirsin. Hoş bir kız olduğu söyleniyor."

"Hoş mu sizce?"

"Son zamanlarda görmedim. Göz alıcı bir kızdı, çini mavisi gözler, alabildiğine gür sarı saçlar, yok, pek o kadar sarı değil, kül sarışını dedikleri türden sanırım."

Diğer kadınların çekici yanlarından söz ederken Mrs. Forrester'ın onları hep hafiften alaya aldığı Niel'in dikkatini çekmişti.

Evin önünde durdular. Ben Keezer hayvanları ahıra götürmek üzere mutfaktan çıkıp geldi.

"Saat altıda Mr. Forrester'ı almaya gideceksin Ben. Niel, sen de bir dakika içeri gel ve ısın." Onu, kışın ön kapıyı koruyan küçük antreden hole aldı. "Paltonu asıp öyle gel." Niel onun ardı sıra salondan oturma odasına girdi. Odada, siyah rafın altındaki şöminede hafif bir kömür ateşi yanıyordu. Niel, Yüzbaşı Forrester'ın öğleleri yemekten sonra kestirdiği büyük deri koltuğa oturdu. Üst bölümleri oymalı, cam kapaklı ceviz kitaplıklarla çevrili loşça bir odaydı. Kırmızı bir halı yeri kaplamıştı, duvarlarda eski moda büyük gravürler asılıydı: "Pompeii'nin Son Gününde

Ozanın Evi,"[2] "Shakespeare Kraliçe Elizabeth'in Huzurunda Yapıtını Okurken."[3]

Mrs. Forrester onu yalnız bıraktı, ama hemen, üstünde bir sürahi ve sherry kadehleri bulunan bir tepsiyle döndü. Tepsiyi kocasının sigara sehpası üstüne koydu, bir kadeh Niel'e, bir kadeh kendine doldurdu, kapitone koltuklardan birinin kolçağına tünedi, gümüş tokalı küçücük terliklerini korlaşmış kömürlere doğru uzatıp içkisini yudumlamaya koyuldu.

"Noel ertesine kadar burada kalacak olmanız ne güzel," dedi Niel. "Hatırlayabildiğim kadarıyla burada Noel vakti sadece bir defa kalmıştınız."

"Korkarım bu yıl bütün kış burada kalacağız. Mr. Forrester buradan gitmeye paramızın yetmeyeceği kanısında. Her nedense iyice yoksulmuşuz artık."

"Herkes gibi," dedi delikanlı karamsarlıkla.

"Evet, herkes gibi. Ama buna üzülmek neye yarar, öyle değil mi?" İki kadehi de yeniden doldurdu. "Ben her zaman öğleden sonra bu vakitler biraz sherry içerim. Colorado Springs'de dostlarımdan bazıları çay içer İngilizler gibi. Ama çay içseydim kendimi yaşlı bir kadın gibi hissederdim. Ayrıca sherry boğazıma iyi geliyor." Niel zayıf ciğerler ve ara sıra baş gösteren ürkütücü kanamalara ilişkin eski bir söylentiyi hatırladı. Ama Mrs. Forrester'a bakınca böylesi bir durum kuşkulu görünüyordu, gerçi narin olmasına narindi ama kaygısız, coşkun taşkın bir yaşam gücüyle doluydu. "Belki sana yaşlı görünüyorumdur Niel, çay içip dantelli başlık takacak kadar yaşlı!"

Niel ağırbaşlılıkla gülümsedi. "Siz bana her zaman aynı görünüyorsunuz Mrs. Forrester."

"Öyle mi? Nasıl yani?"

"Güzel, düpedüz güzel."

2 Belçikalı sanatçı Joseph Coomans'ın (1816-1890) *Pompeii'nin Son Günlerinde Bir Ozanın Evi* adlı tablosundan esinlenmiş bir gravür. –çn.

3 Avusturyalı sanatçı Eduard Ender'in (1822-1883) *Shakespeare am Hof von Königin Elisabeth* adlı tablosundan esinlenmiş bir gravür. –çn.

Mrs. Forrester kadehini bırakmak için öne doğru eğilirken Niel'in yanağını okşadı. "Evet Constance için biçilmiş kaftansın sen!" Sonra ciddi bir sesle "Söylediğin doğruysa sevindim buna. Bu kış sık sık bizi ziyarete gelecek kadar hoşlanmanı isterim benden. İskambilde dörtlüyü tamamlamak için dayınla birlikte gelirsin. Mr. Forrester akşamları iskambil oynamadan yapamaz. Yüzbaşı eskisinden daha mı kötü görünüyor dersin Niel? Onun bir parça düşkünleştiğini görmek beni korkutuyor. Ama bu noktada talihimizin yaver gideceğine inanmak zorundayız!" Yarısı boş kadehini kaldırıp ışığa tuttu.

Lal taşı ve ufak incilerden zambak biçimli uzun salkım küpelerinin üzerinde şömineden yansıyan ışığın pırıldayışını izlemek Niel'in hoşuna gitti. Küpe taktığını bildiği tek kadın Mrs. Forrester'dı, küpeler büyük bir doğallıkla onun üçgenimsi, ince hatlı yanaklarına doğru sarkıyordu. Daha güzellerini verdiği halde karısının bu küpeleri takması Yüzbaşı Forrester'a daha büyük bir haz veriyordu, çünkü annesinindi küpeler. Karısının mücevher takması onu mutlu ediyor, onun için özel bir anlam taşıyordu. Mrs. Forrester güzelim küpelerini mutfakta olduğu zamanlar dışında hiç çıkarmıyordu.

"Taşrada bir kış ona iyi gelebilir," dedi Mrs. Forrester, sıkıntılarının sonunun nereye varacağını okumak istercesine gözlerini ateşe diktiği bir sessizliğin ardından. "Burasını çok seviyor. Ama kasabaya indiği zaman sen ve Yargıç Pommeroy ona göz kulak olmalısınız Niel. Onu yorgun ya da bocalar görürseniz bir bahane bulup eve getirin. Eskisi gibi bir iki kadeh atmayı kaldıramıyor artık." Kapalı olduğundan emin olmak için yemek odasına açılan kapıya belli etmeden şöyle bir baktı. "Geçen kış bir keresinde bazı eski dostlarıyla Antlers'te bir şeyler içmişti, hiç öyle alışılmadık bir şey değil, her zaman yaptığı gibi, bir erkeğin bünyesinin dayanması gerektiği kadar, ama ona çok geldi. Dışarı çıkıp arabada yanıma binmek için o uzun yoldan inerken, biliyorsun, düştü. Yerde buz yoktu, ayağı kaymamıştı. Dengesini

kaybettiği için oldu bu. Kalkmakta da güçlük çekti. Aklıma geldikçe hâlâ ürperiyorum. Sanki koca bir dağ çökmüş gibi geldi bana."

Biraz sonra Niel ufku kızıl bir şerit gibi kuşatan günbatımına coşkuyla bakarak koşarcasına tepe aşağı indi. Evet, bu yıl kış pek kötü geçmeyecekti. Onun burada oluşu tuhaftı, hele de sıradan insanlar arasında onun gibi bir kadının... Denver'de bile hiç onun kadar zarif bir kadın görmemişti. Brown Palace Oteli'nin yemek salonunda oturup yemeğe inen kadınları izlemişti, doğudan gelip California'ya giden şık ve hoş kadınları. Ama Mrs. Forrester kadar çekici ve seçkin birine hiç rastlamamıştı. Onunla karşılaştırınca diğer kadınlar incelikten yoksun ve sıkıcı kalıyorlardı, sevimli olanları bile insana ruhsuz geliyordu, bakışlarında hani o insanın kanını tutuşturan şey yoktu. Ve başka hiçbir yerde onun davet edici, müzikal kahkahasına benzer, açılıp kapanan kapılar arasından uzaktan kulağa çarpan bir dans müziğinin ezgilerini andıran bir kahkaha işitmemişti.

Mrs. Forrester'ı ilk kez ne zaman gördüğünü hatırlıyordu, o vakitler küçük bir çocuktu. Bir pazar sabahı kilisenin önünde aylaklık ederken alçak bir araba kapının önünde durmuştu. Ön tarafta Ben Keezer oturuyordu, arkada da tek başına bir kadın; üzerinde kabarık, farbalalı siyah bir ipek giysi, başında siyah bir şapka vardı, elinde oymalı fildişi saplı bir güneş şemsiyesi tutuyordu. Araba durunca kadın inmek için giysisini yukarı çekti, köpük beyazı kat kat iç eteklerinden dışarı siyah, parlak bir iskarpin uzattı. Hafifçe ayağını yere bastı ve başıyla arabacıya bir işaret verip kiliseye girdi. Küçük oğlan açık kapıdan onun ardı sıra gitti, sıralardan birine geçtiğini, diz çöktüğünü gördü. Şimdi ise onun tanıdığı bütün kadınlardan farklı bir dünyaya ait olduğunu hemen anladığı için gurur duymaktaydı.

Niel yolun bitiminde bir an durakladı, başını kaldırıp patika boyunca uzanıp giden çıplak kavakların sonuncusuna baktı, ağacın sipsivri tepesinde gümüşsü bir kış dolunayı asılı duruyordu.

DÖRT

Güzel havalarda Yargıç Pommeroy, Forresterlara yürüyerek giderdi, ama Ogdenlara verilecek akşam yemeği daveti münasebetiyle kendisini ve yeğenini kasabadaki kiralık arabalardan biriyle götürmesi için bir arabacı tuttu, bunlar cenazeler ve düğünler dışında ender kullanılan arabalardı. İyice ahır kokarlardı ve diz örtüleri kurşun gibi ağır, yağlı kâğıt gibi kaygan olurdu. Niel ile dayısı o akşam kasaba halkından Forresterlara çağrılı yegâne kişilerdi; tantanayla dereyi aşıp tepe yukarı çıktılar ve üstleri başları at kılı içinde arabadan indiler.

Yüzbaşı Forrester onları kapıda karşıladı, iri kıyım gövdesi düğmeleri ilikli redingotun içine sıkışmıştı, yakalığı düz, kırış kırış gerdanı altındaki boyunbağı siyah dar bir fiyonktan ibaretti. Sarkık boz bıyığı dışında her zaman sinekkaydı tıraşlıydı. Niel elbise fırçasını kaptığı gibi dayısının yün takımına yapışmış at kıllarını fırçalamaya başladı, diğer konuklarsa onun arkasında durmuş gülüşüyorlardı. Sonra Mrs. Forrester, Niel'in üstünü fırçaladı, ardından onu salona aldı ve Mrs. Ogden ile kızına tanıştırdı.

Kızı güzelce bir şey diye düşündü Niel; düzgün kollarını, çukurlu kısa boynunu açık bırakan uçuk pembe bir gece elbisesi giymişti. Gözleri, Mrs. Forrester'ın söylediği gibi çini mavisi, epeyce fırlak ve ifadesizdi. Kül sarısı gür saçlarını çepeçevre başına dolayıp gümüş şeritlerle tutturmuştu. Taze, gülü andıran tenine karşın yüzü öyle uyum-

lu değildi. Kısa burnunun köşelerinden ağız kenarlarına iki somurtuk çizgi uzanıyordu. Az bir keyfi kaçmaya görsün, bu çizgiler kasılıyor, burnunu geri çekiyor, bu da onu kuşkulu ve kırgın gösteriyordu. Niel yanına oturdu, elinden geleni yaptı ama onunla sohbette zorlandı. Kız sinirli ve dalgın görünüyor, belli etmeksizin oraya buraya bakıyor, mendilini elleri içinde ezip duruyordu. Aklı bes-belli başka yerdeydi. Kısa bir süre sonra Niel ilgisini uyandırması daha kolay olan anneye yöneldi.

Mrs. Ogden çekilmeyecek kadar sevimsizdi. Armut biçimli bir yüzü vardı, yüksek alnında boydan boya bir sıra düz ve mat kâkül duruyordu. Maviye çalan esmer teni menekşe rengi gece elbisesiyle hemen hemen aynı renkteydi. Kırışmış boynunda elmas bir gerdanlık parıldıyordu. Constance'ın aksine, sokulgan birine benziyordu, ama konuşurken başını yana eğiyor, "göz süzüyor," Niel'in sadece güzel kadınların keyifle yaptığını sandığı üzere çapkın bakışlarla kırıtıyordu. Herhalde uzun zaman onu önemli bir kişi sayan insanlar arasında kaldığı için şımarık bir sevgili tavrı takınmayı âdet edinmişti. Niel onu ilkin epeyce alık buldu ama kısa sürede yapmacıklarına alıştı ve ondan hoşlanmaya başladı. İçtenlikle güldüğünü gördü ve kızını eğleyememesinin getirdiği yenilgi duygusunu unuttu.

Mr. Ogden kısa boylu, yanık, kırış kırış yüzlü, tek gözü şaşı, keçisakallı, burma bıyıklı elli yaşlarında bir adamdı, Niel'in daha önce çeşitli vesilelerle karşılaştığına oranla daha sessiz, daha az konuşkandı, sohbet etmeyi karısının üstlenmesini bekler gibiydi. Mrs. Forrester onunla konuştuğu ya da yanından geçtiği zaman sağlam gözü parıldıyarak onu izliyor, şaşı gözü ise hiç değişmeden duruyor, hiçbir şeye takılmıyordu.

Denver grubunun bir dördüncü üyesi üstü kendi hazırladığı kokteyllerle dolu gösterişli bir tepsiyle yemek odasından salona girince herkes birdenbire daha bir canlandı, hava ısındı, lambanın ışığı daha parlak göründü. Frank Ellinger kırk yaşında bir bekâr adamdı, boyu bir

seksen sekiz, bacakları dimdik ve uzun, omuzları kusursuzdu, dikkat çekecek kadar iyi biçilmiş smokini altındaki beyaz yeleğini hiç kırışıksız iliklemesine izin veren bir vücudu vardı. Şilte kıtığı gibi sert, kıvırcık siyah saçları kulakları çevresinde grileşiyordu, kanlı canlı yüzünde kemerli burnunun –delikleri uzun, gemi pruvası gibi bir burun– çevresinde mor kılcal damarlar göze çarpıyordu. Çene çukuru derindi; kalın, kıvrık dudakları gayet kaslı, kesinlikle kendi denetimi altındaymış gibiydi, çarpık, öne çıkık güçlü beyaz dişleri ona tek ısırışta bir demir çubuğu ikiye ayırabilecek bir adam görünümü veriyordu. Elbisesinin altında bütün gövdesi vahşi hayvanların kıyıcılığından bir şeyler barındıran kıpır kıpır bir kas gücü ile dipdiri duruyordu. Birçok çapraşık öykünün kahramanı olan bu adama Niel büyük ilgi duydu. Ondan hoşlanıp hoşlanmadığını bilmiyordu. Hakkında kötü hiçbir şey bilmemekle birlikte içinde çok kötü bir his vardı.

Kokteyller hep birlikte sohbet vakti geldiğinin işaretiydi, konuklar tek grup halinde bir araya toplandılar. Miss Constance'ın hoşnutsuzluğu bile azalmış gibiydi. Ellinger kokteylini onun sandalyesinin yanında ayakta durarak içti ve kadehindeki kirazı ona ikram etti. Bunlar viskiyle yapılan eski usul kokteyllerdi. O zamanlar kimse martini içmezdi, cin ise gemicilerin ve ayyaş temizlikçi kadınların avuntusu diye bilinirdi.

"Çok iyi Frank, çok iyi" dedi Yüzbaşı Forrester bıyığını silmek için kolonya kokulu temiz bir mendil çıkararak. "Arkası gelecek mi?" Yüzbaşı konuşurken belli belirsiz soluğu tükeniyordu. Yaralandığından beri her zaman biraz fersiz ve kanlı olan gözlerini kırpıştırarak ağırlaşmış göz kapakları altından arkadaşlarına bakmaktaydı.

"Herkese bir kadeh daha var yüzbaşım." Ellinger büfeden büyük bir kokteyl kabı getirdi ve Miss Ogden dışında herkesin kadehini bir daha doldurdu. Ona parmağını sallayarak maraska kirazlarıyla dolu küçük tabağı uzattı.

"Hayır, bunları istemiyorum. Ben sizin kadehinizdeki kirazı istiyorum," dedi kız somurtuk bir gülümsemeyle. "Tadı bir şeye benzerse hoşuma gider."

Annesi çıkışırcasına "Constance!" dedi ve böylesi bir saflığın hoşluğunu paylaşmak istercesine gözlerini Mrs. Forrester'dan yana devirdi.

"Niel" dedi Mrs. Forrester gülerek, "sen de vermek istemez misin kirazını çocuğa?"

Niel hemen geldi, kadehinin dibindeki kirazı ikram etmek istedi. Kız kirazı baş ve işaret parmağıyla tutup alarak kendi kadehi içine bıraktı, yemeğe oturmak için salondan çıkarlarken Niel kızın kirazı olduğu yerde bıraktığını fark etmekte gecikmedi. Dik kafalı pembe et yığını diye hükmünü verdi, üstelik besbelli babası olacak yaşta bir adama körkütük âşık. Yemek masasında kızın yanında oturacağını görünce şöyle bir iç çekti.

Yüzbaşı Forrester, çenesinin altına sıkıştırdığı peçetesi ve eti kesip parçalamadaki becerisiyle sofranın başında, hâlâ etkileyici bir görünüş sergiliyordu. Hiç kimse bir çift ördeğin ya da dokuz kiloluk bir hindinin kemiklerini ondan daha ustaca sıyırıp çıkaramazdı. "Hindinin hangi tarafını seversiniz Mrs. Ogden?" Tercihi olan olursa isteği yerine getirilir, iç malzemesi, sosu ve yanında sebzelerle birlikte bir tabağa güzelce yerleştirilip verilirdi. Yüzbaşı Forrester'ın elinden çıkan bir tabak dört dörtlük bir yemeğe dönüşür, tabağı alan ikram görmüş, hem de iyi bir ikram görmüş olurdu. Kadınlardan en son, ama erkeklerden önce Mrs. Forrester'a servis yaptı, ona da "Mrs. Forrester" diye sordu "bu akşam hindinin hangi tarafını vereyim size?" Konuşma ya da davranış tarzını değiştirmeyen bir adamdı. Çehresinden daha hareketli biri değildi. Niel ve Yargıç Pommeroy, Yüzbaşı Forrester'ın Grover Cleveland'in[4] resimlerini ne kadar andırdığını sık sık

4 Stephen Grover Cleveland (1837-1908), ABD'nin 22. ve 24. başkanı; iki ayrı dönemde (1885-1889 ve 1893-1897) iş başına gelen tek ABD başkanı –çn.

dile getirmişlerdi. Yüzbaşının durgun ağırbaşlılığı içtenlikli bir yaradılışı, hiçbir aldatmacaya karışmamış bir vicdanı gizliyordu. Dinginliği bir dağ ile aynıydı. Etli, kalın parmaklı elinin bir dokunmasıyla ürkmüş bir atı, histerik bir kadını, kana susamış bir İrlandalı işçiyi sakinleştirirdi, onların karşı koyamadıkları bir şeydi bu. Bu onun insanları yönetmesindeki sırdı. Sağduyulu düşündüğünden ne bir talepte, ne bir hak iddiasında bulunurdu, yaradılışından gelen bu sağduyuyla çılgına dönmüş varlıkları yatıştırırdı. Eskiden, Black Hills'te yol yapımıyla uğraştığı sıralar, Colorado Springs'e gidip Mrs. Forrester'ın yanında kaldığı zamanlar, onun yokluğunda, kampta bazen karışıklık çıkardı. O zaman ayaklanmayı haber veren telgrafı elinden bırakır, karısına "Yavrum benim adamların yanına gitmem lâzım" derdi. Ve bütün yaptığı bu olur, onların yanına giderdi.

Yüzbaşı ev sahibi olarak üstüne düşen görevleri yerine getirirken pek az konuşuyordu; Yargıç Pommeroy ile Ellinger ise canlı bir söyleşi tutturmuşlar, birbirlerine eğlenceli öyküler anlatıyorlardı. Ellinger'ın karşısında oturan Niel onu dikkatle izliyordu. Ondan hoşlanıp hoşlanmadığına hâlâ bir karar veremiyordu. Frank Denver'de yaman bir adam, örnek bir insan olarak tanınmaktaydı, ince düşünceli, cömert, duruma göre hareket etmeye yatkın olmakla birlikte becerikli, kaçınılmaz ya da neredeyse kaçınılmaz olana direnmeden boyun eğen bir adamdı. Daha genç olduğu zamanlar "uçarılık" etmiş, dile düşmüştü ama, kimse onu ayıplamamıştı, hatta Mrs. Ogden gibi gelinlik kızı olan anneler bile. O günlerin ahlak anlayışı farklıydı. Niel dayısının Ellinger'ın gençlik yıllarında Nell Emerald adında alımlı, eşine az rastlanır, Denver polisinden gereği gibi izinli bir ev işleten bir kadına delicesine tutulduğundan söz ettiğini işitmişti. Nell Emerald yaşlı bir kulüp üyesine, genç Ellinger'ın yeni atını koştuğu arabasıyla gezip tozmakla birlikte, "yanında bir orospuyla güpegündüz dolaşmaya çıkan adama saygısı olmadığını" söylemişti. Ellinger hak-

kındaki bu öykü ile on, on iki benzeri sık sık anlatılır, erkekler kadar kadınlar da bunlara içtenlikle gülerlerdi. Genç Ellinger bu rezalet öykülerine sebebiyet vermenin yanı sıra özveriyle hasta annesine bakıyor, yabancılara müthiş uçarı bir delikanlı ve örnek bir oğul olarak tanımlanıyordu. Bu bileşim tam da o zamana uygundu. Kimsenin onu kötü gözle gördüğü yoktu. Artık annesi öldüğü için, onun Colorado Springs'teki evini elinde tutmakla birlikte, Brown Palace Oteli'nde kalıyordu.

Herkese bir parça hindi verildikten sonra, beyaz yeleği, kolalı dik yakasıyla pek resmileşmiş olan Kara Tom kadehlere şampanya doldurdu. Yüzbaşı kalın parmaklarıyla kadehini ince sapından tutarak kaldırdı, masanın çevresindeki konuklarına ve Mrs. Forrester'a bakarak:

"Mutlu günlere!" dedi.

Akşam yemeğinde her zaman bu sözlerle kadeh kaldırır, eski bir dostla bir bardak viski içeceği zaman ağzından kesinlikle yine bu sözler çıkardı. Bu sözleri duyan biri, bir daha duymak isterdi. Ondan başka hiçbir kimse bu iki kelimeyi bu derece ağırbaşlı, bu derece kibarlıkla telaffuz edemezdi. Bu, törensel bir ana benzer, ardında mutlu ya da başka günlerin gizli durduğu kader kapısını vuruyormuş hissini uyandırırdı. Niel şarabını hoş bir ürpertiyle içerken iri yarı adamın kadeh kaldırırken söylediği şu kısacık "Mutlu günlere!" sözü kadar hiçbir şeyin hayatı böylesine belirsiz, geleceği böylesine muamma dolu, böylesine akıl sır ermez gösteremeyeceğini düşünüyordu.

Mrs. Ogden en baygın gülümseyişiyle ev sahibine döndü: "Yüzbaşı Forrester Constance'a da anlatsanıza" – (Mrs. Ogden Doğu Virginialı idi, aslında şöyle konuşuyordu: "Yüüzbbaş Forrester, haaddii anlaaatsanza vb." Sesli harfleri gözlerini nasıl yuvarlıyorsa öyle yuvarlaya yuvarlaya söylüyordu. "Bu şirin yeri ta Kızılderililer zamanında nasıl keşfettiğinizi Constance'a anlatsanıza."

Yüzbaşı gözlerini masaya doğru indirerek mumların arasından Mrs. Forrester'a danışmak istercesine baktı. O

da gülümseyip, başını eğerek onayladı ve solgun yanaklarının yanından sarkan o güzel küpeleri sallandı. Bu gece elmaslarını takmış, siyah kadife bir elbise giymişti. Mücevher konusunda kocasının artık eskimiş düşünceleri vardı, bir erkek incelikle dile getiremediği şeylerin karşılığı olarak karısına mücevher alırdı. Mücevher pahalı olmalıydı, erkeğin onu satın alabilecek gücü, kadının onu takmaya layık olduğunu göstermeliydi.

Karısının onaylaması üzerine anlatmaya başladı: Asker olarak İç Savaşta görev yaptıktan sonra delikanlılık zamanında batıya nasıl geldiğini, düzlüğün bir ucundan öbürüne, Nebraska City'den o zamanlar Cherry Creek denilen Denver'e malzeme taşıyan bir nakliye şirketinde sürücü olarak nasıl işe girdiğini kısaca öyküledi. Nakliyeciler genişliği bin kilometreyi aşan bu çayır denizine açıldıktan sonra günlerin, haftaların, ayların hesabını kaybederlermiş. Gün güne benzer, hepsi çok güzel geçermiş, av bol, ceylan, yaban sığırı doluymuş, uçsuz bucaksız, güneşli bir gök, çayırların dalgalandığı uçsuz bucaksız düzlükler, bizonların süreli göçlerinde su içmek, yıkanmak, çamurda debelenmek için durdukları, göl çiçeklerinden ötürü rengi sarı, uzun tatlı su gölcükleri...

"Bir genç adam için ideal bir hayat," dedi yüzbaşı. Bir defasında sel basması sonucu yoldan sapmak zorunda kalmış, çevreyi araştırmak için atını güneye doğru sürmüş, tam şimdi evinin bulunduğu tepede bir Kızılderili kampı bulmuştu. Söylediğine göre burası çok hoşuna gitmiş, bir gün burada bir ev yapmayı kafasına koymuştu. Bir söğüt fidanı kesmiş, evi yapmak istediği yeri işaretlemek için sırığı toprağa çakmıştı. Sonra oradan ayrılmış, yıllarca geri dönmemişti, düzlükleri boydan boya kat eden ilk demiryolunun döşenmesine yardım etmekteydi çünkü.

"Bana muhtaç olan adamlar vardı," dedi yüzbaşı. "Hastalıkla mücadele etmek, sorumluluklarımı yerine getirmek zorundaydım. Ama bütün o yıllar boyunca Sweet Water'ı ve bu tepeyi hatırlamadığım hemen hiçbir gün geçmedi. Deli-

kanlıyken buraya geldiğimde burasını bugünkü haliyle zihnimde tasarlamıştım, kuyumu nerede açacağımı, koruluğum, meyve bahçem için ağaçları nereye dikeceğimi planlamıştım. Dostlarımın gelebileceği, gelmeyi onlara daha çekici kılacak Mrs. Forrester gibi bir kadının yaşadığı bir ev yapmayı düşlüyordum. Bir gün bunu başaracağıma kendi kendime söz verdim." Öykünün bu kısmını yüzbaşı sıkılganlıkla değil ama sakınımlı bir biçimde anlattı, sözcükleri ağır ağır seçiyor, dalgın bir halde güçlü parmaklarıyla kırdığı cevizlerin içlerini tabağının yanına istifliyordu. Dostları onun ilk evliliğini, hiçbir zaman mutlu olamayan, onu harıl harıl çalıştıran, zavallı hastalıklı karısını kastettiğini anlamışlardı.

"İşlerin son derece umutsuz göründüğü sırada," diye devam etti, "bir defa daha buraya geldim ve araziyi demiryolu şirketinden satın aldım. Verdiğim senedi kabul ettiler. Toprağa çaktığım söğüt sırığını buldum, kök salmış, ağaç olmuştu. Evimin köşelerini belirlemek için üç söğüt daha diktim. On iki yıl sonra, evlenmemizin hemen ardından Mrs. Forrester benimle birlikte buraya geldi ve evimizi inşa ettik." Yüzbaşı Forrester'ın ara sıra soluğu kesiliyor, ama açık seçik konuşmasıyla hâlâ dikkatleri topluyordu. Süssüz cümlelerini söyleyişindeki bir şey, onlara taş yazıtların etkileyiciliğini veriyordu.

Masanın diğer ucunda oturan Mrs. Forrester onaylarcasına başını salladı. "Ve şimdi bize hayat felsefenizi anlatın, tam sırası bunun," diye takılarak güldü.

Yüzbaşı öksürdü, utanıp sıkılmış gibi görünüyordu. "Bu akşam orasını atlamak niyetindeydim. Bazı konuklarımız dinledi zaten."

"Hayır hayır. Öykünün sonunda onu anlatmanız gerek, hayat felsefenizi. Kimimiz dinlemiş olsak da, tekrar dinleyebiliriz. Haydi..."

"Pekâlâ öyleyse. Benim felsefem insanın günbegün enine boyuna düşündüğü, tasarladığı her şeyi, deyim yerindeyse kendine rağmen, elde ettiğidir. Az ya da çok elde edersiniz onu. Tabii bu dünyada hiçbir şeye ulaşamayan

insanlardan biri olmadıkça. Böyle insanlar var. Maden ocaklarında, şantiyelerde çok uzun zaman yaşadığım için bunu bilmez değilim." Bir an, bu bölüm fazlasıyla karanlık olsa da, hak ettiği yer verilmeli, sessizce onanmalıymış gibi duraladı. "Eğer siz Constance ve Niel, öylelerinden değilseniz en çok neyi hayal ediyorsanız onu başaracaksınız."

"Peki niçin? Asıl ilginç olan tarafı bu," dedi karısı onu özendirmek için.

Yüzbaşı "Çünkü," diye dalgınlığından sıyrılarak konuklara şöyle bir baktı "çünkü benim söz ettiğim anlamda hayali kurulan, zaten olup bitmiş bir şeydir. "Şu uçsuz bucaksız batımız böyle hayallerle ortaya çıkmıştır, çiftlik kuranların, maden arayıcılarının, müteahhitlerin hayalleriyle. Benim Sweet Water'da yerleşme hayalini kurmam gibi dağları aşan demiryolunu da hayal ettik. Bütün bunlar gelecek kuşaklar için sıradan gerçekler olacak, ama bizim için –" yüzbaşı homurdanır gibi sözünü bitirdi. Sesine ürkütücü bir şey gelmiş, yaşlı Kızılderililerin seslerinde sık sık işitilen kasvetli, kafa tutan bir tını sinmişti.

Mrs. Ogden öyküyü öyle can kulağıyla dinlemişti ki, Niel eskisinden daha çok sevdi onu, dalgın Constance bile anlatılanları dikkatle dinliyor gibiydi. Tatlıdan sonra sofradan kalkıp oyun masalarını hazırlamak üzere salona geçtiler. Yüzbaşı hâlâ her zaman olduğu gibi güzel iskambil oynuyordu. En iyi purolarıyla dolu bir kutu çıkardıktan sonra Mrs. Ogden'in önünde durdu ve "Duman sizi rahatsız eder mi Mrs. Ogden?" dedi. O rahatsız olmadığı yolunda güvence verince yüzbaşı odanın öbür ucuna, Constance'ın Ellinger ile konuştuğu tarafa geçti, aynı ağırbaşlı incelikle sordu, "Duman sizi rahatsız eder mi Constance?" Orada beş altı kadın daha olsa belki her birine aynı sözlerle aynı soruyu soracaktı. Bir cümleyi yinelemek onu sıkmıyordu. Eğer bir söz onun amacına uygun düşüyorsa değiştirmek için neden görmüyordu.

Mrs. Forrester ile Mr. Ogden, Mrs. Ogden ile yüzbaşıya karşı oynayacaklardı. Mrs. Forrester yerine otarur-

ken "Constance" dedi, "Niel ile oynar mısınız? Duyduğuma göre çok ustaymış."

Miss Ogden'in kısa burnu yukarı doğru seğirdi, iki yanındaki çizgiler derinleşti, yine incinmiş gibiydi. Niel kızın kendisinden nefret ettiğine emindi. Onun kendisini alt etmesine izin veremeyecekti.

"Miss Ogden," dedi onun sandalyesi yanında dikilip bir deste iskambil kâğıdını düşüne taşına karıştırarak, "dayım ve ben birlikte oynamaya alışığız, siz de herhalde Mr. Ellinger ile oynamaya alışkınsınız. Bu düzeni denemeye ne dersiniz?"

Kız sarı kirpiklerinin altından ona çabucak kuşkulu bir bakış attı ve cevap dahi vermeden kendini iskemlelerden birine bıraktı. Yemek odasında yüzbaşının Fransız konyağının tadına bakan Frank Ellinger oradan salona geldi ve Miss Ogden'in karşısındaki boş yere oturdu. Niel'in kendisine doğru ittiği desteyi keserek "Demek sizinle eşleştik Connie... Ne âlâ!" diye bağırdı.

Gece yarısından tam önce Kara Tom kapıyı açtı ve *eggnogg* hazır diye haber verdi. İskambil oynayanlar yemek odasına geçtiler, masanın üstünde dumanı tüten punç kâsesi duruyordu.

"Constance" dedi Yüzbaşı Forrester, "şarkı söylemesini bilir misiniz? Eggnogg'la birlikte eski şarkılardan birini dinlemeye bayılırım."

"Maaaalesef Yüzbşı Forrester, hiiiç sesim yoktur benim."

Yüzbaşı hiç de sağır olmadığı halde Constance'ın onunla konuşurken her zaman sesini yükseltmesi Niel'in dikkatini çekti. Kızın geri çevirmesi üzerine hemen söze karıştı. "Gönlünü yaparsanız dayım bir şarkıya başlayabilir."

Yargıç Pommeroy iki yanağındaki beyaz sakalları sıvazlayıp öksürdükten sonra "Auld Lang Syne"ı[5] söyle-

5 İskoç ozan Robert Burns'ün (1759-1796) bestelenmiş bir şiiri. Sözcük çevirisi "çoktan beridir, çoktan" şeklinde yapılabilirse de, anlamca "Geçti gitti günler" diye çevirmek daha yerinde olacaktır –çn.

meye başladı. Diğerleri de şarkıya katıldılar ama sonunu getiremediler, aşağı köprüden gelen içi boş bir şeyin gümbürtüsü onları güldürdü, herkes ön pencerelere koştu, yargıcın yan fenerlerinden yalnızca biri yanan cenaze arabası yalpalayarak tepe yukarı geliyordu. Mrs. Forrester Tom'la arabacıya bir kadeh içki gönderdi. Niel ile dayısı holde paltolarını giyerlerken yanlarına geldi, tatlı sözlerle kandırmak ister gibi Niel'e fısıldadı: "Unutmayın yarın saat ikide buraya geleceksiniz. Bir araba gezintisi planlıyorum, benim için Constance'ı oyalayıp eğlendirebilir misiniz?"

Niel dudağını ısırdı ve Mrs. Forrester'ın gülen, insanı ikna eden gözlerinin içine baktı. "Siz istediğiniz için bunu yapacağım, sadece bu nedenle" dedi Niel tehdit edercesine.

"Anladım, benim için. Bu iyiliği hiç unutmayacağım."

Yargıç ile yeğeni yayları sallanan arabanın içinde oradan uzaklaştılar. Ogdenlar üst kattaki odalarına çekildiler. Mrs. Forrester, redingotunu çıkarmasına yardım için yüzbaşının yanına gitti, ardından redingotu yerine kaldırdı. Yaralandığından beri yüzbaşının geceleri yüksek yastıklara yaslanarak yatması gerekiyor, vaktiyle karısının giyinme odası olan bölmedeki dar bir demir karyolada uyuyordu. Üstünü çıkarırken çok yorgunmuş gibi ağırca soluk alıyor, iç geçiriyordu. Beceriksizce gömleğinin düğmelerini yokladı, sonra parmaklarını üfledi ve yeniden denedi. Karısı yardıma geldi ve düğmelerin hepsini açtı. Yüzbaşı karısına sözle teşekkür etmedi, minnetle kendisini ona teslim etti.

Yüzbaşı ağır gövdesiyle uzanınca demir karyola gıcırdadı, Mrs. Forrester büyük yatak odasından "İyi geceler Mr. Forrester," diye seslendi, ardından yüzbaşının yattığı bölmeyi örten ağır perdeleri çekti. Yüzüklerini, küpelerini çıkardı, siyah kadife yeleğinin kordonlarını çözeceği sırada dışarıdan gelen bir bardak şıngırtısı üzerine birdenbire durdu. Elbisesinin omzunu yeniden kopçalayıp arka salondaki kömür ateşinin hafifçe aydınlattığı yemek odasına geçti. Frank Ellinger büfenin başında durmuş yatma-

dan önce son bir kadeh içiyordu. Forrester'ın yıllanmış Fransız konyağı bir likör kadar sertti.

Ona yaklaşırken "Dikkatli ol" diye mırıldandı Mrs. Forrester, "merdiven boşluğunda saklanan biri var, eminim. Kapıda geniş bir çatlak var. Ah, ama bugünlerde yavru kedilerin bile tırnakları keskin! Bana azıcık doldur. Teşekkür ederim. Konyağımı şöminenin başında içeceğim."

Ellinger onun arkasından bitişik odaya geçti, Mrs. Forrester şöminenin önünde duruyordu, ateş geçmesin diye yeni konulan kömürün üzerinde uçuşan soluk mavi alevlerin ışığında Ellinger'a baktı.

"Epey konyak içtin Frank" dedi, onun kızarmış, buyurgan yüzünü süzerek.

"Çok fazla sayılmaz, hayır. İhtiyacım olacak o kadarına... bu gece," diye anlamlı anlamlı cevap verdi o da.

Mrs. Forrester saçının gevşemiş bir lülesini sinirli bir hareketle geri itti. "Ne gecesi? Sabah oldu. Git yat, kaça kadar istersen uyu. Dikkat et, merdivende ipek çorap hışırtısı duydum. İyi geceler." Elini onun ceketinin kolu üzerine koydu. Beyaz parmaklar mıknatıslı demire yapışan kâğıt parçacıkları gibi siyah kumaşa yapıştı. Dokunuşundaki yumuşaklık her zerresine kadar adamın içine işledi. Aldığı derin bir solukla geniş omuzları yükseldi. Mrs. Forrester'a baktı.

Kadın gözlerini indirdi. "İyi geceler" dedi hafifçe. Aceleyle dönüp giderken kadife elbisesinin eteği Ellinger'in ince pamuklu pantolonunun paçasına takıldı, eteğini sürüyüp geçerken sürtünme sonucu çıtırdamalar oldu, kıvılcımlar çıktı. İkisi de irkildi. Kadın kapıdan dışarı süzülmeden önce durup bir an birbirlerine baktılar. Ellinger şöminenin yanında kaldı, kollarını göğsü üstünde sımsıkı kavuşturmuş, kıvrık dudakları kasılmış, kaşlarını çatmış ateşe bakıyordu.

BEŞ

Ertesi gün öğleden sonra, iki siyah midillinin çektiği kızak çıngıraklarını şıngırdatarak araba yolunda dönüp tam ön kapıda durduğu sırada Niel yokuş yukarı çıkıyordu. Mrs. Forrester verandaya çıktı, bir kızak gezintisi için giyinmişti. Onu Ellinger izledi, içi kürklü bir paltoya sımsıkı sarınmıştı, paltonun önünde yukarıdan aşağı gösterişli kordon ilikler vardı, yakası ise parlak astragandı. Hatta önceki geceye göre daha güçlü ve canlı görünüyordu. Şapkasının siperliği altındaki pembeleşmiş yüzü, kendinden hoşnut, dünyadan hoşnut parıldıyordu.

Mrs. Forrester neşeyle Niel'e seslendi. "Aşağıya, Noel için sedir dalları kesmeye Sweet Water'a gidiyoruz. Constance'a arkadaşlık eder misin? Onu bıraktığımız için biraz kırgın görünüyor, ama büyük kızağı alamazdık, dingili kırık. Kızı hoş tut, o zaman koca bir aferin sana delikanlı." Elini Niel'in eline sıkıca bastırdı, ona anlamlı anlamlı, sırdaşça gülümsedi ve kızağa bindi. Ellinger onun yanına atladı. Kızak çıngıraklarının şenlikli şıngırtıları arasında tepeden aşağıya doğru kayıp gittiler.

Niel, Miss Ogden'ı arka salonda buldu, şöminenin yanında iskambil falı açıyordu. Keyifsiz olduğu belliydi.

"İçeri gelin Mr. Herbert. Bizi de yanlarına alabilirlerdi sanırım, öyle değil mi sizce? Ben de ırmağı görmek istiyorum. Eve kapatılmaktan nefret ederim!"

"Öyleyse biz de dışarı çıkalım. Kasabayı görmek istemez miydiniz?"

Constance onu duymuyor gibiydi. Kısa burnunu kırıştırıp duruyor, ağzı çevresindeki huzursuz çizgiler seğiriyordu. "Kira arabaları ahırından bir kızak kiralayıp Sweet Water'a gitmemize ne engel var? Irmağın özel mülk olduğunu hiç sanmıyorum." Constance sinir ve öfkeyle güldü ve ümitle Niel'e baktı.

"Bu saatte hiçbir şey bulamayız. Kiralık hayvanların hepsi dışarıdadır," dedi Niel kesin bir tavırla.

Constance ona kuşkuyla baktı, sonra iskambil falı açtığı masanın başına oturdu ve eğilip tombul omuzlarını kıstı. Yumuşak sarı saçları bir eşarp gibi başına dolanmış, siyah kadifeden dar şeritlerle tutturulmuştu.

Midilliler ikinci dereyi geçmiş, anayoldan ırmağa doğru hızla aşağı iniyorlardı. Mrs. Forrester yaramazca bir kahkaha atarak duygularını açığa vurdu. "Kız arkamızdan mı koşuyor acaba? Kendisinin de geleceğini nereden çıkardı? Onu başından savınca nasıl içi rahatlıyor insanın!" Çenesini kaldırdı, havayı kokladı. Sümbüli bir gündü. Güneş yoktu. Hava sessiz ve kuruydu, ılık bir soğuk vardı. "Zavallı Mr. Ogden," diye sürdürdü Mrs. Forrester, "ham'fendiler yanında olmayınca nasıl dinçleşiyor! Nerede ise yok edecekler adamı. Memnun değil misin hiç evlenmediğine?"

"Çirkin bir kadınla evlenmediğime memnunum elbette. Bir erkek bunu neden yapar zaten? Kadının parası yoktur, adama gelince, her zaman vardır parası, ya da paraya kavuşması yakındır."

"Her neyse yarın gidiyorlar. Ya Connie! Onu serseme çevirdin gerçekten! Niel bu öğle sonrasında nasıl vakit geçiriyordur kim bilir!" Onun zor durumda kalışını düşünmek hoşuna gidiyormuş gibi güldü.

"O çocuk da kim oluyor?" Ellinger cebinden bir puro çıkarırken Mrs. Forrester'a dizginleri tutmasını rica etti. "Biraz gergin. İşe yarıyor mu bari?"

"İyi çocuktur. Hepimiz gibi burada kalakalmış biri. Onu eğitip çok yararlı biri olmasını sağlayacağım. Mr.

Forrester'a gönülden bağlıdır. Yakışıklı delikanlı, öyle değil mi sence?"

"Şöyle böyle." Sweet Water boyunca kıvrılıp giden bir yan yola saptılar. Ellinger midillilerin dizginlerini biraz çekti ve dik astragan yakasını indirdi. "Dur, bir bakayım sana Marian."

Midillilerin yukarı sıçrattıkları kar parçacıklarından korunmak için Mrs. Forrester manşonuyla yüzünü kapamıştı. Manşonun arkasından Ellinger'a göz ucuyla baktı. Kızdırmak istercesine "Eee?" dedi.

Kolunu kadının koluna geçirip kızağın içine gömüldü. "Bana daha bir hoş bakman gerek. Seni görmeyeli aradan öyle uzun zaman geçti ki."

"Belki fazlasıyla uzun bir zaman," diye mırıldandı Mrs. Forrester. Ellinger'ın kolunun sürüp giden baskısı altında Mrs. Forrester'ın gözlerindeki alaycı kıvılcım fark edilecek kadar yumuşadı. Alçak sesle, "Evet uzun zaman oldu," diyerek kabul etti.

"Ayın on birinde yazdığım mektuba cevap vermedin."

"Vermedim mi? En azından telgrafına cevap verdim ama." Ellinger'ın yüzü daha yaklaşınca başını geri çekti. "Gerçekten midillilere dikkat etmen gerek hayatım, yoksa bizi karların içine yuvarlayacaklar."

"Umurumda değil? Keşke yuvarlasalar!" dedi Ellinger dişleri arasından. "Niye cevap vermedin mektubuma?"

"Sahiden hatırlamıyorum! Çok mektup yazmıyorsun ki sen."

"Bu yeterli değil. Aşk mektubu da yazdırtmıyorsun bana. Tehlikeli diyorsun."

"Tehlikeli. Üstelik çılgınca. Ama artık o kadar dikkat etmene gerek yok. Gereğinden fazla dikkat etmene!" Hafifçe güldü. "Bütün bir kış her şeyden uzakta, kırların ortasında yalnız kalınca ve yaşlandıkça, gönül istiyor ki..." Elini erkeğin eli üstüne koydu, "Daha güzel şeyler hatırlatsınlar bana."

Ellinger eldivenini dişiyle çıkardı. Dönemeçli yolda ve karla örtülü sarp yamaçlarda gezdirdiği gözlerinde kurdu andıran bir şey vardı.

"Dikkat Frank! Yüzüklerim! Canımı yakıyorsun!"

"Neden çıkartmadın yüzüklerini? Hep çıkarırdın eskiden. Sizin sedirler mi bunlar? Duralım mı burada?"

"Hayır, burada değil." Çok alçak sesle konuşuyordu. "En güzelleri daha ileride. Tepelerin arasında dolanan derin bir vadinin içinde."

Ellinger onun başka tarafa dönük başına şöyle bir baktı. Kalın dudaklarının bir kenarı gülümsermiş gibi seğirdi. Mrs. Forrester'ın ses tonu değişmişti, bu Ellinger'ın bildiği bir değişmeydi. Hiç konuşmadan kıvrılan yoldaki dönemeçler boyunca gittiler. Mrs. Forrester başını öne eğmiş, yüzünün yarısı manşonun içine saklı oturuyordu. Sonunda Ellinger'a durmasını söyledi. Yolun sağında sık bir ağaçlık vardı. Ağaçlığın arkasında kuru bir akarsu yatağı yamaca doğru kıvrılıyordu. Yoldan zar zor görünen hareketsiz kara sedirlerin tepeleri akarsu yatağının kıvrımlarını belirtiyordu.

"Ben atları çözerken ses çıkarmadan otur," dedi Ellinger.

Yaklaşan alacakaranlığın mavi gölgeleri karların üstüne düşmeye başladığı sıra, tavşan aramaya çıkmış olan Blum kardeşlerden biri ağaçlar arasında sessizce süzülürken fundalıkta boş duran kızağa ve onun yakınında bağlandıkları yerde sabırsızlıkla eşinen iki midilliye rastladı. Adolph ağaçlığın içine geri çekildi ve neler olacağını görmek için devrik bir ağaç kütüğünün arkasına uzandı. Onun hayatında havanın değişmesi dışında olup biten hemen hiçbir şey yoktu.

Çok geçmeden vadiden yukarı doğru gitgide yaklaşan alçak sesler duydu. Forresterlarda misafir kalan iri kıyım yabancı ortaya çıktı, bir kolunda yaban sığırı postları taşıyordu, diğer koluna Mrs. Forrester tutunmuştu. Kendilerini tamamıyla birbirlerine söyledikleri sözlere kaptırmış

ağır ağır yürüyorlardı. Kızağın yanına geldikleri zaman, adam postları oturulacak yere serdi. Mrs. Forrester'ı kaldırıp kızağa oturtmak için ellerini onun kolları altına koydu. Ama kaldırmadı, kadının yüzünü siyah paltosunun içine gömdü, bağrına bastı ve uzun süre öyle kaldı.

Onu kızağa yerleştirip üstünü örttükten sonra "Ya şu lanet olası sedir dalları?" diye sordu. "Geri dönüp birkaç dal keseyim mi?"

"Önemli değil," diye mırıldandı kadın.

Adam kızak oturağının altına uzandı, bir balta alıp yeniden vadiye indi. Mrs. Forrester gözleri kapalı, yanağı manşonuna dayalı, dudaklarında belli belirsiz tatlı bir gülümseme öylece oturdu. Hava sakin ve masmaviydi, Adolph Blum kadının soluk alışını hemen hemen işitmekteydi. Baltanın sesi vadiden yukarı doğru yansıdıkça onun göz kapaklarının kırpıştığını görebiliyordu... Kadının vücudu tatlı ürpermeler geçiriyordu.

Adam geri geldi. Kestiği yeşil dalları kızağın içine attı. Ellinger kızağa binip yanına oturunca kadın elini onun koluna geçirdi ve hafifçe ona yaslandı. Uykuda konuşur gibi "Yavaş sür," diye mırıldandı. "Yemeğe gecikirsek önemli değil. Hiçbir şeyin önemi yok." Midilliler tırısa kalktı.

Uçuk benizli delikanlı kütüğün arkasında ayağa kalktı ve vadiye kadar izleri takip etti. Turuncu bir ay sarp yamaçlar üzerinden yükseldiğinde o hâlâ tüfeği dizinin üstünde, sedir ağaçlarının altında oturuyordu. Mrs. Forrester gözleri kapalı, güven içinde olduğu duygusuyla orada kızakta beklerken nerdeyse ona eliyle dokunabilirdi. Onu daha önce, kendisiyle bütün dünya arasına o alaycı gözlerini ve hayat dolu tavırlarını yerleştirmemişken, hiç görmemişti. Ya şu kütüğün arkasında yatan Thad Grimes ya da Ivy Peters olsaydı?

Ama Adolph Blum açısından Mrs Forrester'ın sırları güvendeydi. Adolf feodal fikirli bir gençti, ona göre zenginler ve bahtiyarlar ayrıcalıklıydı. Bu kanı kaynayan,

soluk soluğa didinen insanlar risk alırlardı; dürtülerinin peşinden koşmaları yıl boyu sırılsıklam, teni hava şartlarından çatlamış, yayınbalığı tutacağım diye çamurlu sularda dolaşan, ya da bataklıkta uzanıp yaban ördeği bekleyen bir genç için güç anlaşılır bir şeydi. Balıklarla arka kapıya geldiği zaman, Mrs. Forrester hiçbir zaman ona tepeden bakıp tebessümünü esirgememişti. Hiçbir zaman pazarlık yapmazdı. Ona insanca davranırdı. Mrs. Forrester ile küçük söyleşileri, sokakta rastladığında onu başıyla selamlaması Adolph'un en güzel anıları arasındaydı. Av yasağı sırasında ondan av eti satın alır, onu ele vermezdi.

ALTI

Niel, Mrs. Forrester'ın tepedeki evde geçirdiği o ilk kış boyunca onu iyice yakından tanıdı. O kış, Forresterlar için, bir toplumsal tabaka ile diğeri arasında bir tür kıstak oldu, kısa bir süre sonra da mali durumları değişiverdi. Niel açısından o kış doğal bir dönüm noktasıydı, çünkü sonbaharda yaşı on dokuzdu, ilkbaharda yirmi oldu –çok büyük bir fark.

Noel şenlikleri bittikten sonra iskambil partileri değişmez bir alışkanlık halini aldı. Haftada üç gün Yargıç Pommeroy ile yeğeni, Forresterlarla iskambile oturuyorlardı. Bazen erken geliyor, yemeği orada yiyorlardı. Bazen de son elden sonra geç bir akşam yemeğine kalırlardı. Yaşadığı bekâr hayatından hoşnut ve kadınların denetimi altındaki bir yerde asla yaşamayacağına karar vermiş olan Niel, Forresterlarda iyi yönetilen bir evin sağladığı rahatlığa, sofra keyfine, yumuşak koltuklara, yumuşak ışıklara, tatlı insan seslerine gitgide bağlandığını fark etti. Buz gibi soğuk, rüzgârlı kış geceleri şöminenin önündeki çok sevdiği mavi koltukta otururken buradan nasıl ayrılacağını, dışarının karanlığına nasıl dalacağını, nasıl buz tutmuş o uzun yolu yürüyüp kasabanın ölü caddesini nasıl tırmanacağını düşünürdü. O kış Yüzbaşı Forrester çiçek soğanları üzerinde deneylerle uğraşıyordu, arka salonun dışına küçük bir limonluk yaptırmıştı. Ocak ve şubat ayları boyunca ev nergis ve sümbüllerle doldu, şömine yanının

çekici rahatlığında çiçeklerden yayılan ağır ilkbahar kokusunun payı vardı.

Niel, Mrs. Forrester'ın bulunduğu yerde sıkılmanın olanaksız olduğuna inanıyordu. Çoğunlukla esprili olsa da sohbetinin gönlü çelmesi pek öyle neler söylediğinden değil, gözlerinin her şeyi çabucak kavrayışından, sesinin hayat dolu oluşundan kaynaklanıyordu. İnsan onunla en sudan şeyler üzerine konuşabilir, yanından coşkulu bir hoşnutlukla ayrılabilirdi. Bunun sırrı Niel'e göre insanlarla, hatta en sıradan insanlarla bile ilgilenmemenin onun elinde olmayışındaydı. Ona en güzel fıkralarını anlatacak Mr. Ogden ya da Mr. Dalzell yoksa, o zaman Ivy Peters'in nobranlıklarıyla ya da kendisine bir çift kışlık ayakkabı sattığında ihtiyar Elliott'un sevecen iltifatlarıyla eğlenebilirdi. Mrs. Forrester'ın büyüleyici bir taklit yeteneği vardı. Şişko dondurmacıdan, kasap tezgâhı başındaki Thad Grimes'dan ya da vurdukları tavşanlar ellerinden eksik olmayan Blum kardeşlerden söz ettiği zaman hal ve tavırlarını zarif bir imayla onları olduklarından çok daha kişisel ve canlı gösterirdi. Çoğu zaman insanları yüzlerine karşı karikatürize eder, ama onlar bundan gocunmazlar, kendilerini pohpohlanmış hissederlerdi. En hoşu ona kahkaha attırmaktı. O zaman size onunla iyi anlaşıyormuşsunuz gibi gelirdi. İlginç bir şey söylediğiniz zaman, onun yorumlama, hemfikir olma ve beğenme tarzı böyleydi, bu da size çoğu zaman sözle olduğundan hem çok daha kesin hem çok daha belirsiz birçok şey söylerdi.

Uzun, çok uzun zaman sonra, sağ mı değil mi bilmediği zamanlar Mrs. Forrester'ın hayali Niel'in zihninde canlanır, siyah gözlerinin parlaklığı, uzun küpeli soluk üçgen yanakları rengârenk gülüşüyle belirirdi. İçi sıkıldığı, her şeyden bezdiği anlarda uzun zaman önce kaybolup giden bu kadının gülüşünü tekrar duyabilse neşesinin yerine geleceğini düşünürdü.

O yıl büyük kış fırtınası geç geldi, martın ilk günü Sweet Water'ı süpürdü geçti, üç gün üç gece kasabayı inletti. Yağan karın yüksekliği bir metreyi buldu, ısıran rüzgârın

savurduğu karlar döne döne sürükleniyordu. Forresterler karda mahsur kalmışlardı. Her işlerine bakan adamları Ben Keezer yol açmaya ya da kasabaya kadar gitmeye kalkışmadı. Üçüncü gün Niel postaneye gitti, yüzbaşının mektup dolu meşin posta çantasını aldı, dereyi geçip yola koyuldu, yarı beline, bazen koltuk altlarına kadar kar yığınlarına gömülerek yoluna devam etti. Patika boyunca uzanan çitlerin üzeri karla örtülüydü, ama Niel iki sıra halindeki kavakları izleyerek kendine yol açıyordu. Sonunda ön verandaya ulaşınca Yüzbaşı Forrester kapıya gelip onu içeri aldı.

"Seni gördüğüme sevindim oğlum, çok sevindim. Yalnızlık çökmüştü içimize. Buraya gelinceye kadar çok güçlük çekmişsindir. Gerçekten çok makbule geçti. Oturma odasına geç, şöminenin başına ve kurut kendini. Usulca konuşuruz. Mrs. Forrester uzanmak için yukarı çıktı. Baş ağrısından yakınıyordu."

Niel lastik çizmeleriyle ateşin başına dikilip pantolonunu kuruttu. Yüzbaşı oturmayıp küçük limonluğuna çıkan cam kapıyı açtı.

"Sana hoş bir şey göstereyim Niel, sümbüllerim gökkuşağının bütün renkleriyle hep birden açacak. Roma sümbülleri, söyleyeyim, Mrs. Forrester'ın. Göründüğü kadarıyla onlar hoşuna gidiyor."

Niel kapıya gitti, büyük bir zevkle yeni açmış sulanmış çiçeklere baktı. "Bu buz gibi havada çiçeklerinizi kaybedersiniz diye korktum yüzbaşım."

"Yok, bu nesneler soğuğa epey dayanıklıdır. Bize can yoldaşı oldular." Camın önünde dikilip dışarı, üzeri karlarla örtülü fundalıklara baktı. Niel, yüzbaşıyı arazisini seyrederken görmekten hoşlanıyordu. Bakışı "bir erkeğin evi onun kalesidir" der gibiydi. "Ben, tavşanların kuru ot yemek için ambara kadar geldiklerini söylüyor, bütün yeşilliklerin üstü karla kaplıymış. Eziyet çekmesinler diye önlerine biraz lahana atmasını söyledim. Mrs. Forrester her gün verandaya çıkıp kar ispinozlarını besledi" diye sürdürdü sözlerini yüzbaşı, kendi kendine konuşurcasına.

Merdiven kapısı açıldı. Üstünde Japon sabahlığıyla Mrs. Forrester aşağı indi. Çok solgun görünüyordu. Gözlerinin altındaki koyu gölgeler uyuyamadığını gösterir gibiydi.

"A, Niel gelmiş! Ne iyi ettin. Postayı da getirmişsin. Mektup var mı bana?"

"Üç mektup var. İki Denver'den, bir California'dan. Kocası mektupları ona verdi. "Uyudun mu Maidy?"

"Hayır, ama dinlendim. Batıya bakan yukarı oda pek hoş, rüzgâr hep saçakların çevresinde uğulduyor ve ıslık çalıyor. İzin verirseniz giyineyim ve mektuplarıma bir göz atayım. Ateşe daha yakın dursana Niel. Çok mu ıslaksın? Mrs. Forrester elbisesini yoklamak için yanında durunca Niel keskin bir içki kokusu aldı. Hasta mı acaba diye merak etti, yoksa sadece çok sıkıldığı için duygularını bastırmayı mı denemişti?

Geri geldiğinde giyinmiş ve saçlarını düzeltmişti.

"Mrs. Forrester" dedi yüzbaşı hevesli bir ses tonuyla, "bu ikindi vakti sizin İngiliz ahbaplarınız gibi canım biraz çay ve kızarmış ekmek istiyor, sizin başınıza da iyi gelir. Hem Niel'e ikram edecek başka bir şeyimiz yok."

"Pekâlâ. Mary dişi ağrıdığı için yattı, ama çayı ben yaparım. Sen gazeteni okurken Niel burada ateşte ekmek kızartır."

Neşesi yerine gelmişti, Mary'nin önlüklerinden birini Niel'in boynuna bağladı, eline ekmek kızartma çatalını verip onu oturttu. Yüzbaşı gazetesini okurken Niel onun belli bir dikkatle gözlerini büfeden ayırmadığını fark etti; karısı tepsiyi üzerinde çayla ve şeri kadehi olmadan getirince yüzbaşı sanki çok sevinmişti. Üç fincan çay içti ve bir dilim kızarmış ekmek daha aldı.

"Görüyorsun ya Mr. Forester," dedi kadın neşeyle "Niel iştahını yerine getirdi. Bugün öğle yemeği yemedim," sonra Niel'e dönerek "içeride fazlasıyla kapanıp kaldım. Gazetelerde bir şey var mı?"

Tanıdıkları kişilerle ilgili bir haber var mı anlamına geliyordu bu. Yüzbaşı yeniden gümüş çerçeveli gözlükle-

rini taktı, Denver, Omaha ve Kansas City'deki dostlarının neler yaptıklarına dair yazılanları yüksek sesle okudu. Mrs. Forrester ateşin başında bir tabureye oturmuş kızarmış ekmeğini yiyor, bir yandan da bu ciddi yazıların konuları üzerine –Miss Erma Salton Smith'in nişanlanması gibi– komik yorumlar yapıyordu.

"Nihayet! Tanrı'ya şükür! Kızı hatırlarsın Niel. Buraya gelmişti. Sanırım onunla dans etmiştiniz."

"Hatırladığımı sanmıyorum. Nasıl biri?"

"Tıpkı adı gibi. Hatırlamıyor musun? Uzun boylu, hayat dolu, gözleri Coleridge'in *Yaşlı Gemici*'si gibi ışıl ışıl..."[6]

Niel güldü. "Işıltılı gözleri sevmez misiniz Mrs. Forrester?

"Başkasında olursa sevmem!" Niel'in kahkahasına öyle bir neşeyle katıldı ki, yüzbaşı gazetesinden başını kaldırıp baktı, yüzünde bir memnunluk ifadesi vardı. Gazeteyi yavaşça dizleri üstüne bıraktı, şömine başında oturan ikisini seyre daldı. İkisi aşağı yukarı aynı yaştaymış gibi geldi ona. Mrs. Forrester'ı hep çok genç biri gibi düşünmek onun âdetiydi.

Mrs. Forrester yüzbaşının okumadığını fark etti. "Lambayı yakmamı ister misin Mr. Forrester?"

"Hayır, teşekkür ederim. Alacakaranlık çok hoş."

Artık alacakaranlık çökmüştü. Mary'nin merdivenleri indiğini ve mutfakta bir işler yapmaya başladığını işittiler. Yüzbaşı ateşin ışığı vuran terlikleri ayağında, güçlü omuzları gölgede ara sıra horluyordu. Oda karardıkça pencereler soluk mor renkli aydınlık birer dikdörtgene dönüştüler ve panjurların tıkırtısı kesildi. Gün batımıyla birlikte rüzgâr dindi. Bohemyalı Mary tavayla tangır tungur gürültü etmese ortalıkta çıt çıkmıyordu. Mrs. Forrester, fısıldayarak Mary'nin keyfinin kaçık olduğunu söyledi, çünkü sevgilisi Joe Pucelik onu görmeye gelmemişti. Her pazar gecesi sektirmeden gelirdi, ama bu pazar tipinin ilk

6 İngiliz ozan Samuel Taylor Coleridge'in (1772-1834) şiiri.

gününe rastlamıştı. "İhmal edildiği zaman hemen dişi ağrır hep!"

"Eh, ben gelebildiğime göre onun da gelmesi gerekir, yoksa kızın heyheyleri tutar."

"Bir şekilde gelir" diye omuzlarını silkti Mrs. Forrester. "Hiçbir şey görmüyorum, işitmiyorum, ama Mary'nin oğlanın çektiği zahmeti karşılıksız bırakmadığına eminim." Bir iki dakika sonra ayağa kalktı. "Gelin," diye fısıldadı, "Mr. Forrester uyuyor. Bir koşu tepe aşağı inelim, hiç kimse yok bizi durduracak. Lastik çizmelerimi geçireyim ayağıma. İtiraz yok!" Parmaklarını Niel'in dudakları üstüne koydu. "Tek kelime istemem. Bu eve bir an daha tahammülüm kalmadı."

Sessizce ön kapıdan dışarı süzülüp yeni yağmış kar tadı veren soğuk havaya çıktılar. Mavi ve pembe berrak bir kuşak batıyı, kara gömülü kasabanın üzerini boyuyordu. Tepenin rüzgârdan neredeyse çıplak kalmış kenarına ulaştıkları zaman Mrs. Forrester kıpırdamadan durdu, derin derin nefes aldı, aşağıya karla örtülü çayırlara, kaskatı mavi kavaklara baktı.

"Ah, ne kadar kasvetli!" diye mırıldandı. "Düşünsene, ya önümüzdeki kış da burada kalmamız gerekirse, ... ve ondan sonraki kış! O zaman ben ne olurum Niel?" Sesinde bir korku, yanlış anlaşılması olanaksız bir ürküntü vardı. "Görüyorsun, yapacağım hiçbir şey yok burada. Hareketsiz kalıyorum. Paten kaymasını bilmem, California'da kaymazdık, hem ayak bileklerim güçsüzdür. Kışın her zaman dans ettim ben. Colorado Springs'de çok dans edilir. Nasıl özlediğimi bilemezsin. Seksenime kadar dans edeceğim... Vals yapan büyükanne olacağım. İyi geliyor bana, buna ihtiyacım var."

Karlara daldılar ve tahta köprüye varıncaya kadar bir daha durmadılar.

"Bak, dere bile donmuş! Akan su donmaz sanırdım. Ne kadar zaman sürer bu böyle?"

"Artık çok sürmez. Bir ay içinde önce bataklığın yeşer-

meye başladığını, ardından çayırlara yayıldığını görürsünüz. Buraları ilkbaharda çok sevimli olur. Hem yarın dışarıya çıkabileceksiniz Mrs. Forrester. Bulutlar seyrekleşiyor. Bakın yeni ay çıkmış şurada!"

Kadın başını çevirdi. "Hay aksi, sol omuzumdan baktım."

"Hayır öyle olmadı. Benim omuzum üzerinden baktınız."

Mrs. Forrester içini çekti ve Niel'in koluna girdi. "Omuzların yeterince geniş değil sevgili çocuğum."

Niel'in gözleri önünde birdenbire astragan yakalı, kordon ilikli bir paltoya sarınmış çok geniş, itici gelecek kadar geniş omuzların hayali belirdi. Yeniden yavaş yavaş tepe yukarı giderken bu üçüncü kişinin araya girişi Niel'in keyfini kaçırdı.

Gariptir, Niel'in ilgisini en çok Yüzbaşı Forrester'ın karısı olarak çekmişti. Ona en çok kocasıyla ilişkisi nedeniyle hayrandı. Diğer büyüleyici niteliklerinin yanı sıra onu her şeyden çok belirleyen özelliği, bu demiryolu inşaatçısı adamı anlaması ve ona bağlılığıydı. Niel bunun bir meziyet olduğunu hissediyordu, hiçbir zaman aşınmayacak Şam çeliği gibi bir şey. Mrs. Forrester'a hayranlığı onun bu meziyeti dolayısıylaydı ve anlaşılan Mrs. Forrester'ı Mrs. Forrester yapan da bu meziyetti. Onun Colorado'da yaşadığı eğlenceli hayata, her kış parmağında oynattığı delikanlılara dair öyküleri, hatta garez dolu olanlarını seviyordu Niel. Ara sıra, onun yaşayabileceği hayatı ve onun yaşamayı seçtiği hayatı düşünürdü. Niel ondaki büyüleyiciliğin yarattığı o eşsiz heyecanın işte bu aykırılıktan doğduğu kanısındaydı. Yerine getirdiği bütün o edep erkan kurallarını alabildiğine alaya alıyordu Mrs. Forrester; büyülü bir çelişkiler yumağıydı.

YEDİ

Forresterlarda iskambil oynanmadığı akşamlar Niel genellikle odasında oturur, kitap okurdu –ama kendisinden beklenildiği üzere hukuk kitapları değil. Geçen kış Forresterlar orada değilken, sıkıcı günlerin art arda birbirini kovaladığı sıralar kendine verimli bir uğraş, hemen hemen tükenmez bir oyalanma kaynağı bulmuştu. Arka taraf yazıhanede çift kanatlı kapı ile duvar arasındaki dar kitaplık baştan aşağı siyah bez ciltli, görünüşü ciddi kitaplar dizilmiş raflarla doluydu. Hukuk kitaplığından ayrı tutulan bu kitaplar, Yargıç Pommeroy'un uzun zaman önce, Virginia Üniversitesinde öğrenciyken satın aldığı hemen hemen tam bir takım Bohn Kütüphanesi klasikleriydi.[7] Batıya gelirken onları yanında getirmişti, çokça okuduğundan değil, ama o zamanlar eğitimli ve kibar bir adamın mahzeninde Bordo şarabı, kitaplığında da bu tür kitaplar bulunduğu için. Kitaplar arasında üç ciltlik bir Byron baskısı vardı. Geçen kış Niel'in yapılan bir alıntıyı bilemeyişi üzerine dayısı ona "Don Juan" dışında Byron'un eserlerini okumasını salık verdi. Yargıcın derin bir gülümsemeyle belirttiği üzere, *Don Juan*'ı "sonraya saklayabilirdi". Niel elbette *Don Juan*'la başladı. Arkasından *Tom Jones* ile *Wilhelm Meister*'i okudu. Sonra Montaigne'e ve Ovidius'un eksiksiz bir çevirisine gelinceye kadar hızla ilerledi. Daha bu ikisini bitirmeden başka yazarları denedi,

7 Henry George Bohn (1796-1884) Britanyalı bir yayıncıydı. 1846'da Bohn Kütüphanesi adıyla yayınlamaya başladığı klasik eserlerle hatırlanır –çn.

ama hep bunlara geri döndü. Ona göre bu yazarlar işlerini biliyorlardı. *Don Juan*'da bile biraz "gereksiz oyalamalar" vardı ama bu beylerde hayır.

Koleksiyonda felsefe yapıtları vardı ama o bunları açıp bir göz atmaktan ötesine geçmedi. Geçmişten kendi gününe insanların neler düşündüğünü merak etmiyordu, ama neler hissedip neler yaşadıklarına ilgisi büyüktü. Eğer biri ona, bunların klasikler olduğunu ve çağların bilgeliğini temsil ettiklerini söyleseydi onlara kesinlikle el sürmezdi. Ama onları kendi başına keşfettiğinden beri, bütün günahkârca hazlarıyla çifte hayat yaşamaktaydı. *Heroides*'i[8] tekrar tekrar okudu. Bunların şimdiye kadar anlatılmış en ateşli aşk öyküleri olduğunu hissetti. O bu kitapları boş vakitlerde oyalanmak için icat edilmiş bir şey olarak düşünmüyordu; onlar yaşayan varlıklardı, yaşama davranışında bulunurken gafil avlanmışlar, göz aldatan katı biçimlerinin ve söylemlerinin ardında şaşkına dönmüşlerdi. Geçmişe kulak misafiri oluyordu; küçük batı kasabaları hayal bile edilmeden önce ortaya çıkmış, ışıl ışıl ışıldamış ve günaha batmış o koca dünyanın eşiğinden içeri dalıyordu. Lambanın yanında dalıp gittiği akşamlar, ona geniş bir bakış açısı kazandırıyor, çevresindeki insanlara ilişkin algılarını etkiliyor, kendisinin o insanlarla ilişkilerinin nasıl olmasını istediği konusunda onu bilinçlendiriyordu. Nedense okudukları onda mimar olma isteği uyandırdı. Eğer Yargıç Pommeroy, Bohn klasikleri kitaplığını Kentucky'de bırakmış olsaydı yeğeninin hayatı farklı bir yön alırdı.

Sonunda bahar geldi, Forrester köşkü hiç böyle güzel olmamıştı. Yüzbaşı, çiçeklenen ağaççıkları arasında uzun, mutlu günler geçiriyor; karısı ise ziyaretçilere "Evet, Mr. Forrester'ı hemen görebilirsiniz; İngiliz bahçıvanı gönderip çağırtayım," diyordu.

8 Latin ozanı Ovidius'un (MÖ 43-MS 17) *Epistulae Herodium* (Kadın Kahramanların Mektupları) adlı yapıtı. Yapıt Yunan ve Roma mitolojisindeki gönlü kırık kadın kahramanların sevdiklerine yazdıkları manzum mektuplardan oluşur –çn.

Haziran başında, gülleri yeni yeni açarken yüzbaşının keyifli uğraşı kesintiye uğradı. Bir sabah endişe verici bir telgraf aldı. Bahçe makasıyla telgrafı kesip açtı; eve geldi; karısından Yargıç Pommeroy'u telefonla aramasını rica etti. Denver'de bir tasarruf bankası, büyük hissesi bulunduğu bir banka, iflas etmişti. O akşam yüzbaşı ile yargıç ekspresle batıya gittiler. Yargıç yazıhanedeki işler hakkında Niel'e talimat verirken, yüzbaşının çok büyük para kaybına uğrayacağından korktuğunu söyledi.

Mrs. Forrester tehlikeden habersiz görünüyordu. Kocasını uğurlamaya istasyona gitti. Onun yolculuğundan sadece bir "iş gezisi" olarak söz etti. Oysa Niel, kötü bir şeyler olacağı önsezisiyle karamsarlığa kapılmıştı. Kadın yoksul düşecek diye korkuyordu. O her zaman parası olması gereken insanlardan biriydi. Cömertçe yaşayışlarında herhangi bir gider kısma onu bunaltırdı; yakışık almazdı. Kısıtlı koşullarda o artık kendisi olmaktan çıkabilirdi.

Niel yemeklerini kasabanın otelinde yerdi. Yüzbaşı Forrester'ın ayrılışının üçüncü günü, otel defterinde Frank Ellinger adını görünce canı sıkıldı. Ellinger akşam yemeğinde görünmedi, bunun anlamı onun akşam yemeğini elbette Mrs. Forrester'la birlikte yediği ve yemek işini evin hanımının üstlendiğiydi. Mrs. Forrester, yüzbaşının yokluğu vesilesiyle, Bohemyalı Mary'ye çiftlikteki annesini ziyarete gitmesi için bir hafta izin vermişti. Niel, Yüzbaşı Forrester'ın yokluğunda Ellinger'ın Sweet Water'a gelişini münasebetsizlik olarak görüyordu. Bunun dedikoduya yol açacağını bilmesi gerekirdi.

Niel o akşam Mrs. Forrester'a uğramayı düşündü, ama oraya gideceğine yazıhaneye geri döndü. Geç vakte kadar kitap okudu. Yattıktan sonra da derin bir uykuya dalamadı. Şafak sökmeden manevra lokomotifinin aşağıdaki lokomotif deposunda çıkardığı buhar gürültüsüne uyandı. Kulaklarını çarşafın altına sokup yeniden uyumaya çalıştı, ama her nedense lokomotifin saldığı buhar sesi onu heyecanlandırdı. Mevsimin yaz olduğu; ağaran günün çok geçmeden

Forrester'ın bataklık arazisi üzerinde görkemle parıldayacağı duygusunu bastıramıyordu. Bazen yataklarındayken çocukları saran o yoğun, o mutluluk veren yaz hissiyle uyanmıştı. Kalktı, çabucak giyindi. Frank Ellinger Wimbleton Oteli'nin en güzel odasında hâlâ uyumaktaydı, nahoş varlığıyla arzı endam edemeden kendisi tepeye ulaşmış olacaktı.

Gün ışırken bir sevgi ve koruma dürtüsü Niel'i iki yanı kavaklı patikadan yukarı doğru çekti; ama eve gitmedi, ikinci köprüye gelince yolu kısaltmak için çayır tarafına saptı ve bataklık yönünde ilerledi. Gökyüzü, bulutsuz bir yaz şafağının tatlı pembeliği ve gümüşi rengiyle yanıyordu. Upuzun eğik otlardan dizlerine kadar sular sıçrıyordu. Bataklığın her yanında çiğle kaplı sütleğenler gümüşi serin yüzeyler oluşturmakta, ipekotları ahududu rengi yassı salkımlarını salmaktaydı. Serin sabah havasında, sevgi dolu gökyüzünde, üzerlerinde sabahın ilk çiğ damlacıkları parıldayan otlarda, çiçeklerde, neredeyse dinsel bir arınmışlık vardı. Yaşayan her şeyde, berrak gökyüzünde uçuşan kuşların buğulu sabah ötüşüne benzer duru ve şen bir şey bulunuyordu. Safran rengi doğudan gelen ince, sarı, şarabi gün ışığı, ıtırlı çayırları, koruda pırıldayan ağaç tepelerini yaldızlamaya başlamıştı. Niel merak etti; neden sabah henüz kirlenmeden, kahramanlar çağından kalma bir armağana benzeyen gün insanlar ve uğraşlarıyla bozulmadan önce, buraya daha sık gelmiyordu acaba?

Bataklığa doğru eğilen dik kayalıkların altında, ateş kırmızısı goncaları yeni yeni açan yaban gülü çalılarına rastladı. Açmış güller, öğleye kadar mutlaka solan yakıcı bir pembelik içindeydi, gün ışığından, sabah vaktinden, nemden oluşan bir renkti bu, kalıcı olamayacak kadar yoğundu ... tıpkı esriklik gibi yavaşça solmak, geçip gitmek zorundaydı. Niel çakısını çıkardı, üstü kırmızı diken dolu sert dalları kesmeye başladı.

Güzel bir kadın için bir buket hazırlayacaktı, sabahın yanaklarından devşirilmiş bir buket... mutlak güzelliğin savunmasızlığı içinde yarı uyanık duran şu güllerden bir buket. Onları onun yatak odasının çift kanatlı uzun pence-

relerinden birinin önüne bırakacaktı. O da içeri ışık girsin diye panjurları açtığı zaman, gülleri görecekti –ve bu güller belki onda Frank Ellinger gibi dünya zevklerine düşkün bayağı kimselere karşı birdenbire tiksinti uyandıracaktı.

Çiçekleri çayır otundan bir sicimle bağladıktan sonra, korunun içinden geçerek tepe yukarı çıktı, usulca sessizlik içindeki evin çevresini dolanıp Mrs. Forrester'ın odasının kuzeye bakan tarafına gitti, kapıya benzer yeşil panjurlar kapalıydı. Çiçekleri pencere eşiğine koymak için eğilince, içeriden tatlı bir kadın kahkahası işitti; sabırsız, hoşgörülü, muzip, istekli. Sonra, bir başka gülüş, diğerinden çok farklı, bir erkek gülüşü. Rahat ve uyuşuk bir gülüştü bu ... esnermiş gibi sona erdi.

Niel kendini tepenin eteğinde, tahta köprünün üstünde buldu, yüzü yanıyor, şakakları zonkluyor, öfkeden gözleri görmüyordu. Dikenli yaban gülü demetini hâlâ elinde taşıyordu. Gülleri, tel çitin üzerinden, dere kenarının aşağı yanında, sığırların çiğneye çiğneye açtığı bir çamur çukuruna attı. Evden araba giriş yolu üzerinden mi uzaklaştığını yoksa çalılıklar arasından mı aşağı indiğini bilmiyordu. Pencere eşiğine eğilmekle doğrulmak arasında geçen o anda, hayatındaki en güzel şeylerden birini yitirmişti. Çiğ taneleri kurumadan önce, onun sabahı yıkılmıştı, sonraki bütün sabahlar da dedi kendi kendine acıyla. Bu sabah, Niel'in hayatı üzerinde açmış bir çiçek gibi duran o hayranlığın ve bağlılığın sonu oldu. Onu bir daha asla ele geçiremezdi. Çiçeklerin sabah tazeliği gibi, geçip gitmişti.

"Çürüyen zambaklar," diye döküldü ağzından, "*yabani otlardan çok daha iğrenç kokar çürüyen zambaklar.*"[9]

Zariflik, farklılık, o tatlı ses, o siyah gözlerdeki neşe ve hülya kıvılcımı; bunların hepsi hiçti. Mrs. Forrester'ın ayaklar altına aldığı, ahlaki bir ilke değil, bir estetik idealdi. Güzellikleri, güzelliklerinin ifade ettiğinden çok daha anlamlı olan güzel kadınlar... parlaklıkları her zaman bayağı ve gizli bir şeyle mi besleniyordu acaba? Onların sırrı bu muydu?

9 Shakespeare'in 94. sonesinin son dizesi –çn.

SEKİZ

Niel, dayısı ile Yüzbaşı Forrester'ı sabah treninden indiklerinde karşıladı ve onlarla birlikte yukarıya, eve gitti. Ön salonda Mrs. Forrester ile birlikte oturuncaya kadar onların hangi iş için Denver'e gittiklerinden söz edilmedi. Pencereler açıktı. Bahçeden gelen esintiliyle filbahrilerin, haziran güllerinin tatlı kokusu içeri doluyordu. Yüzbaşı Forrester yavaşça katlı mendilini açıp alnını, alçak yakalığının çevrelediği etli boynunu sildikten sonra konuyu açtı.

"Maidy," dedi karısının yüzüne bakmadan "eve yoksul bir adam olarak döndüm. Zararı karşılamak için hemen her şey gitti. Burasını sen alacaksın, üstünde ipotek yok, bir de benim emekli maaşımı. Aşağı yukarı hepsi bu kadar. Hayvanlar da biraz para getirecektir."

Niel, Mrs. Forrester'ın benzinin solduğunu gördü, ama o gülümsedi ve kocasının puro sehpasını getirdi. "Ne yapalım! İdare edebiliriz sanırım, edemez miyiz?"

"Kıtı kıtına idare ederiz o kadar, fazlası olmaz. Korkarım Yargıç Pommeroy aptalca davrandığım kanısında."

"Kesinlikle hayır, Mrs. Forrester," diye bağırdı yargıç, "tam kendisinden umduğum gibi davrandı, onun yerinde olsam aynısını yapardım. Yalnız ben evli bir adam değilim. Bazı menkul kıymetler, devlet tahvilleri vardı, Yüzbaşı Forrester onları sizin üstünüze devredebilirdi ama bu, mevduat sahiplerinin zararına olurdu."

"Bunu yapan adamlar bilirim," dedi yüzbaşı son derece üzgün, "böyle yapmakla karılarının gönlünü hoş ettiklerini hiç düşünmedim. Mrs. Forrester razı ise, kararımdan hiçbir zaman pişmanlık duymayacağım." Yorgun, şiş gözleri ilk defa karısının gözlerini aradı.

"İş konusunda kararlarını hiçbir zaman sorgulamam Mr. Forrester. Böyle şeylerden hiç anlamam."

Yüzbaşı aldığı ama yakmadığı puroyu sehpanın üstüne bıraktı, bir çabayla doğruldu, ayağa kalktı, karşıya, cumbaya yürüdü, orada durdu, gözlerini dışarıya, çayırlarına dikti. Sonra "Burası çok güzel görünüyor Maidy," dedi. "Bakıyorum, gülleri sulamışsın. Bu havada, sulanmak isterler. Şimdi izninizle biraz uzanacağım. Trende iyi uyumadım. Niel ile yargıç öğle yemeğine kalacaklar." Mrs. Forrester'ın odasına açılan kapıyı açtı ve içeri girip arkasından kapattı.

Yargıç Pommeroy, Denver'de karşılaştıkları durumu Mrs. Forrester'a açıklamaya başladı. Mrs. Forrester'ın adı dışında hakkında hiçbir şey bilmediği banka, küçük mevduata iyi faiz veriyordu. Mevduat sahipleri, ücretliler, demiryolu görevlileri, ustalar, gündelikçilerdi, çoğu kimi zaman Yüzbaşı Forrester için çalışmıştı. Banka yöneticileri içinde herkesçe bilinen sadece onun adıydı, eski işçilerine, onların arkadaşlarına güven ve adil muamele vaat eden işte bu addı. Diğer yöneticiler, kırk tarakta bezi olan, geleceği parlak, genç işadamlarıydı. Ama diyordu yargıç belirgin bir üzüntüyle, onlar üstlerine düşenin gereğini yapmayı, kendi zararlarını efendi gibi ödemeyi reddettiler. İddialarına göre, bankanın batışı akılsızca yatırımlardan, kötü yönetilmesinden değil, ulusal çapta bir mali panikten, kıymetlerde kimsenin öngöremediği bir düşüşten ötürüydü. Onlar zararın mevduat sahipleriyle paylaşılmasının adil olacağı iddiasındaydılar, kendilerine dolar başına elli sent ödenmeli; yüzde yirmi beşi için uzun vadeli senetler verilmeli, yüzde yetmiş beşi esas alınarak hesap görülmeliydi.

Yüzbaşı Forrester, mevduat sahiplerinden hiçbirinin tek dolar kaybetmemesi konusunda diretmişti. Geleceği parlak genç işadamları onu saygıyla dinlemişler, ama sonunda ona ancak kendi şartları doğrultusunda hesap görecekleri söylemişlerdi. Fazladan bir para ödemek, onun kendi bileceği işti. Yüzbaşı bankanın kasa dairesinden kendi çelik kasasını getirtti, onların önünde açtı, içindekileri tasnif ederek masanın üstüne dizdi. Devlet tahvillerini derhal teslim etti. Yargıç Pommeroy, maden hisseleri ile diğer menkul kıymetleri serbest piyasada satmaya gönderdi.

Anlatısının burasında yargıç ayağa kalktı, saat zincirine takılı mühürlerle oynayarak bulunduğu yeri arşınlamaya başladı. "Namuslu adamın yapması gereken buydu Mrs. Forrester. Müdürlerden beşi cayınca yüzbaşı ya adını batıracak, ya da kurtaracaktı. Tasarruf sahipleri baş yönetici Yüzbaşı Forrester olduğu için paralarını bu bankaya yatırmışlardı. Emekleri ve iki ellerinden başka sermayeleri olmayan bu adamlar için yüzbaşının adı güven anlamına geliyordu. Yüzbaşının diğer yöneticilere anlatmaya çalıştığı gibi, bu paha biçilmez bir mevduattı. Ev almak, hastalandığı zaman bir adama bakmak, ya da bir genci okutmak için artırılmış paralardı. Ne var ki, o genç, o akıllı, toplumda iyi kişiler oldukları düşünülen o delikanlılar oturup kocanızın kendi hayat sigortasını rehin edecek kadar kendini soyup soğana çevirişini küçümseyerek izlediler! Gün boyu, her gün, bankanın önündeki caddede bir kalabalık toplanıyordu, korkudan ödü kopmuş görünen Polonyalılar, İsveçliler, Meksikalılar. Çoğu İngilizce bilmiyordu –bildikleri tek İngilizce kelime 'Forrester'dı sanki. Biz içeri girip çıkarken, Meksikalıların 'Forrester, Forrester' dediklerini işitiyorduk. Yüzbaşının varını yoğunu elden çıkarışını görmek madam, sizin durumunuzdan ötürü benim için bir işkenceydi. Gelgelelim, namusum hakkı için, engel olmadım ona. Kılını kıpırdatmayan o ödlek namussuzlara gelince," yargıç Mrs. Forrester'ın önünde durdu, gür beyaz saçlarını iki eliyle karıştırdı, "Tanrı bilir ya madam, galiba çok fazla yaşadım ben! Benim

zamanımda işadamıyla düzenbaz arasındaki fark, bir beyaz ile bir zenci arasındaki farktan daha büyüktü. Yüzbaşının vekili sıfatıyla oraya gidecek uygun adam ben değildim. Baronun, hani Ivy Peters'in olmak istediği gibi, öyle kıvrak ve kurnaz üyelerinden biri, enkazdan sizin için bir şeyler kurtarabilirdi. Ama ben kocanız üzerinde nüfuzumu kullanamadım. Dışarıda, banka kapıları önündeki kalabalık için onun adı dolar başına yüz sent demekti. Tanrı şahidim olsun ki, bütün paralarını aldılar! Onunla gurur duyuyorum Madam, onu tanımış olmaktan gurur duyuyorum."

Niel Mrs. Forrester'ın ilk defa kızardığını gördü. Yüzünü hızla bir pembelik kapladı. Gözleri nemle parladı. "Tamamıyla haklısınız. Onun, benim yüzümden başka türlü davranmasını dünyada istemezdim. Bir daha başını dik tutamazdı. Anlayacağınız, ben onu bilirim." Bunları söylerken odanın diğer tarafındaki Niel'e baktı, bakışı bir kabalığa karşı incelikli ve çok vakur bir azar gibiydi – oysa Niel ona karşı herhangi bir kabalık ettiğini bilmiyordu.

Ev sahibesi öğle yemeği hazırlığı için dışarı çıkınca, Yargıç Pommeroy yeğenine döndü. "Mimar olmak istediğine memnunum evlat. Şimdilerde ortaya çıkan yeni iş dünyasında bir avukat için onurlu bir kariyer olanağı göremiyorum. Hukuku Ivy Peters gibi gençlere bırakıp temiz bir mesleğe gir. Forrester'la birlikte gitmesi uygun olan adam ben değildim." Üzüntüyle başını salladı.

"Yoksul mu düşecekler gerçekten?"

"Para sıkıntısı çekecekler. Dediği gibi, ellerinde bir burası kalıyor."

Mrs. Forrester geri döndü ve öğle yemeği için kocasını uyandırmaya gitti. Odasına geçilen kapıyı açtığında, hırıltıyı andıran bir soluma duydular, kadın hemen gelmeleri için onlara seslendi. Yüzbaşı ön odadaki demir karyolasına uzanmış yatıyor, Mrs. Forrester onun başını kaldırmaya uğraşıyordu.

"Çabuk Niel," dedi nefes nefese "altına yastık koymamız gerek. Benim yatağımdakileri getir."

Niel kadını yavaşça yana itti. Olanca gücüyle yüzbaşının omuzlarını kaldırdı, kan ter içinde kaldı. Yaralı bir fili kaldırmak gibi bir şeydi bu. Yargıç Pommeroy tekrar oturma odasına koştu, Dr. Dennison'a telefon edip Yüzbaşı Forrester'a inme indiğini haber verdi.

Öyle bir inme Daniel Forrester gibi bir adamın işini bitiremezdi. Onu üç hafta yatağından çıkarmadılar. Bakımı için Niel, Mrs. Forrester ile Ben Keezer'e yardım etti. O süre içinde Niel çok sık evde bulunmakla birlikte Mrs. Forrester'ı hiç yalnız görmedi; aslında nerdeyse hiç görmedi. Üstüne düşen onca işle kadın dalgınlaşmış, neredeyse kişiliğinden arınmıştı. Birçok mektubun cevaplandırılması, gelen meyve, şarap, çiçek gibi hediyeler için bir teşekkür yazısı gönderilmesi gerekiyordu. Missouri'den dağlar bölgesine kadar, her yana dağılmış dostlardan endişeli sorular geliyordu. Mrs. Forrester yüzbaşının odasında olmadığı, ya da mutfakta ona özel yemekler hazırlamadığı zamanlar, yazı masasının başındaydı.

Bir sabah yazı masası başında oturduğu sırada, seçkin bir ziyaretçi geldi. Niel kapının yanında postaneye götüreceği mektupları beklerken, kızıl sakallı, iri kıyım bir adamın yokuşu çıktığını gördü. Üstünde ham ipekten buruşuk bir takım, başında panama şapka vardı. Colorado & Utah Demiryolu Şirketi Başkanı Cyrus Dalzell eski dostunun hatırını sormak için özel vagonuyla ziyarete gelmişti. Niel, Mrs. Forrester'a haber verdi, o da misafiri karşılamaya geldi, o sırada adam büyük bir kırmızı ipek mendille yüzünü silerek merdivenleri çıkıyordu.

Kadının iki elini tuttu, sıcak, kalın bir sesle bağırdı "İşte bakın gelin gibi körpecik! Eski bir ayrıcalığı istememe izin var mı?" Başını eğdi, onu öptü. Eve girerlerken, "Size ayak bağı olacak değilim, Marian," dedi. "Yalnız, onun da, sizin de ne halde olduğunuzu gözümle görmem şarttı."

Mr. Dalzell, Niel'le tokalaştı, konuşurken bir boz ayı gibi hantalca ve yavaş yavaş salonda geziniyordu. Mrs. Forrester sallanan sarı kravatını düzeltmek, kırışmış ceke-

tinin arkasını aşağı çekmek için onu durdurdu. "Bu sabah giyinirken Kitty'nin yanınızda olmadığı hemen belli oluyor" diye güldü.

"Teşekkür ederim hayatım, teşekkür ederim. Aşağıda toy bir oğlan var, yataklı vagon memuru diye aldım, üstüne düşen görevlerin kapsamından haberi yok gibi. Hayır, Kitty gelmeyi istedi ya, ama delişmen yeğenimiz Portsmouth'dan ziyarete gelince, baktı ki onları bırakmak olmayacak. Ben de vagonumu Burlington ekspresinin arkasına bağlatıp kendim geldim. Şimdi Daniel'den söz edin bana. İnme mi indi?"

Mrs. Forrester onun yanındaki kanepeye oturup kocasının hastalığını anlattı. Mr. Dalzell onun duygularını paylaşan sorular ve yorumlarla sözünü kesiyor, ellerini geniş, yumuşak avuçları içine alarak sevecenlikle okşuyordu.

"Şimdi evime dönebilir ve Kitty'ye yüzbaşının yakında eski sağlığına kavuşacağını söyleyebilirim; sizin de, bu akşam baloda başı çekecekmiş gibi göründüğünüzü. Aşağıda, vagonumda onu hekimlerin verdiği her şeyden daha çabuk toparlayacak birkaç kasa porto şarabım olduğunu fısıldarsınız Daniel'e. Şaraptan az çok bir şeyler anlayan evin hanımına da bir düzine sherry getirdim. Önümüzdeki kış hava değişimi için ikiniz birlikte bize Springs'e kalmaya geliyorsunuz."

Mrs. Forrester hafifçe başını salladı. "Korkarım bu hoş bir hayal! Ama yine de hayal edeceğiz bunu!" Cyrus Dalzell tepe yukarı geldiğinden beri kadını adeta bir ışık kaplamıştı. Yanaklarına inen uzun, lâl küpeler bile daha koyu bir renkle parıldıyor diye düşündü Niel. Yarım saat önce şurada oturup yazı yazandan farklı bir kadındı bu. Ham ipek ceketin kolu üstünde dolaşan parmakları kelebek kanatları kadar hafif ve titrekti.

"Hiç hayal değil hayatım. Kitty her şeyi ayarladı. Onun yapılacakları nasıl çarçabuk planladığını bilirsiniz. Ben vagonumla sizleri almaya geleceğim. Benim emektar vagon memurum Jim'i Daniel'in hizmetine bakmakla görevlendireceğiz, siz de gönlünüzce vakit geçirir, hepimi-

ze hayat verirsiniz. Geçen kış sevgili dostumuz Mrs. Forrester olmadan hiçbir şey yapamadığımızı gördük. Onsuz hiçbir şey doğru dürüst yürümedi. Bir parti verdiğimiz zaman ardından oturup ne halt ettik de parti verdik diye şaşıyorduk. Yok, hayır, sizsiz yapamayız."

Kadının gözleri yaşla doldu. "Ne kadar içtensiniz. İnsan uzaklarda olunca hatırlanmak çok hoşuna gidiyor." Sesinde kimi zaman o güzel, incelikli eski şarkılarda işitilen yürek burkan bir tatlılık vardı.

DOKUZ

Üç hafta sonra yüzbaşı hasta yatağından kalktı. Sol ayağını sürüyor, sol kolu pek tutmuyordu. Gerçi konuşabiliyordu ama söyledikleri boğuk ve bulanıktı. Bazı kelimeleri açık seçik telaffuz edemiyordu, dili sürçüyor, bir heceyi atlıyordu. O nedenle konuşmaktan âdeti olduğundan daha da fazla kaçınıyordu. Hekim, beyin dokusunda başkaca bir bozukluk oluşmadığı sürece yüzbaşının rahatça birkaç yıl daha yaşayacağını söylemişti.

Ağustosta Niel Boston'a gidecek, mimarlık öğrenimi yapmak istediği Massachusetts Institute of Technology'nin giriş sınavlarına hazırlanacaktı. Forresterlarla vedalaşmayı hareketinden bir gün öncesine kadar erteledi. Son ziyareti daha öncekilerden farklıydı. Daha şimdiden ona bir genç adam gibi davranmaya başlamışlardı. Evvelce kendini evinde gibi hissettiği o salonda âdeta put gibi oturuyordu. Yüzbaşı cumbadaki büyük koltuğundaydı, ikindi güneşinin olanca parlaklığı üzerine vuruyor, az ama çok samimi konuşuyordu. Mrs. Forrester odanın gölge tarafındaki kanepede, Niel'in planlarından ve yolculuğundan söz ediyordu.

Niel, "Mary'nin sonbaharda Pucelik ile evleneceği doğru mu?" diye sordu. "Kimi alacaksınız yanınıza yardımcı?"

"Şimdilik kimseyi. Benim yapamadıklarımın hepsini Ben yapacak. Bize aldırma. Yaşlı bir köylü çift gibi –hoş zaten öyleyiz ya– sakin bir kış geçireceğiz!" dedi kayıtsızca.

Niel onun kışı korkuyla karşıladığını biliyordu, ama hiçbir zaman onun kendine daha bir hâkim olduğuna, ya da

evinin hizmetçisi olmaya hazırlandığı şu sırada olduğundan daha çok evinin hanımı göründüğüne hiç tanık olmamıştı. Niel'in içinde daha önce hiç hissetmediği bir duygu vardı, ondaki kayıtsızlığın bir bedeli olacağı duygusuydu bu.

"Bizi unutma, ama dert de etme. Bol bol yeni ahbaplar edin. Bir daha yirmi yaşında olmayacaksın. Dansçı bir kız bul, onu yemeğe çıkar, ama hoş bir kız olsun. Harçlığından yana sıkılma. Darda kalırsan küçük bir çekle sana yardım edebiliriz, öyle değil mi Mr. Forrester?"

Yüzbaşı fosurdadı, keyfi yerinde görünüyordu. "Sanırım bunu yapabiliriz Niel, evet yapabiliriz sanırım. Kalkma evladım. Akşam yemeğine kal mutlaka."

Niel kalamayacağını söyledi. Eşyasını tam toplayamamıştı daha ve sabah treniyle gidecekti.

"O halde sen gitmeden bir iki kadeh bir şey içelim." Yüzbaşı Forrester bastonuna dayanarak ağır ağır kalktı, yemek odasına gitti. İçki sürahisiyle geri geldi, tören yönetirmiş gibi üç kadeh doldurdu. Kadehini kaldırıp her zamanki gibi duraladı, gözlerini kırpıştırdı.

"Mutlu günlere!"

"Mutlu günlere!" diye yineledi Mrs. Forrester en sevimli gülümsemesiyle. "Ve Niel'in başarılarına!"

Yüzbaşı ile karısı onunla birlikte kapıya geldiler, onları konuklarını uğurlarken pek çok defalar gördüğü verandada durdular. Niel duygulanmış, mutluluk içinde tepeyi indi. Köprüyü geçerken birden neşesi kaçtı. O tüyler ürpertici kuşku bir sabah güllerini fırlattığı çamurun içinde daima onu mu bekleyecekti?

Niel, Mrs. Forrester'a bir soru sormak, ondan doğruyu öğrenmek, içini ferahlatmak için yanıp tutuşuyordu. Ellinger gibi bir adamla birlikteyken bütün o zarafeti ne oluyordu? Nereye saklıyordu onu? Ve sakladıktan sonra nasıl kendini yeniden toparlayabiliyor, insana, hatta Niel'e, tavlanmış çelik duygusunu, herkese karşı ustalıkla kullanılabilen, asla kırılmayan bir kılıç duygusunu nasıl verebiliyordu?

İKİNCİ BÖLÜM

BİR

Niel Herbert ancak iki yıl sonra evine döndü ve rastladığı ilk tanıdık Ivy Peters oldu. Ivy, Sweet Water'in doğusundaki küçük istasyonlardan birinden trene bindi, orada bir davaya bakmıştı. Pullman vagonda dolaşırken yolcular arasında gri flanel takım, içine mavi ipek gömlek giymiş ve farklı tonda mavi kravat bağlamış bir genç gözüne çarptı. Bu şehirli simaya birkaç saniye arkadan baktıktan sonra hınzırca bir hoşnutlukla kendi üstüne başına göz gezdirdi. Sıcak bir haziran günüydü ama onun üstünde çocukken hep çok hoşuna giden siyah fötr şapka ile hazır kalın kışlık palto vardı. Elleri cebinde öne bir iki adım attı.

"Merhaba Niel. Yanılmam mümkün değil diye düşündüm."

Niel başını kaldırıp baktı. İki sabit gamzesi olan, arı sokmuş gibi şiş, kırmızı suratın küçümser bir neşeyle kendisine gülümsediğini gördü.

"Merhaba Ivy. Ben de öyle, sen olunca yanılmam mümkün değil."

"İş hayatına atılmak için mi dönüyorsun memlekete?"

Niel yalnızca yaz tatili için geldiği karşılığını verdi.

"Bak sen... Okulu bitirmedin mi daha? Mimar çıkmak, dalavereci bir avukat olmaktan uzun sürüyor desene. Her neyse... Şimdi Sweet Water'da çok inşaat yapılmıyor. Bir sürü değişiklik göreceksin."

"Oturmaz mısın?" Niel yanındaki koltuğu gösterdi. "Avukatlık mı yapıyorsun?"

"Evet. Birkaç başka şeyin yanı sıra. Hayatımızı kazanmak için bir koltuğa birkaç karpuz sığdırmamız gerek. Ayrıca biraz çiftçilik yapıyorum. Forrester'ın çayırını kiraladım. Eski bataklığı kuruttum, oraya buğday ektim. İşi kardeşim John yapıyor, ben yönetiyorum. Oldukça kârlı. İyi kira ödüyorum onlara, hem buna ihtiyaçları var. Yoksa geçinebilecekleri şüpheli. Nüfuzlu dostlarının onlara pek yardımı dokunmuyor gibi. Yüzbaşının iki atlı üstü açık arabasıyla dört bir yanı gezdirdiği, varil varil Bourbon gönderdiği bütün o kendini beğenmiş ihtiyar delikanlıları hatırlar mısın? Bütün o eski kurtlara epeyce hava atardı. Mali kriz onların hepsini saf dışı etti. Forresterların da diğerleri gibi ikbali söndü. İhtiyar, biz veletleri nasıl boyuna atlatır, silahla oralara sokmazdı hatırlar mısın? Şimdi her yerden biraz daha çok o dere boyunca silah atmaktan hainçe bir zevk duyuyorum. İhtiyar yüzbaşı zararsız adamdı ama büyüklük kuruntusu vardı. Artık hepimiz gibi biri olduğu ve her gün gömlek değiştirmesine gerek kalmadığı için şimdi daha mutludur." Ivy'nin kıpırtısız ela gözleri Niel'in üstündeki hazır elbiseye takılıp kaldı.

Ne var ki, Niel bunu fark etmedi. Ivy'nin kendisini düş kırıklığı içinde görmek istediğini biliyordu ve ona bu fırsatı vermemeye kararlıydı. Mrs. Forrester'ın adını anmaktan özenle kaçınarak yüzbaşının sağlık durumunu sordu.

"Yarı kendinde sadece... Halinden memnun görünüyor... Kadın iyi bakıyor ona, hakkını teslim etmek gerek... Teselli arıyor, her zaman yaptığı gibi, bilirsin... Fransız konyağını fazla kaçırıyor... Ama adamı hiç ihmal etmiyor. Onu kınamıyorum. Ağır iş zor geliyor ona."

Niel bu sözleri uzaktan gelen bir mırıltı gibi ilgisizce dinledi, aklını kurcalayan bir düşünce vardı. Ivy'nin bataklığı hem toprak kazanmak, hem de Mrs. Forrester ile kendisini incitmek için kuruttuğunu hissediyordu. Üstelik sanki biliyordu; şu ana kadar Ivy dahi bu saikle hareket

ettiğini kavramamıştı. Ivy ile çocukluktan beri birbirlerinden hoşlanmamışlardı, düşman böcekler örneği, birbirlerini, içgüdüleriyle, görmeksizin, karşılıklı antipatiyle tanımışlardı. Ivy bataklığı kurutarak, adını koymasa da, nefret ettiği bir şeyin birkaç dönümünü ortadan kaldırmış, o verimsiz çayırları yararsızlığından, gümüşsü güzelliğinden ötürü sevenler üzerindeki gücünü ispatlamıştı.

Ivy sigara içilen vagona geçtikten sonra, Niel pencereden dışarı Sweet Water'ın kıvrımlarına bakarak aklından geçenlerle oyalandı. Eski batıya hayalperestler, gönlü yüce serüvenciler yerleşmişti; olağanüstü beceriksiz, saldırıda güçlü savunmada zayıf, fethedebilen ama elde tutamayan insanlardı. Kazanıp ele geçirdikleri geniş topraklar, artık Ivy Peters gibi ömründe hiçbir şeye cüret etmemiş, hiçbir şeyi göze alamamış adamların insafına kalmıştı. Onlar serabı yutacaklar; sabahın tazeliğini yok edecekler, özgürlüğün o anlamlı yüce ruhunu söndürecekler, büyük toprak sahiplerinin rahat, sakin hayatının kökünü kazıyacaklardı. Uçsuz bucaksız araziyi, o renkliliği, buralara ilk yerleşen öncülerin soylu kayıtsızlığını tahrip edecekler, kibrit fabrikasının ilk çağlardan kalma ormanları paramparça etmesi gibi, gelir getiren parçalara böleceklerdi. Her yerde, Missouri'den dağlara kadar, zorluk günlerinde en ufak şeylerde bile tasarrufa alışmış bu açıkgöz delikanlılar kuşağı, Ivy Peters'in Forrester bataklığını kurutmakla yaptığı işin aynını yapacaktı.

İKİ

Niel ertesi gün öğleden sonra Yüzbaşı Forrester'ı, gül bahçem dediği, çalılık küçük arazide buldu. Yüzbaşı her türlü havada dışarıda bırakılabilen ceviz iskemlesinde oturuyordu, her iki bastonu yanındaydı. Dikkati, çevresinde güller yetişen çakıllık bir alanın ortasındaki iri kaya parçası üstüne yerleştirilmiş kırmızı Colorado kumtaşından bir şey üzerinde toplanmıştı. Bunun bir güneş saati olduğunu Niel'e gösterdi ve gururla saat üstüne açıklamalarda bulundu. Geçen yaz kazık üstüne yerleştirilmiş dört köşe bir tahta ile sık sık dışarıda, burada oturduğunu, saatine bakarak gölgelerin uzunluğunu işaretlediğini söyledi. Dostu Cyrus Dalzell bir ziyareti sırasında bu tahtayı alıp götürmüş, işaretleri tıpatıp kumtaşı üstüne kopya ettirmiş, kaideyi oluşturan sütuna benzer kaya parçası ile birlikte taşı ona göndermişti.

"Böyle bir oluşuma rastlayıncaya kadar Mr. Dalzell nice sabahlar dağlarda dolaşmıştır sanırım" dedi yüzbaşı, "İncil zamanlarında olan sütunlar gibi bir sütun. Tanrıların bahçesinden gelme. Mr. Dalzell'in orada yukarıda yazlığı var."

Yüzbaşı çizmelerinin tabanları bitişik, bacakları dışarı kıvrık oturuyordu. Daha ağırlaşmış, daha güçsüzleşmiş görünmekteydi. Yüzü daha toplu, daha düzgündü, balmumundan bir yüzün sıcakta erimesi gibi, yüz çizgileri birbirine karışıyordu. Güneşten sararmış eski bir panama şapkası gözlerine gölge sağlıyordu. Esmer ellerini dizlerine koymuştu, parmakları birbirinden iyice ayrık ve cansızdı.

Bıyığı yine aynı, saman rengiydi. Niel bıyığının eskisine oranla daha kırlaşmış görünmediğini söyledi ona. Yüzbaşı avcunun içiyle yanağına dokundu. "Bir ara Mrs. Forrester tıraş etti beni. Çok ustaca yapıyordu, ama bu işi onun yapmasını istemedim. Şimdi şu jiletli tıraş makinelerinden birini kullanıyorum. Yavaş yavaş yaparsam becerebiliyorum. Haftada bir berber buraya geliyor. Mrs. Forrester seni bekliyor Niel. Aşağıda, koruda. Hamakta dinlenmek için her zaman oraya iner."

Niel evin çevresini dolanıp koruya açılan kapıya gitti. Tepenin üstünden, vaktiyle düşüp kolunu kırdığı açıklığın öte ucunda, iki kavak arasında duran hamağı görebiliyordu. İnce yapılı, beyaz figür kımıldamıyordu. Niel otlar arasından aşağı koşarken kadının yüzünü beyaz bir bahçe şapkasıyla kapamış olduğunu gördü. Sessizce yaklaştı, tam acaba uyuyor mu derken tatlı, sevinçli bir kahkaha duydu ve kadın bir çırpıda delikleri arasından onu izlediği dantel şapkayı bir kenara attı. Niel bir iki adım daha öne çıktı, onun hamakta süzülen gövdesini, hamağı ve daha ne varsa hepsini birden kucakladı. Ne kadar hafif, ne kadar hayat dolu biriydi! Ağa tutulmuş bir kuş gibiydi tıpkı. Onu kurtarabilse, öylece alıp buralardan götürebilseydi keşke ... acı dolu, kaçınılmaz zamanların dünyasından, yaştan, bezginlikten, talihsizlikten uzaklara!

Kadın Niel kendisini bıraksın diye sabırsızlanmıyordu. Yabanıl zariflikte, düşsel, büyüleyici bir varlığa özgü ışıltılılar saçan gözlerle Niel'e gülüyordu; sanki çok doğal bir gülüştü, ama gerçekte kusursuz ustalığın ürünü! Niel hâlâ çocukmuş gibi, elini onun çenesi altına koydu.

"Ne de yakışıklı olmuş! Yargıç gurur duyuyordur seninle! Geçen akşam bana telefon etti, heyecanla konuşmaya başladı, 'Sadece sizi açıkça uyarmak isterim Madam, çok yakışıklı bir delikanlı var burada yanımda.' Sanki senin öyle olacağını bilmezmişim gibi! Artık bir erkek oldun, dünyayı gördün! Haydi bakalım, neler gördün dünyada?"

"Sizin kadar hoş hiçbir şey Mrs. Forrester."

"Saçma! Kız arkadaşların var mı?"

"Belki."

"Güzeller mi?"

"Niçin 'ler'? Bir tane yetmez mi?"

"Bir, çok fazla. Beş altı olsun isterdim, yine de gönlünde en büyük yeri bize ayır! Tek kız her şeyini alırdı. Onu bulmuş olsaydın, evine yurduna hiç dönmezdin. Nasıl yolunu gözledik bilemezsin." Niel'in elini aldı ve serçe parmağındaki yüzüğü dalgın dalgın döndürdü. "Haftalar boyu her akşam tren ışıkları çayırların alt başından bu tarafa yönelince, kendi kendime 'Niel eve geri dönüyor, sabırsızlıkla beklediğim işte bu' derdim." Çok fazla konuştuğunu hissedince her zaman yaptığı gibi kendini topladı, şakacı bir tonda sözünü bitirdi. "Bak görüyorsun işte, hepimizin göz bebeğisin. Mr. Forrester'ı gördün mü?"

"Gördüm evet! Durmam ve güneş saatine bakmam gerekti."

Dirseği üstünde doğrulup sesini alçalttı. "Bunu anlayabiliyor musun Niel? Bazılarının dediği gibi çocuklaşmadı, ama orada oturuyor, saatlerce o nesneyi gözlüyor. Nasıl olur da insan zamanın göz göre göre tükenişini izlemekten hoşlanır? Akreple yelkovanın dönmesini görmeye hepimiz alışığız, ama o niçin şu gölgenin bu taş üstünde sürünürcesine ilerleyişini görmek istesin? Çok mu değişmiş? Hayır mı? Sana da öyle geldiğine sevindim. Şimdi bana Adamslar ile George nasıllar onu anlat."

Niel kendini çimenlerin üstüne bıraktı, sırtını bir ağaç kütüğüne yaslayıp oturdu. Mrs. Forrester'ın art arda gelen sorularını cevaplıyor, konuşurken bir yandan da onu seyrediyordu. Yaşlanmıştı elbette. Öğle sonrasının parlak güneşinde teninin artık beyaz leylakları andırmadığı görülüyordu, solmaya yüz tutmuş gardenyaların fildişi rengini almıştı teni. Maviye çalan koyu siyah saçlarıyla yaptığı topuz başına her zamankinden daha ağır geliyormuş gibi görünüyordu. Yüzünde çizgiler vardı; ağız köşelerinde eskiden olmayan gergin bir şey. Şaşırtıcı olan bu değişikliklerin bir

anda nasıl kaybolduğu, şimşeği andıran bir kişilik parıltısı içinde tamamıyla silinip gidebildiği ve insanın, onun kendisinden başka diğer her şeyini unutabildiğiydi.

"Söyler misin bana Niel, kadınlar gerçekten yemekten sonra erkeklerle birlikte sigara içiyorlar mı, kendini bilen kadınlar? Bu hoşuma gitmezdi benim. Kadın oyuncular için tamam ama kadınlar erkeklerin yaptığı her şeyi yaparlarsa çekici olamazlar."

"Sanırım şu sıralar kadınlar her şeyden önce rahat olmak istiyorlar."

Mrs. Forrester Niel'e çok şaşırtıcı bir şey söylemiş gibi şöyle bir baktı. "Ah, tam bu işte! Bu iki şey bağdaşmaz. Spor yapmak, yüksekokula gitmek, yemekten sonra sigara içmek – Hoşuna gidiyor mu bu senin? Erkekler kadınların kendilerinden farklı olmasından hoşlanmazlar mı? Eskiden öyleydi."

Niel güldü. Evet, bu kuşkusuz Mrs. Forrester'ın kuşağının düşüncesiydi.

"Dayım onu görmeye eskisi kadar sık gelmediğinizi söylüyor Mrs. Forrester. Ziyaretlerinizin özlemini duyuyor."

"Altı haftadır kasabaya inmedim sevgili yavrum. Her zaman çok yorgun oluyorum. Atımız yok şimdi, kasabaya gideceğim zaman yürümem gerek. Şu eve bak! Ben yapmasam hiçbir şeyin yapılacağı, ben dokunmasam hiçbir şeyin yerinden kımıldayacağı yok. O yüzden öğleden sonraları buraya iniyorum, kendimi evi göremeyeceğim bir yere atmak için. Eve gereğince bakamıyorum, gücüm yetmiyor. Sahi, Ben yardım ediyor bana, ortalığı süpürüyor, halıları çırpıyor, camları siliyor ama ev işi bu kadarla bitmiyor ki." Mrs. Forrester birden doğruldu, iğneyle beyaz şapkasını tutturdu. "Şu ceviz mobilyaları almak için ta Chicago'ya gittik Niel, bizim burada yeterince büyük ve ağır hiçbir şey bulamamıştık. Bir gün bunları oraya buraya kendim itmek zorunda kalacağımı bilseydim daha kolay razı olurdum!" Ayağa kalktı, buruşmuş eteklerini silkti.

Eve doğru yola koyuldular, ağaçlar arasındaki inişli yokuşlu, üzerini ot bürümüş uzun yoldan yavaş yavaş yukarı yürüdüler.

"Bataklığı özlemiyor musunuz?" diye sordu Niel birdenbire.

Mrs. Forrester onunla göz göze gelmemek için bakışlarını kaçırdı. "Pek özlemiyorum. Hem oraya gidecek vaktim olmazdı hiç, hem de oradan gelen paraya ihtiyacımız var. Ayrıca senin de oyun oynamaya vaktin yok artık Niel. Elini çabuk tutup başarılı bir adam olmak zorundasın. Dayın müthiş sıkıntı içinde. O kadar tedbirsizlik etti ki durumu bizden çok daha iyi değil. Para çok önemli bir şey. Bunu daha başta aklına iyice yerleştir, boş hayallere kapılma, sonunda çoğumuz gibi gülünç duruma düşme." Tam tepede kapının yanında durdular, aşağıya yeşil yollara, keskin gölgelere, ağaçları birbirinden uzaklaştırır gibi görünen ve altlarında cennet bahçeleri meydana getiren titrek ışık yelpazelerine baktılar. Mrs. Forrester bütün yüzükleri takılı beyaz elini Niel'in koluna koydu.

"Bizi tekrar görmeye geldiğine memnun musun gerçekten? Pek alışılmadık bir şey bu kanımca. Senin yaşındayken genç ve neşeli insanlarla birlikte olayım isterdim. Yine de bizim için çok hoş bir şey bu." O ender tebessümüyle Niel'e baktı, Niel'in Mrs. Forrester'ın yüzünde pek seyrek gördüğü, ama her zaman hatırladığı bir tebessümle; gönül çelmekten uzak, neşesiz, sevecenlik dolu, mahzun bir dalgınlık içinde bir gülümseme. Sesinde de aynı şey vardı o dingin sözleri söylerken, yoğun duygusallığın ansızın beliren dinginliği. Çabucak öteye döndü. Kapıdan girip evin çevresini dolandılar, yüzbaşının yanına, onun oturduğu ve günbatımının gülleri üzerindeki parıltısını izlediği yere geldiler. Karısı omzuna dokundu.

"Artık içeri girecek misin Mr. Forrester, yoksa paltonu mu getireyim?"

"İçeri gireceğim. Niel akşam yemeğine kalmayacak mı?"

"Bu sefer hayır. Yakında yine gelecek ve ona hakkıyla bir yemek vereceğiz. Mr. Forrester'ı bekler misin Niel? Ben bir koşu gidip ateşi yakayım."

Niel arkada kaldı ve evin ön tarafına doğru yavaş yavaş yürüyen yüzbaşıya eşlik etti. Yüzbaşı iki bastonuna dayanıyor, ayaklarını usulca kaldırıp sağlamca, dikkatlice yere basıyordu. Yürüyen yaşlı bir ağaç gibiydi tıpkı.

Basamakları çıkıp salona girer girmez soluk soluğa büyük koltuğuna çöktü. Yeni yaktığı purosundan çektiği ilk nefesle kendine gelir gibi oldu. "Birkaç mektubum var Niel, postanenin önünden geçerken zahmet olmazsa atar mısın onları benim için?" Yazlık ceketinin ön cebinden mektupları çıkardı. "Bir bakayım Mrs. Forrester'ın da atılacak mektubu var mı?" Yüzbaşı yerinden kalkıp antreye gitti. Orada ön kapının yanında, şapka askısı altındaki bir masanın üstünde yarı giyinik bir Arap ya da Mısırlı köle kız heykelciği vardı, elinde California kıyılarında rastlanan koca bir düz istiridye kabuğu tutmaktaydı. Niel bu heykelciği hayatında bu eve ilk kez gelişinde, Dr. Dennison onu kolları atellere sarılı yine bu koridordan götürürken fark ettiğini hatırladı. Forresterlar hizmetlerine bakan adamları olduğu ve onları günde birkaç kez kasabaya gönderdikleri zamanlar postaya verilecek mektuplar her zaman bu istiridye kabuğunun içinde dururdu. Yüzbaşı şimdi yine bir mektup buldu ve onu Niel'e verdi. Zarfın üstünde Mr. Francis Bosworth Ellinger, Glenwood Springs, Colorado yazılıydı.

Her nedense Niel utandı, mektubu hemen cebine koymaya çalıştı. Yüzbaşı iki bastonunu tek eliyle tutarak onu engelledi. Soluk mavi renkli zarfı tekrar aldı ve kol boyu uzakta tutarak baktı.

"Mrs. Forrester'ın çok güzel bir el yazısı vardır, hiç dikkat ettin mi? Her zaman çok güzel yazardı. Bana bir alışveriş listesi hazırladığı zaman listeyi saklamama hiç gerek kalmazdı. Gravürlerdeki kadar zarifti el yazısı. Kadınlarda çok ender rastlanır böylesine Niel."

Niel onun el yazısını iyi hatırlıyordu, uzaktan olsun ona benzer bir yazı hiç görmemişti, tuhaf bir zarifliği, tuhaf bir çarpıcılığı olan kıl gibi ince çizgilerle birbirine ilmeklenmiş, son derece okunaklı uzun, ince, köşeli harflerden oluşan bir yazıydı bu. Mrs. Forrester'ın yazısı çabucak kâğıda dökülmüş ve kalem tamamıyla kendinden emin bir ustalıkla oynatılmış gibi görünüyordu.

"Evet yüzbaşım. Mrs. Forrester'ın mektuplarını götürürken onlara bakmadan yapamam. Hiç kimse onun yazısını unutamaz."

"Evet öyle. Çok sıra dışı bir yazı. " Yüzbaşı zarfı ona verdi ve bastonlarına dayanarak yavaşça o büyük koltuğuna doğru yürüdü.

Niel çoğu zaman yüzbaşının ne kadarını bildiğini merak ederdi. Şimdi, tepeden aşağı inerken onun her şeyi bildiğine, Marian Forrester hakkında bilinebilecek her şeyi, herkesten çok daha iyi bildiğine emindi.

ÜÇ

Niel o yaz Forresterların korusunda bol bol kitap okumayı tasarlamıştı ama niyetlendiği kadar sık gidemedi oraya. Ivy Peters'ın ikide bir oralarda görünmesi onu kızdırıyordu. Ivy dere boyunca uzanan yeni buğday tarlalarını çok sık dolaşıyordu, her zaman vaktiyle bataklık olan yerden başlayan eski yolu tutuyor, derenin dik kenarından yukarı çıkıp korudan geçiyordu. Olur olmaz her saatte ortaya çıkması olasıydı, pantolonu uzun çizmeleri içine tıkılmış, sıra ağaçlar boyunca mal sahibi edasıyla ağır ağır gezinirken her vakit görmek mümkündü onu. Evin arka tarafındaki kapıyı çarparak kapatıp ıslık çalarak bahçeden geçmeyi âdet edinmişti. Çoğu zaman mutfak kapısında duruyor, Mrs. Forrester'a şaka yollu bir şeyler söylüyordu. Niel buna içerliyordu, çünkü sabahın bu saatinde ev işlerini yaparken Mrs. Forrester kendisinden aşağı konumda olanları kabul edecek kılıkta olmazdı. Colorado & Utah Demiryolu Şirketi başkanını ev kılığıyla karşılamak başka şeydi, üstünde sabahlık, ayağında terlik, kollar sıvalı bir halde küstah bakışlarını açık kalan göğsüne diken Ivy Peters gibi yontulmamış bir oğlanla laflamak başka şey.

Kimi zaman Ivy, Mr. Forrester'ın güneşlendiği gül bahçesinden sanki orada kimse yokmuş gibi, yaşlı adamın yüzüne bile bakmadan geçip giderdi. Olur da yüzbaşıya bir şey söylerse her şeyi anlamaktan aciz biriyle konuşurmuş gibi söyledi. "Merhaba yüzbaşım, güneş cildinizi

bozar diye korkmuyorsunuz anlaşılan?" ya da "Evet yüzbaşım, dua toplantılarınızda şu yağmur meselesini ele almanız gerek. Kuraklık buğdaylarımı mahvediyor."

Bir sabah Niel korudan yukarı çıkarken kapının yanından gelen bir kahkaha işitti ve orada elinde tüfeğiyle Ivy'yi gördü, Mrs. Forrester ile konuşuyordu. Mrs. Forrester'ın başı açıktı, etekleri rüzgârda uçuşuyordu, kolunu yanı başındaki çit parmaklığının üstünde duran koca bir teneke kovanın kulpuna geçirmişti. Ivy başında şapkası öyle dikiliyordu, ama halinde bir erkeğin kendisini bir kadına beğendirmeye çalıştığını açıkça gösteren bir şey vardı. Ona eğlenceli bir öykü, herhalde uygunsuz bir öykü anlatıyordu, çünkü kadını en yakışıksız kahkahasıyla güldürdü, kadının gülüşünde Ivy çok ileri gidiyormuş gibi sinirli, gergin bir şey vardı. Öyküsünün sonunda Ivy de yontulmamış bir rençper kahkahası koyverdi. Mrs. Forrester ona parmağını salladı, kovasını kaptığı gibi eve girdi. Kovanın ağırlığından biraz beli bükülmüştü, ama Ivy kovayı taşımaya hiç yanaşmadı, teklif bile etmedi, Mrs. Forrester mutfak hizmetçisiymiş, kovayı taşımak onun işiymiş gibi eğile büküle giderken onu kendi haline bıraktı.

Niel korunun içinden çıktı ve bahçede yüzbaşının oturduğu yerde durdu. "Günaydın Yüzbaşı Forrester. Az önce buradan geçen Ivy Peters mıydı? Görgüsüz ayı!" diye ağzından kaçırdı.

Yüzbaşı Mrs. Forrester'ın boş iskemlesini işaret etti. "Otur Niel, otur haydi." Cebinden mendilini çıkardı ve gözlüklerini parlatmaya koyuldu. "Evet," dedi sakince "pek terbiyeli biri sayılmaz."

Şu temkinli itiraf Ivy'nin kabalığından nice incindiğini, acı acı yakınmaktan çok daha fazla hissettiriyordu insana. Yüzbaşının sesinde çok kederli ve umarsız bir şey vardı. Emsalleri hak ettiği saygıyı ona her zaman göstermişlerdi, Ivy gibi yeni yetmelere kendisine saygı göstermelerini buyurmaya, onları topraklarından çıkarmaya ya da verdiği işten atmaya gücü yetmişti.

Niel oturdu ve onunla birlikte bir puro içti. Burlington demiryolunun Black Hills kısmının inşası üzerine uzun uzun konuştular. Niel geçen kış Boston'da demiryolu Deadwood'a geldiği zaman orada yaşayan yaşlı bir madenciyle karşılaşmıştı. Ona Daniel Forrester'ı tanır mısınız diye sorduğu zaman yaşlı adam "Forrrester mı?" demişti, "hani şu güzel karısı olan adam değil mi o?"

"Bunu ona söylemelisin," dedi yüzbaşı ve güneş saatinin sıcak kadranını okşadı. "Evet, gerçekten bunu Mrs. Forrester'a söylemelisin."

Temmuzun ilk haftasında bir gece, mehtabın görkemle parladığı bir gece Niel okuyamayacağını, hatta evde duramayacağını anladı. Bomboş geniş caddeyi ne yapacağını bilmeksizin arşınladı, yaya köprüsü üstünden birinci dereyi geçti. Ekinleri olgunlaşmış geniş tarlalar, bütün arazi, uyuyan bir bahçeyi andırıyordu. İnsan tozlu yollarda yavaşça yürüyor, derin bir uykuya dalmış dünyayı rahatsız etmekten kaçınıyordu.

Forresterların evine çıkan patika buram buram sarı yonca kokuyordu. Niel kendini bildi bileli burada tatlı yonca her zaman epeyce boy atar, yemyeşil olurdu ve yüzbaşı sonbaharda yabani otlar temizleninceye kadar yoncayı biçtirmezdi. Kavakların kuştüyünü andıran siyah gölgeleri patikayı aşıp Ivy Peters'in buğday tarlaları üstüne düşmüştü. Niel biraz daha yürüyünce ikinci dere üzerindeki köprüde parlak ay ışığının aydınlattığı beyaz, hiç kıpırdamayan bir şekil gördü. Ona doğru seğirtti. Mrs. Forrester başını eğmiş çakıl taşlarının üstünden pırıl pırıl akan suya bakıyordu. Yanına gitti. "Yüzbaşı uyudu mu?"

"A, evet, çoktan! Tanrıya şükür güzel uyuyor! Onu yatağa soktuktan sonra benim için endişelenecek bir şey kalmıyor."

Orada durmuş alçak sesle konuşurlarken, tepede bir kapının gümbürtüyle çarpıldığını işittiler. Mrs. Forrester irkildi, başını çevirip pür dikkat kesildi. Evin gölgesinden

bir adam çıktı, geniş adımlarla araba yolundan aşağı yürüdü. Ivy Peters ayağını köprüye attı.

Mrs. Forrester'a "İyi akşamlar," dedi, adını söylemeden, şapkasını çıkarmadan. "Bakıyorum ziyaretçiniz var. Şimdi yukarıdaydım, eski ahıra bir göz atayım dedim, acaba yarın atları koymaya tahta bölmeler uygun mu diye. Sabah erkenden ekinleri biçtirmeye başlayacağım, öğle vakti atları sizin ahıra koymamız gerekecek. Onları tekrar kasabaya götürecek olursak vakit kaybederiz."

"Tabii, elbette. Atları bizim ahıra koyabilirsiniz. Mr. Forrester'ın bir itirazı olmayacağına eminim." Ivy sanki ondan izin istemiş gibi söyledi bunları.

"Eh!" Ivy omuz silkti. "Adamlar yarın sabah altıda burada işbaşı yapacak. Benim gelmem saat onu bulur, saat üçte yazıhanemde bir müvekkilimle görüşmem gerek. Zaman kazanayım diye öğle yemeği için bana bir şeyler verirsiniz belki."

Ivy'nin bu yüzsüzlüğü Mrs. Forrester'ı gülümsetti. "Pekâlâ, öyleyse sizi öğle yemeğine davet ediyorum. Biz öğle yemeğini saat birde yeriz."

"Teşekkürler. Büyük kolaylık olacak bana." Derin düşüncelere dalmış gibi şapkasını çıkardı ve elinde sallayarak kır yolundan aşağı yürüdü.

Niel onun arkasından bakakaldı. "Onun sizinle böyle konuşmasına niçin izin veriyorsunuz Mrs. Forrester? Bırakırsanız onu bir güzel pataklar, sizinle nasıl konuşması gerektiğini öğretirim."

"Yok, hayır Niel! Unutma, Ivy Peters'la iyi geçinmek zorundayız, düpedüz mecburuz buna!" Sesinde bir tedirginlik vardı, Niel'in kolunu tuttu.

"Onun yaptıklarına ses çıkarmamak ya da terbiyesizliklerine katlanmak zorunda değilsiniz. Her kim olsa arazi için onun ödediği kadarını öder size."

"Ama beş yıllık sözleşmesi var, bizi bayağı zora koşabilir, anlıyor musun? Ayrıca," çabuk çabuk konuşuyordu, "dahası var. Wyoming'de benim için küçük bir yatırım

yaptı, arazi yatırımı. Bir yolunu bulup Kızılderililerin harika arazilerini neredeyse bedavaya kapatıyor. Dayına söyleyeyim deme, işin içinde bir dalavere döndüğüne kuşkum yok. Yargıç dayın Mr. Forrester gibidir, onun yöntemleri günümüzde işe yaramıyor. İlahi adam, bizi nasıl borçtan kurtarsın, kendisi borç batağından çıkamazken? Ivy Peters müthiş açıkgözdür bilirsin. Daha şimdiden kasabanın yarısı onun."

"Pek o kadar değil," dedi Niel çok ciddi bir sesle. "Sayısız mal mülk geçirdi eline. Dara düşen herkesin sıkıntısını fırsat biliyor. Ahlak, vicdan diye bir şey tanımadığını bilmiyor değilsiniz... Sizin adınıza yatırım yapması için niçin Mr. Dalzell ya da eski dostlarınızdan birine başvurmadınız?"

"Ah, çok az bir paraydı! Hepi topu dişimizden tırnağımızdan artırdığım birkaç yüz dolar. Onlar bu parayı yüzde altı faizle sağlam sağlam bir işe yatırırlardı. Ivy'den hoşlanmadığını biliyorum ve o da bunu biliyor! Senin önünde en kötü tavrını takınıyor. O kadar kötü biri değil; hani öyle suratı kadar kötü değil mesela!" Sinirli sinirli güldü. "Gerçekten içine düştüğümüz bu zor durumdan bizi kurtarmak istiyor. Her zaman buralara gelip gittiği için her şeyi görüyor ve benim bu denli ağır çalışmamı hiç istemiyor."

"Bir daha yatırım yapacak bir şeyiniz olursa o zaman bırakın sizi Mr. Dalzell'e götüreyim, durumu ona açıklayayım. Sizin için Ivy Peters'ın yaptığı kadarını ben de yaparım, söz veriyorum."

Mrs. Forrester koluna girip patikaya çekti onu. "Ama canım yavrum, ticaretteki dalavereler hakkında hiçbir şey bilmiyorsun. Senin aklın öyle çalışmıyor ... seni sevme nedenlerimden biri işte bu. Kızılderilileri kandıran insanlara bayılmıyorum, gerçekten beğenmiyorum onları!" Sinirli sinirli başını salladı.

"İş hayatında başarıya götüren tek yol düzenbazlık değildir Mrs. Forrester."

"Ne ki, başarıya diğer her şeyden daha çabuk o ulaştırıyor," diye mırıldandı kadın dalgın dalgın. Kır yolunun sonuna kadar yürüyüp tekrar geri döndüler. Mrs. Forrester'ın eli Niel'in kolunu daha bir sıkı tuttu. Birdenbire konuşmaya başladı. "Biliyor musun iki yıl, üç yıl daha böyle sürerse bu, belki yine California'ya dönebilirim ... ve tekrar bir hayat yaşayabilirim. Ama ondan sonra... Belki insanlar ağırbaşlılıkla yaşlanmayı kabullendiğimi düşünüyorlar, ama hayır, kabullenmedim. İçim öylesine bir yaşama gücüyle dolu ki Niel." İnce parmakları Niel'in bileğini kavradı. "Baskı altında tutuldukça büyüdü o güç. Geçen kış üç hafta Glenwood Springs'de Dalzelllarda kaldım, bunu Ivy Peters'e borçluyum, buradaki işlere o baktı, kız kardeşi de Mr. Forrester'ın ev işlerini yaptı ve kendime şaştım. Bütün gece dans ediyor, hiç yorulmuyordum. Bütün gün at biniyor, akşam yemek davetine hazır oluyordum. Hiç üstüm başım yoktu tabii, metrelerce saten ve kadifeden yapılmış eski gece elbiselerimi Mrs. Dalzell'ın terzisi elden geçirip yeniliyordu. Ama çok iyi görünüyordum. Evet, gerçekten. Nasıl göründüğümü her zaman bilirim, iyi görünüyordum. Erkekler de aynı kanıdaydı. Oradaki bütün kadınlardan daha mutlu görünüyordum. Hemen hepsi benden daha gençti, çok daha genç. Ama ruhsuz, ölesiye sıkılmış görünüyorlardı. Bir ya da iki kadeh şampanyadan sonra uyuşup kalıyor, söyleyecek söz bulamıyorlardı! İlk kadehten sonra her zaman daha bir hoş görünürüm ben ... biraz renk gelir yüzüme, tek etkisi bu olur. Dalzellların davetini bir amaçla kabul ettim ben, kurtarmaya değer bir şey kalmış mıydı bende görmek istedim. Bir şeyler kalmış gerçekten! Hiç inanmazsın, ben de pek inanamadım ama hâlâ bir şeyler var bende!"

Bu arada köprüye, ay ışığında yıkanan o beyaz çıplak tahta döşemeye varmışlardı. Mrs. Forrester adımlarını hızlandırmaktaydı. "İşte bunun için mücadele ediyorum, bu çukurdan çıkmak için," derin bir kuyuya düşmüş gibi çevresine bakındı, "çıkmak istiyorum buradan! Burada

aylar boyu onunla tek başıma kalınca düşünüyorum, planlar kuruyorum. Eğer bu da olmasa ... "

Niel hukuk bürosunun arka tarafındaki odasına geri dönerken Mrs. Forrester adına korktu. Kadınların kendilerini hâlâ genç hissettiklerini söylemeye başlaması bir şeylerin bozulduğunu göstermez miydi? İki ya da üç yıl demişti. Niel ürperdi. Daha dün ihtiyar Dr. Dennison gururla Yüzbaşı Forrester'ın on on iki yıl yaşayabileceğini söylemişti ona. "Genel sağlık durumunu çok iyi tutuyoruz, o da zaten zamanında çelik gibi sağlam bir adamdı."

Mrs. Forrester için bir umut var mıydı? Kadın Niel'le birlikte patikadan yukarı daha hızlı, daha hızlı çıkarken, delikanlı hâlâ kolunun üstünde onun elini hissediyordu.

DÖRT

Hava haftalarca kurak ve aşırı sıcak gitti, ardından, temmuzun sonunda, Sweet Water Vadisi'nde gök gürültülü fırtınalar koptu, sel gibi yağmurlar boşandı. Irmak yatağından taştı, dereler kabardı, Ivy Peters'ın buğday tarlalarının anızları sular altında kaldı. Şimdi koca bir göl ile hızla akan iki dere Forresterları kasabadan ayırıyordu. Ben Keezer her gün evin gündelik işlerini yapmak, mektupları götürmek için atla onların yanına gidiyordu. Bir akşam Ben, üstünde muşamba yağmurluğu, elinde meşin posta çantası tam postaneden çıkmış atına binmeye hazırlandığı sırada Niel onu durdurup alçak sesle *Denver* gazetesinin gelip gelmediğini sordu.

"A evet. Gazetelerin gelmesini her zaman beklerim. Mrs. Forrester akşamları onları okumayı seviyor. Bilsen ne kadar ıssız oralar." Atına atladığı gibi suları sıçratarak gitti. Niel akşam yemeğini yemek için yavaş yavaş otele doğru yürüdü. *Denver* gazetesinde çok can sıkıcı bir şeye rastlamıştı. Toplum haberleri sayfasında Frank Ellinger'ın Constance Ogden'le birlikte resmi vardı. Dün Colorado Springs'de evlenmişler, şimdi Antlers'da eğleşiyorlardı.

Akşam yemeğinden sonra Niel muşamba paltosunu giyip Forresterlara doğru yola koyuldu. Birinci dereye vardığı zaman suların yaya köprüsünü karşı kıyıdan sökmüş olduğunu, akarsuyun içinde yana yatık durduğunu gördü, sarı renkli akıntı köprüyü dövüyordu, her an onu

sürükleyip götürebilirdi. Karşıya geçmek ancak at sırtında mümkündü. Kararsızlık içinde sular altındaki ovalık araziye baktı. Ev karanlıktı, salon pencerelerinde ışık yoktu. Yağmur yeniden başlamak üzereydi. Belki Mrs. Forrester'ın bu akşam yalnız kalması daha iyi olurdu. Yarın giderdi onları ziyarete.

Yazıhaneye geri döndü ve ortalığın akıl karıştırıcı bir dağınıklık içinde olmasına karşılık rahatına bakmaya çalıştı. Sürekli yağmur yüzünden bacalardan biri su sızdırmış aşağıya sel gibi kurum ve kara su akıtmıştı, yargıcın sobası ile bir zamanların o güzelim Brüksel halısı sular içindeydi. Tenekeci bütün öğleden sonra orada kalmış, bacadaki sorunu bulmaya uğraşmış, soba borusunun altına geçirilecek yeni bir sac sürgü kesmişti. Ama saat altıda o da çıkıp gitmiş, avadanlıklarını, sac levhalarını ortalıkta bırakmıştı. Odalar rutubetli ve soğuktu. Niel soba yakamadığı için kalın bir kazak giydi, büyük gaz lambasını yaktı, eline bir kitap alıp oturdu. Sonunda saatine baktığında neredeyse gece yarısı olmuştu, üç saattir okuyordu. Bir pipo daha içip yatacaktı. Daha piposunu yeni yakmıştı ki, dış koridorda aceleyle koşturan ayak sesleri yankılandığını işitti. Hemen kapıya koştu, Mrs. Forrester'ın vurmasına zaman kalmadan kapıyı açtı. Onu kolundan yakaladı, içeri çekti.

Islak, beyaz yüzü dışında her yeri, siyah muşamba bir şapka ile üstüne çok bol gelen bir manto altında saklıydı. Mantosundan oluk oluk sular süzülüyordu, mantosunun önünü açınca Niel onun beline kadar sırılsıklam olduğunu gördü, siyah elbisesi çamurdan bir bulamaç gibi üstüne yapışmıştı.

"Mrs. Forrester,"diye bağırdı "dereden geçmiş olamazsınız! Sığ geçit yerinde bile sular atın karnına geliyor."

"Köprüden geçtim, köprü diye ne kaldıysa. Ben üstündeyken sallanıyordu, ama ağır değilim ben." Şapkasını fırlattı, elleriyle yüzündeki suyu sildi.

"Niçin Ben'den sizi atıyla buraya getirmesini istemediniz? Buyurun, yutun şunu lütfen."

Niel'in elini kenara itti. "Bekle. Daha sonra. Ben'den mi? O gittikten sonra aklıma geldi. Benim tek istediğim telefon, şehirlerarası. Colorado Springs'i bağla bana, Antlers'ı, çabuk!"

O zaman Niel Mrs. Forrester'ın iyice içki koktuğunu fark etti, içki buğusu muşamba, dere çamuru ve ıslak kumaş kokusunu bastırıyordu. Kadın yazı masası üstündeki telefonu kaptı, ama Niel nazikçe onu elinden aldı.

"Sizin için bağlantıyı sağlayacağım, ama şu an konuşacak durumda değilsiniz, soluk soluğasınız. Gerçekten bu gece konuşmak istiyor musunuz? Biliyorsunuz Mrs. Beasley söylediğiniz her kelimeyi duyacak." Mrs. Baisley Sweet Water'ın santral memuresiydi ve teller üzerinden iletilen her şeyi yorulmak bilmeden her tarafa yayardı.

Niel'in dayısının yazıhane iskemlesinde oturan Mrs. Forrester lastik çizmesinin ucuyla halıya vurup duruyordu. "Lütfen çabuk ol" dedi Ivy Peters'ı bile korkutan o nazik, uyarıcı ses tonuyla.

Niel uyuyup kalmış olan santral memuresini uyandırdı ve görüşme kaydını verdi. "Kiminle konuşmak istediğinizi soruyor."

"Frank Ellinger. Yargıç Pommeroy'un yazıhanesinden konuşmak istiyorlar dersin."

Niel telefonun öbür ucundaki Mrs. Beasley'i sakinleştirmeye başladı. Hayır, otel yönetimi değil Mrs. Beasley, konuklardan biri. Frank Ellinger," ismi harf harf söyledi. "Evet. Yargıç Pommeroy'un yazıhanesinden konuşmak istiyorlar kendisiyle. Telefonun başından ayrılmayacağım. Ne kadar çabuk bağlayabilirseniz, lütfen."

Ahizeyi yerine koydu. "Bakın, Mrs. Beasley vasıtasıyla telefonda bir şey iletmektense onu kasaba gazetesinde yayınlamayı tercih ederim." Mrs. Forrester oralı olmadı, ona bakmadı, gözlerini duvara dikip oturdu. "Madem bu gece şehirlerarası bir telefon görüşmesi yapma zorunluğu hissediyordunuz, niçin bana telefon edip yukarıya bir at getirmemi istemediniz, anlamıyorum."

"Evet bunu düşünemedim. Tek bildiğim buraya gelmem gerektiğiydi, beni durduracak bir şey olmasından korkuyordum." Canlı bir şeymiş gibi telefonu gözlüyordu. Gözleri kısılmış, iki sabit nokta halini almıştı. Kaşları bir dar açı oluştururcasına birbirine yaklaşmış öyle çatık bir halde seğirip duruyordu; alkole ya da yorgunluğa yenik düşmüş, tek bir amacın verdiği güçle dayanıp bilincini koruyan kişiye özgü bir kaş çatmaydı bu. Mavi dudakları, gözlerinin altındaki kara gölgelerle sanki bir zehir vücudunda etkisini gösteriyormuş gibi duruyordu.

Beklediler, beklediler. Niel onun kendisiyle konuşmak istemediğini anladı. Zihni bir şeyle boğuşuyor, kirpiklerini her kırpışında onunla yeniden yüz yüze gelir gibi oluyordu. Sonunda bu gerilime artık dayanamayacakmış gibi ayağa kalktı, pencereye kadar gitti ve sırtını yasladı.

"Yüzbaşı Forrester'ı yalnız mı bıraktınız?" diye sordu Niel birdenbire.

"Evet! Orada yukarıda hiçbir şey olmaz. Hiçbir zaman bir şey olduğu yok zaten," cevabını verdi sinir içinde ve ellerini ovuşturarak.

Telefon çaldı. Mrs. Forrester masaya atıldı, ama Niel sol eliyle telefonu kaldırıp sağ eliyle kadının yolunu kesti. "Sakin olmaya çalışın Mrs. Forrester. Ellinger'ı bulunca sizi konuşturacağım onunla ... ve santral söylediğiniz her kelimeyi duyacak, unutmayın."

Colorado ofisiyle bir iki karşılıklı konuşmadan sonra ona iskemleyi işaret etti. "Oturun lütfen, size veriyorum şimdi. Kendisi telefonda."

Her ne kadar konuşmayı dinlemek pek uygunsuz düşse de onu yalnız başına bırakmaya cesaret edemedi. Pencereye yürüdü, onun oturduğu masaya sırtını dönüp dikildi.

"Sen misin Frank? Ben Marian. Çok kısa tutacağım seni. Uyuyor muydun? Böyle erkenden? Senin yapacağın iş değil bu. Daha şimdiden uslandın desene. Evlilik böyle yapar derler. Hayır, pek öyle şaşırmadım. Sırrını benimle paylaşabilirdin oysa. Hak etmedim mi bunu?"

Dinlemekle geçen uzun bir ara. Niel gözlerini karanlık pencereye dikmiş alık alık bakıyordu. Çılgınca serzenişler duyacağım diye sinirlerini çelik gibi güçlendirmişti. Oysa işittiği Mrs. Forrester'ın en hoş sesiydi, şakacı, sevecen, içtenlikli; bu ses onun konuşmasındaki hafif resmiliğe sıcaklık katan tatlı bir coşkunun ürpertisini taşıyor, kullandığı sıradan sözler arasında opal içindeki bir renk gibi alev saçıyordu. Kadın gerginlik içinde konuşmasını sürdürürken Niel soluğunu tuttu.

"Balayına nereye gideceksiniz? Ya? Çok üzüldüm. O kadar çabuk... Ona iyi bak. Sevgilerimi ilet kendisine... Bu mevsimde California doğru olur sanırım..."

Birkaç dakika daha böyle sürdü. Ses, genç, güzel, mutlu bir kadının sesi gibi geldi Niel'e, fırtınalı bir gecede kendi salonunda oturup çok uzaklardaki yakın bir dostuyla sohbet eden sıcakkanlı, rahatı yerinde bir kadının sesi gibi.

"Ah, benim durumuma göre olağanüstü iyi. Bir uğra ve kendi gözünle gör. California'dan önce haftaya iş için Omaha'ya gideceksin. Ah evet, tabii yaparsın bunu. İki tren arasında uğrarsın. Her zaman başımızın üstünde yerin var biliyorsun."

Uzun bir duraklama. Mrs. Forrester'ın çığlığı üzerine Niel hızla ondan yana döndü. Şimdi başlıyordu işte. Her kelimede sesi biraz daha boğuklaşıyordu. "Sanırım seni anlıyorum. Kendi odandan konuşmuyor musun? Ne? Telefon kabininden mi? Ha şimdi gerçekten çok iyi anlıyorum seni!" Niel dehşet içinde çevresine bakındı. Onu susturmanın tam zamanıydı, ama nasıl? Ses konuşmaya devam ediyordu.

"Kendini sağlama al! Başka türlü yaptığın oldu mu hiç? Biliyor musun Frank aslında sen ödleğin birisin, kocaman, on para etmez bir ödlek. İşitiyor musun beni? İşitesin istiyorum!... Sonunda sağlam bir şey yakaladın, sağlam ve renksiz. Ne kadar hisse senedi aldın yanı sıra? Umarım yüklü bir miktardır. Şimdi bırak sana doğruyu söyleyeyim: Buraya gelmeni istemiyorum! Yaşadığım

müddetçe seni bir daha asla görmek istemiyorum, öldüğüm zaman gelip yüzüme bakmayı yasaklıyorum sana. Nefret dolu gözlerinin ölmüş yüzüme bakmasını istemiyorum. İşitiyor musun beni? Niye cevap vermiyorsun bana? Sakın ahizeyi yerine koyayım deme seni ödlek seni! Ah seni koca... Frank, Frank, bir şey söyle! Off, yüzüme kapattı, duyamıyorum onu!"

Ahizeyi bir yana fırlattı, başını masanın üstüne bıraktı ve şiddetli, iniltili hıçkırıklara boğuldu. Niel başında duruyor, sakince bekliyordu. Bu defa zamanında davranıp onu kurtarmıştı. Nefretin ve haksızlığın yarattığı o sarsıcı tutku kadının sesine sıçradığı an Niel tenekecinin bıraktığı koca makası aldığı gibi yazı masasının arkasındaki yalıtımlı teli kesmişti. Kadının serzenişleri bu odadan daha öteye gitmemişti.

Hıçkırıklar kesilince kadının omzuna dokundu. Onu sarstı, ama tepki gelmedi. Uyuyordu, iyice kendinden geçmişti. Elleri ile yüzü Niel'e vücudunda bir damla bile sıcak kan kalmadığını düşündürtecek kadar soğuktu. Onu kendi odasına taşıdı, ıslak elbisesini kesip çıkardı, bornozuna sardı ve kendi yatağına yatırdı. Bilincini tamamıyla kaybetmişti. Işığı söndürdü, kapıyı üstünden kilitledi ve binadan çıktı. Olanca hızıyla Yargıç Pommeroy'un küçük evine gitti. Dayısını uyandırdı, durumu kısaca anlattı.

"Üstünü giyip yazıhaneye gider, gecenin geri kalan kısmını orada geçirir misin dayı? Birinin onun yanında olması gerek. Ben hemen yüzbaşının oraya gideceğim, ne olursa olsun onu yalnız bırakmaya gelmez. Kadın haliyle köprüyü geçebildiğine göre o, ben de geçebilirim sanırım. Unutmadan söyleyeyim, çılgınca konuşmaya başlayınca senin masanın arkasındaki telefon hattını kestim. O yüzden hatta dikkat et. Böyle fırtınalı bir gecede insanın başına iş açabilir. Sabahtan bir araba tutar, daha kimseler uyanmadan Mrs. Forrester'ı evine götürürüm."

Gün ışımaya başlayınca Niel Yüzbaşı Forrester'ın odasına girdi, ona karısının gece şehirlerarası bir telefon

görüşmesi için çağrıldığını, şimdi onu eve geri getireceğini söyledi.

Yüzbaşı üç büyük yastıkla desteklenmiş yatıyordu. Yüzü semizleyip gevşediğinden sertliği gitmiş, hemen hemen Asyalılara özgü bir düzgünlük kazanmıştı. Yattığı yerden dinginlik içinde sadece gözlerini kırpıştırıp "Sağ ol Niel, sağ ol," diyerek delikanlının o garip öyküsünü dinlerken bilge ve yaşlı bir Çin mandarinini andırıyordu.

Niel uykudaki kasabayı geçip kira arabaları ahırına giderken kısa boylu, tombul Mrs. Beasley'i gördü, telefon santralının arkasındaki kuşkonmaz tarhının arasından mavi kimono içindeki bumbar dolması gibi paytak paytak yürüyordu. Bitişik komşusu terzi Molly Tucker'a uğrayıp, geçirdiği heyecan dolu gecenin öyküsünü anlatmıştı bile.

BEŞ

Kısa süre sonra Yüzbaşı Forrester'a bir inme daha inince Mrs. Beasley ile Molly Tucker ve ahbapları bunun karısı üzerine verilmiş ilahi bir hüküm olduğu konusunda tam bir görüş birliğine vardılar. Hiçbir hüküm daha acımasız olamazdı. Artık eli ayağı tutmayan yüzbaşının bakımı Mrs. Forrester'ı helak ediyordu.

Üzerlerine felaket çökmeye başladıktan sonra bile kadın, eski mesafeli tutumunu korumuştu. Hiçbir şey istememiş, hiçbir şey kabul etmemişti. Kasaba halkına karşı davranışı her zaman aynıydı; rahat, candan, nazik ama uzak. Kendi dostları, Yargıç Pommeroy ile Dr. Dennison dışında hepsi, uzun zaman önce başka yerlere taşınmışlardı. Kasabadan bazı ev kadınları ziyarete geldikleri zaman onları salonda kabul ediyor, onlarla hiçbir zaman aşamadıkları güleç, umursamaz bir tarzda konuşuyor ve onlar daha ileri gidemiyorlardı. Bu kadınlar Forresterlara gidecekleri zaman hâlâ üstlerine en iyi elbiselerini giymeleri ve yanlarında bir kartvizit cüzdanı bulundurmaları gereğini hissediyorlardı.

Ama şimdi yüzbaşı aciz hale geldiğinden her şey değişmişti. Mrs. Forrester artık meraklıları uzak tutamaz oldu. Kasabanın kadınları hastaya çorbalar, yumurtalı kremalar getiriyorlardı. Gece boyu onun yanında oturmaya geldikleri zaman Mrs. Forrester evi onlara bırakıyordu. Çok yıpranmıştı, öyle bitkindi ki, çevresinde olup bitenlere karşı

duyarsızdı. Sonunda Mrs. Beasley ve Mrs. Molly Tuckers gibileri fırsatı yakalamışlardı. Mrs. Forrester'ın mutfağına birbirlerinin mutfağına olduğu gibi teklifsizce girip çıkıyorlardı. Başka çarşaflar bulmak için çamaşır dolabının altını üstüne getirdiler, tavan arasında, kilerde karıştırmadık yer bırakmadılar. Vaktiyle salonundan öteye geçemedikleri evin her yanına karıncalar gibi üşüştüler ve bunca yıldır hep kandırıldıklarını keşfettiler. Ortada dikkate değer hiçbir şey yoktu! Mutfak kullanışsız, eviyenin kokusu berbattı. Halılar dökülmüş, perdeler solmuştu, eski moda hantal mobilyalar hediye verseler alınacak gibi değildi, üst kattaki yatak odalarını toz ve örümcek ağı bürümüştü.

Yargıç Pommeroy bu kadınları Forrester köşkünde oraya buraya koşuştururlarken rastladığı zaman oldukları kadar cingöz, çalımlı, kendilerinden hoşnut görmediğine yeğeninin dikkatini çekti. Yüzbaşının hastalığı yeni bir kulüp ya da kilise derneği gibi bir toplumsal canlanma etkisi yaratmıştı. Yaratıklar gitgide daha da yüzsüzleştiler ve göründüğü kadarıyla Mrs. Forrester'ın direnme gücü kalmamıştı. Mutfakta didiniyor, üst kattaki odalardan birinde yarı giyinik uyuyor, koyu sade kahve ve konyakla kendini ayakta tutuyordu. Bütün engeller yıkılmıştı. Artık hiçbir şeyi umursamıyordu.

Kadınlar patikayı inip çıkarlarken Niel ara sıra onların bölük pörçük konuşmalarına kulak misafir oluyordu.

"Niçin o gümüşlerin bir kısmını satmıyor acaba? Bütün o kayık tabaklarını, üstü kapaklı servis tabaklarını bir kenara kaldırmış, üstlerinde yılların kiri tozuyla!"

"Kadının sofra takımlarından bir kısmını bana verseler hayır demem. Yukarıda bir sandık dolusu çift taraflı ipek masa örtüsü var, her biri iki tane çıkacak kadar uzun. Hiç bunca şarap kadehi gördünüz mü ömrünüzde? Bahse girerim kasabanın iki meyhanesindekileri toplasan bu kadar çok değildir. Yüzbaşı göçtükten sonra açık artırmaya koyarsa bir düzine şampanya kadehi alacağım. Meyveli dondurma servisi için çok hoş olur."

"Bira ve viski için olanları da hesaba katınca" dedi Molly Tucker "dokuz düzine kadeh var. Açık artırma olursa uzun saplı yeşil renklilerin ikisi için pey sürmeye niyetim yok değil, şömine rafına süs gibi koymak için. Ama meyhaneleri ikna edemezse, hepsini asla satamaz."

Ed Elliott'ın annesi güldü. "Onları hiçbir zaman satmayacaktır, içine koyacak bir şeyler bulduğu sürece tabii."

"Gün gelir içki mahzeni kurur."

"Her zaman onun gibisine içki bulacak bir sürü adam çıkar. İçki kokmadığına hiç rastlamadım. Geçen akşam geç vakit uğradım, dizüstü çökmüş mutfakta yerleri siliyordu. Gözleri cam gibiydi. Buzdolabının çevresini defalarca sildi, beni sinir edinceye kadar. 'Mrs. Forrester,'dedim 'siz orasını defalarca sildiniz zaten.'"

"Zihni bulanık mıydı?"

"Zerre kadar değil! Güldü ve çok vakit dalgın olduğunu söyledi."

Mrs. Elliott'ın yanındaki kadınlar gülüştüler, 'dalgın'ın çok yerinde bir deyiş olduğu konusunda birleştiler.

Niel bu konuşmayı dayısına aktardı. "Dayı" dedi, "Forresterları yüzüstü bırakıp nasıl Boston'a geri dönerim bilmiyorum. Okula bir yıl ara versem, onlara yardım etsem diyorum. Oraya gitmek, bütün o dedikoduculari kapı dışarı etmek istiyorum. Birkaç hafta otelde kalıp Kara Tom'u bana verebilir misin? Onun yardımıyla bütün o kadınları def ederim."

Mesele sessiz sedasız ve hemen halledildi. Tom mutfağa girdi, Niel bakım işini üstlendi. Kararlılıkla kadınların karşısına çıktı, onlara çok iyi yürekli olduklarını, ama artık hiçbir şeye ihtiyaç olmadığını söyledi. Doktor evin sessizlik içinde olması, hastanın kimseyi görmemesi gerektiğini söylemişti.

Ev sükûna kavuşur kavuşmaz, Mrs. Forrester kendini yatağa attı ve haftanın yarısından çoğunu uyuyarak geçirdi. Yüzbaşının sağlığında düzelme görüldü. İyi olduğu günler onu bir tekerlekli sandalyeye oturtup sonbahar güneşinin,

arta kalan yaban güllerinin sefasını sürmesi için gül bahçesine götürüyorlardı.

Onu kaldırıp sandalyesine oturturlarken çoğu zaman "Sağ ol Niel, sağ ol Tom" diyordu. "Bu sessizlik çok değerli benim için." Dışarı çıkmaması gerektiğini düşündükleri bir gün olursa, hüzünleniyor, hayal kırıklığına uğruyordu.

"Her ne olursa olsun, iyisi mi onu dışarı çıkarın," diyordu Mrs. Forrester. "Mülküne bakmaktan hoşlanıyor. Tek eğlencesi bu, bir de purosu."

Dinlenmiş ve kendine hâkim olduğu zamanlar mutfaktaki yerine geçiyor, Kara Tom yargıcın yanına dönüyordu.

Geceleyin, Mrs. Forrester yatmaya gidip yüzbaşı sessizce dinlendiği zaman, Niel tek başına kalınca yüzbaşının başında beklemekten bir tür dinsel mutluluk duyuyordu. O yıl okulu bırakmak çok güç gelmişti, sınıf arkadaşlarının çoğu yaşça kendisinden daha küçüktü. Bu ona biraz pahalıya mal olmuştu, ama şimdi böyle bir adım attığına memnundu. Gece saatlerini önce bir koltukta, sonra bir diğerinde oturup kitap okuyarak, sigara içerek, uyanık kalmak için bir şeyler atıştırarak geçirmek ona inananların gönül rahatlığını veriyordu. Çocukken ona çok güzel gelen o eski eşyayla baş başa kalmaktan hoşlanıyordu. Dünyanın en güzel sandalyeleri yine bunlardı ve hiçbir resmi *WilhelmTell Kilisesi*[10] ve *Hüzünlü Ozanın Evi*[11] tabloları kadar sevmeyecekti. Hiçbir masa iskambil falı için yüzbaşının arkadaşlarının ona Napoli'den getirdikleri, üzerinde satranç tahtası mozaikli bu eski taş masa kadar uygun değildi. Hayatında bu evin yerini başka hiçbir ev dolduramazdı.

Çok şey düşünmeye vakti oldu, hem kendisi hem buradaki eski arkadaşları hakkında. Dikkatini çekmişti:

10 İngiliz ressam William Turner'in (1775-1851) bir tablosu –çn.

11 Pompeii'de bir ev, 1824 kazılarında gün ışığına çıkarılan ev adını içinde bulunan bir mozaikten alır –çn.

Mrs. Forrester iş yaparken yüzbaşı çoğu zaman ona "Maidy, Maidy" diye seslenir, Mrs. Forrester da o anda her neredeyse oradan, yüzbaşının yanına gelmeksizin, onun hiçbir şey istemediğini bilirmiş gibi, "Evet Mr. Forrester diye cevap verirdi. Yüzbaşı belki karısının yakında olduğunu bilmek istiyor ya da belki sadece onun adını söyleyip cevabını işitmekten hoşlanıyordu. Ömrünün son huzurlu günlerinde yüzbaşının yanındaydı Niel ve karısını kadının kendini tanıdığından daha iyi tanıdığını, onu tanıdığı için de –yüzbaşının kelimeleriyle söylemek gerekirse– değer verdiğini çok daha iyi anladı.

ALTI

Yüzbaşı Forrester'ın aralık başında ölmesi "telgrafla geçilen bir haber" oldu ve bu, küskün Sweet Water Kasabası'nın uzun zamandır eyalet çapında duyurduğu tek haberdi. Doğudan, batıdan çiçekler, telgraflar geldi ama yüzbaşının en yakın dostlarından hiçbiri cenazesine gelemedi. Mr. Dalzell California'da, Burlington Demiryolu Şirketi başkanı Avrupa'da seyahatteydi. Diğerleri ya çok uzaktaydı ya da sağlıkları elvermiyordu. Tabutu taşıyanlar içinde candan dostlarından yalnızca ikisi, Doktor Dennison ile Yargıç Pommeroy vardı.

Cenazenin kaldırılacağı sabah yüzbaşının artık tabutunda yattığı ve cenaze levazımatçısı salonda iskemleleri dizdiği sırada Niel mutfak kapısının vurulduğunu duydu. Kapıda elinde büyük bir beyaz kutuyla Adolph Blum duruyordu.

"Niel," dedi, "bunları Mrs. Forrester'a verir misin lütfen? Rhein ile benden geldiğini de söyler misin? Yüzbaşı için..."

Adolph'un üstünde eski püskü iş elbisesi vardı, üst baş adına tek giyeceği buydu herhalde, boynuna örme bir atkı dolamıştı. Niel onun cenazeye gelmeyeceğini bildiği için "İçeri gelip onu bir görmek istemez misin 'Dolph?" dedi, "her zaman nasılsa aynı öyle görünüyor."

Adolph duraladı, ama salonun cumbasından levazımatçının adamına gözü ilişince "Yok, sağ ol Niel," dedi, kırmızı ellerini ceketinin cebine soktu, yürüdü gitti.

Niel çiçekleri kutudan çıkardı, koca bir kucak dolusu sarı gül getirmişti Adolph, kim bilir vurduğu kaç tavşanın parasını ödemişti bunlara. Çiçekleri yukarı, Mrs. Forrester'ın yanına götürdü, Mrs. Forrester boylu boyunca uzanmıştı.

"Bunlar Blum kardeşlerden," dedi. "Az önce Adolph mutfak kapısına getirdi."

Mrs. Forrester güllere baktı, sonra yastığın üstünde başını öte yana çevirdi, dudakları titriyordu. Niel'in o gün Mrs. Forrester'ın kendine hâkimiyetini yitirdiğini gördüğü tek andı bu.

Cenaze kalabalıktı. Bölgenin her bir yanından bu topraklara vaktiyle yerleşmiş olanlar, rençperler çığır açan öncünün naaşına mezara kadar eşlik etmek için sökün etmişlerdi. Niel ve dayısı, Mrs. Forrester ile birlikte arabayla mezarlıktan dönerlerken Mrs. Forrester evden ayrıldıklarından beri ilk defa konuştu: "Mr. Pommeroy" dedi sakin bir sesle, "Mr. Forrester'ın güneş saatini oradan alıp mezarının üstüne koydurmayı düşünüyorum. Kaidesine bir yazı kazıttırabilirim. Böylesi ona parayla satın alacağımız her taştan daha uygun gibi görünüyor. Yanına da kendi güllerinden birkaç tane dikerim."

Eve döndükleri zaman saat dörttü, Mrs. Forrester onlara çay yapmak için ısrar etti. "Benim de canım istiyor, hem bir şeyler yapmak daha iyi. Beni salonda bekleyin. Ve sen Niel, öteberiyi yerlerine, her zaman nerede duruyorlarsa oraya koy."

Keder yüklü gün kararıyordu, üçü birden cumbada oturmuş çaylarını içerlerken tepe ile kasaba arasındaki geniş çayırlıklara tipi halinde kar yağıyor, evin çevresindeki kavakların çatırtısı sanki kışın geldiğini söylüyordu.

YEDİ

Nisan ayında bir sabah Niel hukuk bürosunda yalnızdı. Dayısı uzun zamandır ateşli romatizma hastasıydı ve alışılagelmiş işlere o bakıyordu.

Kapı açıldı, hem yabancı hem tanıdık gelen bir adam duruyordu karşısında, onun Orville Ogden olduğunu anlaması için bir an düşünmesi gerekti, vaktiyle Sweet Water'a sık sık gelen bu adam yıllardır oralarda görünmemişti. Hiç yaşlanmamış gibiydi, bir gözü yine açık ve sağlam, diğeri bulanık ve şaşıydı. Eskisi gibi keçi sakallı, burma bıyıklıydı, yıllanmış balmumu gibi boz renkti bıyıkları, ince saçlarını cesurca kel kısmın üstüne doğru taramıştı.

"Yargıç Pommeroy'un yeğenisiniz, değil mi? Adınız aklıma gelmiyor oğlum, ama sizi hatırlıyorum. Dayınız dışarda mı?"

"Lütfen oturun Mr. Ogden. Dayım hasta. Ayladır yazıhaneye geldiği yok. Gerçekten çok kötü günler geçirdi. Sizin için yapabileceğim bir şey var mı?"

"Vah vah, bunu duyduğuma üzüldüm, çok üzüldüm." Gerçekten üzülmüş gibi konuşuyordu. "Hepimiz ister istemez yaşlanıyoruz. Daniel Forrester'ın aramızdan ayrılması çok şeyi değiştirdi." Mr. Ogden paltosunu çıkardı, şapkasını ve eldivenlerini düzgünce yazı masasının üzerine koydu, sonra bir an ne yapacağını bilmiyormuş

gibi bir hal aldı. "Dayınızın rahatsızlığı nedir?" diye sordu birdenbire.

Niel anlattı. "Bu kış okula geri dönmem gerekiyordu, ama dayım kalmamı, işleriyle ilgilenmemi rica etti. İşlerini teslim edebileceği kimse yoktu burada."

"Anlıyorum, anlıyorum," dedi Mr. Ogden düşünceli düşünceli. "O halde, onun işlerine şimdilik siz bakıyorsunuz?" Durakladı ve düşündü. "Evet, onunla konuşmak istediğim bir şey vardı. Burada yalnızca birkaç saat duracağım, iki tren arasında. Konuyu size açabilirim, dayınıza danışır, bana Chicago'ya yazarsınız. Gizli kalması gereken ve bir başka kişiyle ilgili bir konu."

Niel ona ağzının sıkı olduğu güvencesini verdi, ama konuya girmek Mr. Ogden'e güç geliyor gibiydi. Çok ciddi görünüyordu, usulca bir puro yaktı.

"Sadece,"dedi sonunda, "dayınıza müvekkillerinden biri hakkında çok nazik bir öneride bulunmak istiyorum. Şu sıralar Washington'daki hükümette işimi yapmak için her zahmete katlanacak birçok dostum var. Mrs. Forrester'ın emekli aylığında belki özel bir artış sağlamanın yolunu bulabiliriz diye düşündüm. Bu hafta Chicago'da olmam gerekiyor, orada işim bittikten sonra ne yapılabileceğini görmek için Washington'a geçmeye seve seve hazırım, tabii kimsenin, hele ki dayınızın müvekkilinin benim bu girişimimden haberi olmaması kaydıyla."

Niel'in yüzü kızardı. "Maalesef Mr. Ogden" diye konuştu "Mrs. Forrester artık dayımın müvekkili değil. Yüzbaşının ölümünden sonra işlerini onun elinden almayı uygun buldu."

Mr. Ogden'in normal gözü diğeri kadar donuklaştı.

"Nasıl olur? Dayınız onun avukatı değil mi? Niçin peki, yirmi yıldır –"

"Biliyorum efendim. Ona pek saygılı davranmadı. İşlerini birdenbire başkasına devretti."

"Kime olduğunu sorabilir miyim?"

"Burada kasabadaki bir avukata. Ivy Peters'a."

"Peters mı? Hiç adını duymadım."

"Evet, duymamışsınızdır. O eski günlerde Forrester köşküne gidip gelenlerden biri değildi. Genç kuşaktan biri, benden bir iki yaş büyüktür. Yüzbaşının ölümünden birkaç yıl önce Forresterların arazisinin bir kısmını kiraladı, onların kiracısıydı. Mrs. Forrester'ın onu tanıması böyle oldu. Onun iyi bir işadamı olduğunu sanıyor."

Mr. Ogden'in kaşları çatıldı. "Öyle mi peki?"

"Bazıları öyle sanıyor."

"Güvenilir biri mi?"

"Katiyen. Hiç kimsenin almak istemeyeceği davaları alıyor. Mrs. Forrester'a dürüst davranabilir. Ama davranırsa da, prensip sahibi olduğu için değildir bu."

"Bu çok üzücü bir haber. Siz işinize bakın oğlum. Bunu iyice düşünmem gerek." Mr. Ogden ayağa kalktı, elleri arkasında odada dolaşmaya başladı. Niel, ziyaretçisini rahat bırakmak için masasının üstündeki yarım kalmış mektuba yöneldi.

Mr. Ogden'in güç bir durumla karşılaştığını anlamıştı. Mr Ogden, Mrs. Forrester'a candan bağlıydı. Constance, Frank Ellinger ile evlenmeye karar vermeden önce, ana kız onu oltaya düşürmek için uğraşmaya başlamadan önce, Mr. Ogden Forresterlara Denver'daki dostlarının hepsinden daha sık gelirdi. Niel'in hatırladığına göre, Ellinger ile birlikte katıldıkları o Noel davetinden beri bir daha gelmemişti. Çok kısa bir süre sonra karısı ile kızının ne işler çevirdiğini anlamış, ister uygun bulsun, ister bulmasın onların işlerine karışmamaktan başka yapacak bir şey bulunmadığına karar vermiş olmalıydı. Onu gelmekten alıkoyan Forrester'ların talihinin ters dönmesi değildi. Son derece endişelendiği, Mrs. Forrester'ı ciddi ciddi düşündüğü belliydi.

Niel mektubunu bitirmiş, bir yenisine başlamak üzereyken Mr. Ogden yazı masasının yanında durdu, keçi sakalını gitgide daha sıkı bükerek dikildi. "Bu genç avukatın hiçbir prensibi olmadığını söylüyorsunuz. Kadınlar

söz konusu olunca, bazen namussuzların yumuşak bir tarafı, bir duygusallığı olur."

Niel'in gözleri bir noktaya takılıp kaldı. Hemen Ivy'nin gamzeleri aklına geldi.

"Yumuşak bir taraf mı? Bir duygusallık mı? Niçin onun yazıhanesine gitmiyorsunuz Mr. Ogden? Bir bakışta hükmünüzü verirsiniz."

"Hayır, buna gerek yok. Anlıyorum." Pencereden dışarı baktı, oradan ancak Forrester koruluğundaki ağaçların tepelerini görebiliyordu, "Zavallı kadın! Ne kadar yanlış yönlendirilmiş," diye mırıldandı "Daniel'in dostlarına fikir danışmalıydı." Çıkarıp saatine baktı, zihninde evirip çevirdiği bir şey vardı. Treninin bir saat sonra kalkacağını söyledi. Şimdilik yapılabilecek hiçbir şey yoktu. Bir iki dakikaya kalmadan yazıhaneden ayrıldı.

Sonradan Niel, Mr. Ogden'ın elinde saat kararsızlık içinde dikilirken Mrs. Forrester'la görüşmeyi aklından geçirdiğine kesinlikle inandı. Onu ziyaret etmek istemiş, ama vazgeçmişti. Karısı ile kızından mı korkuyordu? Ya da bir başka çeşit ödleklik miydi bu, hoş bir hatırayı kaybetmenin, onu değişmiş, bozulmuş bulmanın korkusu muydu, geçmişin üstüne ayıltıcı bir ışık tutacak bir şeyin ürküntüsü müydü? Niel'in dayısından işittiğine göre, Mr. Ogden çirkin biriyle evlenmesine karşılık güzel kadınlara hayranlık duyan, gizemli, kaçamaklı tavırlarıyla kendini kadınlara beğendirmeye çalışan biriydi. Biraz yüreklendirilse belki Mrs. Forrester'ı görmeye gider, ona yardım edebilirdi. Ama yüreklendirmemişti Niel; işte o zaman, o kadına karşı duygularının ne kadar değişmiş olduğunun farkına vardı.

Aslında değişen Mrs. Forrester'dı. Kocasının ölümünden beri bir başka kadın olmuştu sanki. Yıllarca Niel ile dayısı, Dalzelllar ve Mrs. Forrester'ın bütün dostları yüzbaşıyı karısı için bir yük, onu tüketen, onu karartan, onu olabileceği her şeyden alıkoyan bir dert olarak görmüşlerdi. Ama yüzbaşı olmaksızın o her rüzgârla oraya buraya sürüklenen safrasız bir gemiye benziyordu. Hoppa,

huysuz biri olmuştu. İyiyi kötüyü ayırt etme yetisini, herkesi yaraştığı yerde rahatça ve dostça tutma gücünü kaybetmiş gibiydi.

Yüzbaşı Forrester'ın hastalığı ve ölümü sırasında Ivy Peters Wyoming'deydi, topraklarına yakın bir yerde petrol bulunduğunu bildiren bir telgrafla geri çağrıldı. Yüzbaşının cenazesinden hemen sonra döndü ve Forresterların arazisinde eskisinden çok daha sık görülmeye başladı. Tarlalarında kışın yapılacak bir şey olmadığı için çalışma saatlerinden sonra eski ahırı yıkmakla oyalandı. Köşkün sahibiymiş gibi ona her zaman ön verandada purosunu içerken rastlamak mümkündü. Çoğu zaman akşamlarını orada Mrs. Forrester ile kâğıt oynayarak ya da iş projeleri üzerinde konuşarak geçiriyordu. Henüz servet sahibi değildi ama o yolda ilerliyordu. Ara sıra bir iki arkadaşını, kasaba delikanlılarından kimilerini Mrs. Forrester'a akşam yemeğine götürüyordu. Oğlanların anneleri ve sevgilileri büyük öfke içindeydiler. "Şimdi gençlerin peşinde," diyordu Ed Elliott'ın annesi, "artık çocuklaşıyor."

Sonunda Niel Mrs. Forrester'la açık açık konuştu. Ona, Ivy'nın orada çok sık görünmesinin dedikodulara yol açtığını söyledi. Sokakta bile kulağına bazı sözler gelmişti.

"Onların ne dediklerini kendime dert edemem. Her zaman hakkımda konuştular, her zaman konuşacaklar. Mr. Peters benim avukatım ve kiracımdır, onu görmek zorundayım, gayet tabii onun yazıhanesine gitmiyorum. Her akşam evde yalnız başıma oturup örgü öremem. Eğer sen, şimdi geldiğinden daha sık beni görmeye gelseydin asıl o zaman dedikodu çıkardı. Sen Ivy'den daha gençsin ... ve ondan daha yakışıklısın! Hiç aklına gelmedi mi bu?"

"Keşke benimle böyle konuşmasaydınız," dedi Niel soğuk bir sesle. "Niçin buralardan gitmiyorsunuz Mrs. Forrester? California'ya kendi denginiz insanların yanına? Biliyorsunuz, bu kasaba size göre bir yer değil."

"Burasını satar satmaz niyetim öyle. Varım yoğum bu, eğer kiracıların eline bırakırsam mahvolur, kârlı bir

satış yapamam. Ivy'nin hep burada oluşu o yüzden, burasını satışa sunulabilir bir hale getirmeye uğraşıyor, artık göz zevkini bozan ahırı yıkıyor, tahtaları çürümüş veranda tabanına yenilerini döşüyor. Gelecek yaz evi boyatacağım. Bakımını iyi yapmazsam hiçbir zaman istediğim fiyata satamam." Sinirli, abartılı bir ciddilikle, kendi kendini ikna etmek istermiş gibi konuşuyordu.

"Şimdi ne kadar istiyorsunuz burası için Mrs. Forrester?"

"Yirmi bin dolar."

"Bu fiyatı hiçbir zaman bulamazsınız. En azından devir iyice değişmeden."

"Dayın da aynını söyledi. On iki binden fazlasına satmayı denemeyecekti. Dolayısıyla, işi başkasına vermeye mecburdum. Zaman değişti, ama o bunu anlamıyor. O kadar edeceğini bana Mr. Forrester kendi dediydi. Ivy yirmi bin veren bulabileceğini söylüyor bana, olmazsa yatırımları para getirmeye başlar başlamaz kendisi satın alacak benden."

"Ve bu arada siz sadece hayatınızı boşa harcıyorsunuz burada."

"Pek öyle değil." İnandırmak için yalvarır gibi ona baktı. "Uzunca bir süre zorluk çektikten sonra dinleniyorum. Ve beklerken gençler arasından yeni arkadaşlar buluyorum – senin yaşında olanlar, daha gençler. Epey zamandır bu kasabadaki gençler için bir şeyler yapmak istiyordum, ama işim başımdan aşkındı. Onların yabaniler gibi yetiştiklerini görmek hiç hoşuma gitmiyor, oysa bütün eksikleri gelebilecekleri uygar bir ev ve onlara biraz yol yordam gösterecek bir kadın. Hiçbir zaman böyle bir şansları olmamış. Hiç Boston'a gitmemiş olsan şimdiki gibi bir delikanlı olamazdın, üstelik senden daha yaşlı, iyi günler görmüş arkadaşların vardı. Bir düşün, ya Ed Elliott ve Joe Simpson gibi yetişseydin?"

"Onlar gibi yetişsem bile tıpkı onlar gibi olmazdım sanırım! Ne var ki, iyice düşünüp kararınızı verdiyseniz

bunu tartışmanın yararı yok. Size bundan söz etmemin nedeni, kasaba halkının aklına neler geldiğinin belki farkında değilsinizdir diye düşündüğüm içindir."

"Biliyorum!" Başını geri attı. Gözleri parıldıyordu ama içlerinde sevinç yoktu, daha çok histerik bir meydan okuma okunuyordu. "Biliyorum, bana Şen Dul diyorlar. Çok hoşuma gidiyor bu."

Niel, başkaca bir söz söylemeksizin evden ayrıldı ve aradan üç hafta geçmesine rağmen bir daha dönmedi. Bu arada Mrs. Forrester dayısını ziyaret etmişti. Yargıç ona karşı tavrında her zaman olduğu gibi saygılıydı ama kendisini bıraktığı için çok incinmişti ve o sevecenlik dolu ilgisi bir daha geri gelmeyecekti. Yirmi yıl Yüzbaşı Forrester'ın bütün işlerine o bakmış, Denver Bankası'nın iflasından sonra kendisine emanet edilen paradan tek kuruş vekâlet ücreti kesmemişti. Mrs. Forrester ona çok kötü davranmıştı. Hiçbir ihtarda bulunmamıştı. Günün birinde Ivy Peters elinde Mrs. Forrester'ın hesap görülmesini ayrıca, bütün para ve menkul değerlerin ona devrini talep eden yazılı bir emriyle yazıhaneye gelmişti. O zamandan beri Mrs. Forrester yargıçla ya da arazinin satışına ilişkin o konuşma dışında Niel ile, bu mesele hakkında hiç konuşmamıştı.

SEKİZ

Ilık mayıs rüzgârının sokağın tozunu fırıl fırıl kaldırdığı bir sabah Mrs. Forrester gülümseyerek Yargıç Pommeroy'un yazıhanesine geldi, üstünde mevsimlik yeni bir şapka ve bir demet menekşe ile boynuna tutturulmuş siyah kadife bir pelerin vardı. "Ne olur Niel yeni elbiselerim için güzel bir şeyler söyle," dedi gönül alırcasına, "yıllardır ilk aldığım bunlar."

Niel ona elbiselerinin çok güzel olduğunu söyledi.

"Sonunda bir iki bir şeyim olduğuna memnun değil misin?" cevap beklercesine tülünün altından gülümsedi. "İçimde bugün bana kızmayacakmışsın ve ricamı yerine getirecekmişsin gibi bir his var. Pek öyle can sıkıcı bir şey değil. Cuma akşamı yemeğe gelmeni istiyorum. Gelirsen Annie Peters ile birlikte sekiz kişi olacağız. Hepsi senin tanıdığın gençler, onlardan hoşlanmıyorsan da buna gayret etmek zorundasın. Zorundasın evet!" Surat asarak ona başını salladı. "Başkalarının neler söylediğini umursadığına göre Boston'a gittiğin, bir parça dünyayı gördüğün için sana züppe demelerinden korkmuyor musun Niel? Bu kadar katı, bu kadar ... kibirli olamazsın! Senin yaşında yakışık almıyor." Mrs. Forrester kaşlarını tıpkı onun yaptığı gibi aynı hizada çatınca Niel güldü. Onun eski taklit yeteneğini neredeyse unutmuştu.

"Ne diye orada bulunmamı istiyorsunuz benim? Eskiden hep birbiriyle uyuşmayan kişileri çağırmanın iyi olmadığını söylerdiniz."

"Zahmete katlanırsan pekâlâ kaynaşırsın onlarla. Bu defa hatırım için katlanacaksın. Öyle değil mi?"

Mrs. Forrester gidince Niel onun sözlerine kandığı için kendine çok kızdı.

Cuma akşamı en son kapıyı çalan konuk o oldu. Sıcak bir günün ardından gelen ılık bir geceydi. Pencereler açıktı, leylakların kokusu delikanlıların kendilerine çok büyük gibi gelen koltuklarda boş boş oturdukları alacakaranlık salona doluyordu. Yemek odasında bir lamba yanıyor, Ivy Peters büfenin yanında durmuş kokteylleri karıştırıyordu. Kız kardeşi Annie mutfaktaydı, ev sahibesine yardım ediyordu. Mrs. Forrester Niel'i karşılamak için bir ara içeri geldi, sonra özür dileyip tekrar Annie Peters'in yanına koştu. Niel açık kapının aralığından yemek masasında gümüş tabakların, onların yanı sıra şamdanların, çiçeklerin yeniden ortaya çıktığını gördü. Alacakaranlıkta hiçbir şey yapmadan oturan bu gençler, Mrs. Forrester masaya Wernz'in kraliçelere layık züccaciye sattığı mağazadan aldığı yemek takımını da koysaydı aradaki farkı anlayamazlardı diye düşündü. Onların anlayışına göre zarif bir yemek takımı kız kardeşin ya da sevgilinin "kendi eliyle boyadığı" bir takımdı. Oğlanların her biri bacak bacak üstüne atmış oturuyor, taba rengi ayakkabılarının teki havada sallanıyor, taba rengi bir ipek çorabı açığa çıkarıyordu. Giyimden konuşuyorlardı, babasının giyimevi kendisine yeni miras kalan Joe Simpson gelecek yazın modası hakkında onlara bir şeyler söylemeye pek hevesliydi.

Ivy Peters hazırladığı içkileri çalkalayarak içeri geldi. "Hepiniz kızlar gibisiniz beyler, ne giyeceksiniz, paranızı nasıl harcayacaksınız, hep onu konuşuyorsunuz. Hepiniz elbiselerinizi benim kadar uzun giyseydiniz Simpson öyle çabuk zengin olmazdı. Bu takımı ben ne zaman aldım Joe?"

"Ben liseyi bitirdiğim yıl sanırım."

Hep birlikte Ivy'ye güldüler. Ne yapsa, ne söylese onun geneldeki başarısını takdir ifadesi olarak gülüyorlardı.

Mrs. Forrester elinde sandal ağacından küçük bir yelpazeyle geri geldi. O görününce oğlanlar ayağa kalktılar, birden ortaya çıkmasından ötürü telaşlandıklarını düşünmek mümkündü. Hiç değilse o kadarını onlara öğretmeyi başarmıştı.

"Kokteyller hazır mı Ivy? Biraz bekleyeceksiniz beni, burnuma bir parça pudra sürünceye kadar. Bu gece bu kadar sıcak olacağını bilseydim size kızartma yapmazdım korkarım. Ben ördeklerden daha fazla kızarmış durumdayım. Yine de kadehleri doldurabilirsiniz. İşim uzun sürmez."

Odasına girerek gözden kayboldu, delikanlılar aynı şaşırtıcı hızla yerlerine oturdular. Ivy Peters tepsiyi dolaştırdı, delikanlılar kadehlerini önlerine koyup Mrs. Forrester'ı beklediler. Mrs. Forrester gelince Niel'i kolundan tutup yemek odasına götürdü. "Fark ettin mi," diye fısıldadı ona "kadehlerini nasıl tutuyorlar? Küçük bir kadehin böylesine bayağı görünmesini nasıl sağlıyorlar acaba? Onlara kadeh nasıl kaldırılır, içindeki nasıl içilir hiç kimse öğretemez, içindeki çay olsa bile!"

Yüksek sesle "Benim için mumları yakar mısın Niel?" dedi. "Sonra da sofranın başına sen geç lütfen. Ördekleri kesip parçalara ayırabilir misin?"

"Pek öyle ... dayım kadar iyi yapamam" diye mırıldandı, bir mum fanusunu özenle yerine yerleştirerek.

"Ne de vaktiyle Mr. Forrester'ın yaptığı kadar mı? Yok o kadarını istemiyorum. Şimdi kimse eskiden erkeklerin yaptığı gibi yolu yordamıyla kesemiyor. Ama sen onları parçalara bölebilirsin sanırım. Sağındaki yer Annie Peters'ın. Benim yerime yemeği o içeri getirecek. Oturun beyler!" dedi alaycı bir sesle hafifçe boynunu eğerek ve sallanan küpeleriyle.

Niel ördekleri keserken Annie süzülüp onun yanındaki iskemleye oturdu, yaradılıştan kırmızı olan yüzü ocağın sıcağından kıpkırmızı kesilmişti. Ağabeyinden birkaç yaş küçüktü ve her konuda hiç ses çıkarmadan onun sözünü dinlerdi. Cildi fena halde bozuktu; sarı saçları parlayana

kadar çekilip uzatılan melas ağdasının rengindeydi. Yemek süresince "Teşekkür ederim" ya da "Hayır, teşekkür ederim"in dışında hiçbir şey söylemedi. Ördeğin ilk porsiyonu yenilip bitirilinceye kadar Mrs. Forrester dışında kimse pek konuşmadı. Delikanlılar aynı anda iki şey birden yapmayı öğrenmemişlerdi. Yalnızca ev sahibelerine acaba "jöleden ister mi " diye sormak ya da onun sorularına cevap vermek için yemelerine ara veriyorlardı.

Niel mumların arasından Mrs. Forrester'a bakıyor, onun delikanlılardan kâh birine kâh öbürüne cesaretlendirerek başını sallayışını, "delikanlıların dillerinin çözülmesi" için çabalamasını, Ray Jones'un incelikten yoksun esprilerine gülüşünü ya da kendi işinin başına geçmiş bir işadamı olarak yeni mevkiinden ötürü Joe Simpson'ı kutlayışını dikkatle izliyordu. Niel, Mrs. Forrester'ın yanından uzun küpeler sallanan ince yapılı yanaklarının, yemekten hemen önce odasına gidip allık sürdüğü halde eskisinden daha güzel görünmediğini düşündü. Allık bazı kadınları güzelleştiriyordu, ama onu değil; en azından gözlerinin yorgunluktan çöktüğü, bedeninin hiç rastlamadığı kadar çelimsiz ve yıpranmış göründüğü bu gece yararı olmamıştı. Sekiz kişiye böyle bir akşam yemeği pişirmenin ne kadar ağır bir iş olduğunu düşünerek içini çekti, oysa biftek ve yanında patates onların daha hoşlarına giderdi! Gerçekten bu tür yemekleri hiç sevmiyorlardı. Niçin yapmıştı bunu? Şu aptal oğlanlar iyi geceler deyip, sarı ayakkabılarıyla tepeden aşağı yürüyüp gittikten sonra kendini ölesiye yorgun yatağa atınca acaba bu konuda neler düşünecekti?

Hiçbir şey yemiyor, bütün enerjisini bu donuk delikanlıları konuşsunlar diye dürtüklemeye harcıyordu. Niel ona yardım etmesi, ya da hiç değilse yardım etmeye çalışması gerektiğini anladı. Her biriyle art arda, sözlerinin üstüne basa basa, kararlılıkla konuştu, beyzbolden, siyasetten, dedikodulardan, mısır mahsulünden konu açmayı denedi. Ona tek hecelerle ya da ünlemlerle karşılık verdiler. Niel, onun kibar cümlelerini istemediklerini çabucak

anladı, onların istediği biraz daha ördek ve ördeği rahatça yemekti.

Her neyse, yemek çok geçmeden bitti. Ev sahibesinin yemeği uzatma çabaları boşa çıktı. Kızartma nasıl hemen bittiyse, salata ile donmuş puding de silinip süpürüldü. Konuklar salona geçip purolarını yaktılar.

Mrs. Forrester'ın modası geçmiş anlayışına göre yemek sonrasında erkekleri yalnız bırakmak gerekirdi. Yarım saat onlara katılmadı. Belki yukarıda yatıp uzanmıştı, çünkü biraz dinlenmiş görünüyordu. Delikanlılar şimdi sohbete başlamışlardı, Ed Elliott'ın dağlarda yapacağı kamp gezisini konuşuyorlardı. Ona kamp gereçleri, alabalık oltaları, sivrisinekleri uzak tutacak karışımlar üzerine öğüt veriyorlardı.

Kısa bir süre onları dinledikten sonra "Bakın çocuklar," dedi Mrs. Forrester "California'ya geri dönünce Sierra Dağları'nda bir yazlık kulübe almak istiyorum ve hepinizi oraya davet ediyorum. Yeme içme için çalışmanız gerekecek, anlıyorsunuz değil mi, odun kesecek, su taşıyacak, kap kacak yıkayacak, gidip kahvaltı için balık tutacaksınız. Ivy isterse tüfeğini getirip yenecek bir şeyler vurur. Ben de nasıl olduğunu unutmadıysam eğer, demir kapta ekmek pişiririm, eski Amerikan avcılarının yaptığı gibi. Gelecek misiniz?"

"Gelmez olur muyuz? Siz o dağları avucunuzun içi gibi bilirsiniz herhalde?" dedi Ed Elliott.

Mrs. Forrester gülümsedi, başını salladı. "Bir ömür ister bu iş Ed, bir ömürden bile çok. Sierralar uçsuz bucaksızdır ve öyle muhteşemdir ki..."

Niel Mrs. Forrester'a döndü. "Yüzbaşı ile orada dağlarda ilk nasıl karşılaştığınızı çocuklara hiç anlattınız mı? Hikâyeyi duymadılarsa hoşlarına gidecektir sanırım."

"Hoşlarına gider mi gerçekten? Pekâlâ, bir zamanlar, daha gencecik bir kızken, yaz aylarını babamın dostlarıyla birlikte dağlarda, bir kampta geçiriyordum."

Oradan başladı ama öykünün başlangıcı böyle değildi; epey zaman önce Niel'in dayısından işittiğine göre her şey

bir skandal ve cinayetle başlamıştı. Marrian Ormsby on dokuz yaşındayken Ned Montgomery ile, Gold Coast'dan gösteriş düşkünü şu genç milyonerle nişanlanmıştı. Nikâh tarihinden birkaç hafta önce San Francisco'da bir otelin lobisinde bir başka kadının kocası Montgomery'yi vurdu ve öldürdü. Olayı izleyen dava kamuoyunda büyük yankılar uyandırdı, Marrian'ı apar topar meraklı gözlerden uzaklaştırıp mesele unutuluncaya kadar dağlara gönderdiler.

Bu akşam Mrs. Forrester "Bir zamanlar" diye söze başlamıştı. Büyük kanepenin bir ucunda oturuyordu, terlikleri ayak taburesinde, başı gölgeler içindeydi, sandal ağacı yelpazeyle yüzünü yelpazelerken beyaz parmaklarında yüzükler ışıldıyordu. Onlara, o zamanlar dul bir adam olan Yüzbaşı Forrester'ın nasıl yukarıya kampa, babasının ortağını ziyarete geldiğini anlattı. Adamı pek fark etmemişti; her gün delikanlılarla geziyordu. Bir gün öğle sonrasında gözü pek bir dağcı olan genç Fred Harney'i kendisini Eagle Cliff'in ön tarafından aşağı indirmeye ikna etmişti. Aşağıya iyice yaklaştıkları sırada bir kaya çıkıntısı üzerinde sürünürlerken ip kopunca aşağı düşmüşlerdi. Harney kayaların üstüne düşmüş, hemen o anda ölmüştü. Kız ise düşmesini engelleyen bir çam ağacına takılmıştı. İki bacağı da kırıktı, bütün gece iliklere işleyen soğukta kalmış, her yandan esen buz gibi kanyon rüzgârını yemişti. Kampta hiç kimse grubun iki kayıp üyesini nerede aramak gerektiğini bilmiyordu. Bu çılgınca serüvene tek başlarına atılmışlardı. Kimsenin endişelendiği yoktu, çünkü Harney bütün yolları biliyordu, kaybolması mümkün değildi. Sabahleyin hâlâ ortada görünmeyince onları bulmak için arama kolları gönderildi. Marrian'ı bulan ve aşağı patikayı kullanarak onu oradan kurtaran Yüzbaşı Forrester oldu. Patika öyle sarp ve dar, kaya çıkıntılarını dolanan dönemeçler öyle keskindi ki, kızı bir sedyeyle alıp götürmek mümkün değildi. Adamlar onu nöbetleşe taşıyorlar, omuzlarını kanyon duvarlarına sımsıkı dayayarak yavaşça ilerliyorlardı. Sallanan kırık bacak-

ları ona müthiş acı veriyor, tekrar tekrar bayılıyordu. Ama Yüzbaşı Forrester onu taşırken çektiği acının azaldığını, patikanın en tehlikeli yerlerinde işi onun üstlendiğini fark etmişti. "Kayaların üstünde hem kendisini hem beni dengede tutarken kalbinin nasıl attığını, kaslarının nasıl gerildiğini hissediyordum. Düşersek birlikte düşecektik, beni hiçbir zaman bırakmayacaktı, biliyordum."

Kampa geri döndüler, kız için elden gelen her şey yapıldı, ama San Francisco'dan bir cerrah getirtilinceye kadar kırıkları kaynamaya başladığı için kırıkların yeniden kırılması gerekti.

"Cerrah bana müdahalede bulunacağı zaman elimi Yüzbaşı Forrester tutsun istedim. Hatırlarsın Niel, beni patikadan yukarı taşırlarken hiç bağırmadığım için her zaman övünürdü. Onun koluna tutunarak yürümeye başlayıncaya kadar kampta kaldı. Evlenmeyi teklif ettiği zaman, teklifini yinelemesine gerek olmadı. Şaşar mısınız?" Gülümseyerek çevresine bakındı ve parmak uçlarını dalgın dalgın hafifçe alnında gezdirdi, sanki bir şeyi silip atar gibiydi ... geçmişi, ya da şimdiyi, kim bilebilir?

Delikanlılar gerçekten duygulanmışlardı. Mrs. Forrester onların sorularını cevaplandırırken, Niel bu öyküyü ondan ilk kez ne zaman dinlediğini düşündü: Mr. Dalzell Chicago'dan bir grup arkadaşıyla birlikte uğramıştı, Marshall Field ile Union Pacific Demiryolu Şirketi başkanı aralarındaydı, Niel'in hatırladığı kadarıyla, Mr. Dalzell'in özel vagonu ile Black Hills'e avlanmaya gidiyorlardı. Yine de Mrs. Forrester o zamandan beri öyle çok değişmemişti. Niel bu gece doğru adamın şimdi bile onu kurtarabileceğini hissetti. Mrs. Forrester o boyun eğmez benliğiyle yine kendisiydi, eski rolünü oynuyordu, ama yalnızca sahne işçileri kalmıştı onu dinleyecek. Bütün o gösterişli girişimlerde, parlak olaylarda payı olanların hepsi geçmiş gitmişti.

DOKUZ

Yaz aylarıyla birlikte Yargıç Pommeroy'un sağlığı düzeldi ve yeniden yazıhanesine gidebilecek duruma gelir gelmez Niel Boston'a dönüşü planlamaya başladı. Ağustosun birinde orada olacak, kaybettiği ayları telafi için bir öğretmenden özel ders alacaktı. Hüzünlü günler yaşıyordu. Bir an önce buralardan gitmenin sabırsızlığıyla yanıp tutuşuyor, öte yandan bir daha dönmemek üzere gittiğini, çocukluğunda gönül bağladığı her şeyden kesinkes kopup ayrıldığını hissediyordu. İnsanlar, bütün o memleket, öyle hızlı değişiyordu ki, zamanla dönüp gelecek bir şey kalmayacaktı.

Bir devrin sona erişini, çığır açan öncünün günbatımını görmüştü. Parlaklığı sönmeye yüz tuttuğu sırada karşılaşmıştı bu devirle. Tıpkı yaban sığırları zamanında bir gezginin, avcı kalkıp gittikten sonra onun kırlıkta yaktığı ateşin közlerine rastlaması gibiydi bu, ateş üstüne basılıp söndürülmüş, toprak sıcak olur, avcının uyuduğu yerdeki ezilmiş otlar ve atının otladığı yer her şeyi anlatırdı.

Yollar yapan batının mutlak sonuydu bu; düzlüklere, dağlara demir koşum vuran adamlar yaşlanmışlardı, kimi yoksul düşmüştü, başarılı olanlar bile dinlenme, ölümü kısa bir süre daha öteleme peşindeydi. Artık geçip gitmişti o çağ, hiçbir şey onu geri getiremezdi. O günlerin beğenisini, kokusunu, şarkısını, o adamların gökyüzünde görüp peşinden koştukları hayalleri ... işte bunları Niel, onların

yüzlerinde günbatımı ardından yansıyan son bir parıltı olarak yakalamıştı ve bunlar her zaman ona ait olacaktı.

Mrs. Forrester'ı suçlu bulması, en çok onun bütün o büyük adamların dul eşleri gibi kendini kurban etmeye, ait olduğu çığır açan öncüler dönemiyle birlikte ölüp gitmeye hazır olmayışından, ne pahasına olursa olsun yaşamayı yeğlemesinden ötürüydü. Sonunda Niel onunla vedalaşmadan gitti. Yüreğinde ona karşı bezgin bir horgörüyle ayrıldı oralardan.

Şöyle olmuştu gidişi; sözünü etmeye bile pek değmeyecek bir olaydı. Hiçbir şey değildi, yine de her şeydi. Bir yaz akşamı onu ziyarete gittiğinde hanımeline bakmak için yemek odasının penceresi önünde bir an durdu. Yemek odasının kapısı mutfağa açılıyordu ve Mrs. Forrester bir masanın başında durmuş hamur yoğuruyordu. Ivy Peters mutfak kapısından içeri girdi, Mrs. Forrester'a arkadan yaklaştı, kayıtsızca kollarını dolayıp ellerini göğsü üstünde kavuşturdu. Ama o kıpırdamadı, başını kaldırıp bakmadı, hamur yoğurmaya devam etti.

Niel tepeden aşağı yürüdü. "Son defaydı," dedi akşam ışığında köprüyü geçerken "son defa." Ve gerçekten öyle oldu, iki yanı kavaklı yoldan yukarı bir daha hiç çıkmadı. Ömrünün bir yılını ona vermiş, o ise bunu hiçe saymıştı. Yüzbaşının huzur içinde ölmesine yardım etmişti, öyle sanıyordu ve şimdi ise sanki gerçek olan yüzbaşıydı. Bütün o yıllar boyunca o evi diğer hepsinden farklı kılanın Mrs. Forrester olduğunu düşünmüştü. Ama o ev, yüzbaşının ölümünden beri dayısı gibi eski dostların ihanete uğradıkları, kapı dışarı edildikleri, bayağı gençlerin kendi huylarınca davrandıkları ve bayağı bir kadın görünce hemen anladıkları bir ev olmuştu.

Bir spaniel yaradılışında olmasaydı, diye söylendi kendi kendine, ilk seferden sonra bir daha oraya gitmezdi. Şifa bulması için iki doz gerekmişti. Her neyse, almıştı işte o dozu! O kadın artık ne yaparsa yapsın hiç mi hiç umurunda olmayacaktı.

Dayısının sağlığı boyunca ara sıra onun haberlerini aldı. "Mrs. Forrester'ın adı her yerde Ivy Peters'la birlikte geçiyor" diye yazıyordu yargıç. "Mutlu görünmüyor ve korkarım sağlığı gitgide bozuluyor; ne var ki kendisini kocasının dostlarının yardım edemeyecekleri bir duruma soktu."

Sonra yine: "Mrs. Forrester'dan ancak kötü haber verebilirim. Çok perişan bir halde."

Niel dayısının ölümünden sonra Ivy Peters'in sonunda Forrester arazisini satın aldığını ve Wyomingli karısını getirip orada yaşadığını duydu. Mrs. Forrester batıya gitmişti, California'ya gittiği sanılıyordu.

Niel'in hüzünlenmeden onu hatırlayabilmesi için aradan yıllar geçti. Ama sonunda, kadın onun görüş alanından kaybolduktan sonra, Daniel Forrester'ın dul eşinin sağ mı ölmüş mü olduğunu bilmediği bir zamanda, Daniel Forrester'ın karısı ona kişisellikten arınmış, ışıltılı bir hatıra olarak geri döndü.

Onu tanımış olmaktan, hayatı tanımasında onun payı bulunmasından büyük mutluluk duydu. O zamandan bu yana güzel kadınlar tanımıştı, akıllı kadınlar da, ama onun gibi birini, hani o en iyi günlerindeki haliyle, asla. Gözleri, bir an insanın gözleri içine güldüğü zaman Niel'in hayatta görmediği çılgın bir neşe vadeder gibiydi. Sanki "Neşe nerede biliyorum" diyordu o gözler, "size gösterebilirim!" Niel de elinden gelse Endor büyücüsünün Samuel'in ruhunu çağırması gibi genç Mrs. Forrester'ın ruhunu çağırır, büyücünün Samuel'e meydan okuyup ondaki ateşin sırrını istemesi gibi[12] Mrs. Forrester'ın ruhuna her zaman çiçek açan, her zaman yakan, her zaman içe işleyen bir neşeyi gerçekten mi bulduğunu, yoksa her şeyin çok ustalıklı bir oyunculuk gösterisi mi olduğunu sorardı. Büyük olasılıkla Mrs. Forrester'ın bulduğu bir başkasının bulduğu kadardı, ama onda kendinden çok daha güzel şeyler

12 *Eski Ahit*'te geçtiği üzere, İsrail'in ilk kralı Saul gelecekten haber almak için Endor Cadısını ziyarete gider ve cadı Samuel peygamberin ruhunu çağırıp onunla konuşur. *Eski Ahit*, 1 Samuel, 28–çn.

çağrıştırma gücü vardı, tıpkı tek bir çiçeğin kokusunun ilkbaharın bütün tatlılığını hatırlatması gibi.

Niel uzun zaman önce kaybolup giden bu hanımefendiden bir kez daha haber almaya yazgılıydı. Bir akşam Chicago'da bir otelin yemek salonundan içeri girerken, güneşten yanmış yüzü samimi, geniş omuzlu bir adam yanına sokuldu ve kendini Sweet Water'da büyümüş çocuklardan biri olarak tanıttı.

"Ben Ed Elliott'ım ve bu sen olmalısın diye düşündüm. Birlikte bir masaya oturalım mı? Olur ya sana rastlarsam, mesajını sana ileteceğime dair eski bir dostuna söz verdim. Mrs. Forrester'ı hatırlar mısın? İşte onu bir kere daha gördüm, Sweet Water'dan ayrılmasından on iki yıl sonra, aşağıda Buenos Aires'te." Masaya oturdular ve yemek ısmarladılar.

"Evet, iş gereği Güney Amerika'daydım. Maden mühendisiyim, Buenos Aires'te bir süre kaldım. Bir akşam büyük otellerden birinde ziyafet gibi bir şey vardı. Tesadüfen bardan çıkıyordum, tam o sırada davetlilerin girdiği kapının önüne bir araba yanaştı. Kadınlardan biri gülünceye kadar aldırış etmedim. Onu kahkahasından tanıdım ... zerre kadar değişmemişti. Tepeden tırnağa kürklere bürünmüştü, başında bir eşarp vardı, ama gözlerini görünce hiç şüphem kalmadı. Yanına gittim ve konuştum onunla. Beni gördüğüne sevinmiş gibiydi, beni otelden içeri soktu, kocası gelip de onu alıp yemeğe götürünceye kadar benimle konuştu. Sahi, evet, yeniden evlenmiş, zengin ama huysuz yaşlı bir İngilizle. Adamın adı Henry Collins'ti, bana söylediğine göre orada Güney Amerika'da doğmuş adam, ama onunla California'da tanışmış. Anlattığına göre büyük bir sığır çiftliğinde yaşıyorlarmış; ziyafete katılmak için buraya kendi arabalarıyla gelmişler. Sonradan soruşturdum, yaşlı adamın yaman biri olduğunu öğrendim; daha önce iki evlilik yapmış, ilkinde Brezilyalı bir kadınla. Onun için çok zengindir, ama aksidir ve çok cimridir diyorlardı. Yine de bir kadın olarak istediği her şeye sahip görünüyordu.

Güzel bir Fransız arabasına binmişlerdi, kendisi hizmetçisini, adam uşağını yanında getirmişti. Hayır, öyle sandığın kadar fazla değişmemişti. Buralardaki bütün kadınlar gibi ağır makyaj yapmıştı, epeyce pudra ve bir parça allık, tahminimce. Saçları siyahtı, aklımda kaldığından daha siyah, sanki boyanmış. Beni çiftliklerine çağırdı, onu almaya geldiğinde yaşlı adam da çağırdı. Herkesi tek tek sordu ve 'Bir gün Niel Herbert'e rastlarsan eğer' dedi 'ona sevgilerimi ilet, sık sık onu düşündüğümü söyle.' Sonra tekrar 'benim için her şeyin yoluna girdiğini söyle ona. Mr. Collins kocaların en naziği ' dedi. Güney Amerika'dan dönerken New York'ta senin yazıhanene uğradım, ama sen Avrupa'da bir yerlerdeydin. O kadının kendini öylesine toparlaması şaşırtıcıydı. Sweet Water'dan ayrılmadan önce perişan görünüyordu."

"Hâlâ sağ mıdır dersin?" dedi Niel, "neredeyse oraya gitmek, onu görmek isterdim."

"Hayır, üç yıl kadar önce öldü. Bunu kesin olarak biliyorum. Sweet Water'dan ayrıldıktan sonra, her nerede olursa olsun, İç Savaşta Ölenleri Anma Gününde Yüzbaşı Forrester'ın mezarına çiçek konulması için Kuzey Eyaletleri Ordusu Eski Muharipler Derneğine her zaman bir çek gönderiyordu. Üç yıl önce derneğe yaşlı İngilizden bir mektup ve 'Müteveffa eşim Marrian Forrester Collins'in anısına' Yüzbaşı Forrester'ın mezarının gelecekteki bakımı için bir havale geldi.

"O halde sonuna kadar ona iyi bakıldığına emin olabiliriz," dedi Niel. "Tanrıya şükürler olsun."

"Böyle düşüneceğini biliyordum," dedi Ed Elliott, yüzünden sıcak bir duygu dalgası geçerken. "Biliyordum."